

KOROŠKI

Sužinar

GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto VIII.

Ravne na Koroškem, 6. oktobra 1958

Štev. 10-12

19. avgusta 1958.

nas je obiskal

naš

državni

poglavar

MARŠAL TITO NA RAVNAH

Foto: Ant. Hojnik

Tovariš predsednik, pod Vašim vodstvom je naš kraj v tem svobodnem desetletju bolj napredoval kakor prej v sto letih

K
O
R
O
Š
K
I

P
O
Z
D
R
A
V

Prihod pred Dom železarjev

Foto: Edi Selhaus

Foto: Jože Gal

Foto: Fr. Kamnik

SREČO! V IMENU FUŽIN

Maršalu za rojstni dan

Jekleni liv, udar kladiv je naše opravilo.

Za hip odmor, jeklarjev zbor, da pošljemo voščilo.

Voščilo za Vaš rojstni dan z mejà koroške zemlje:

svobódo, srečo, zdravje, mir sovrag Vam naj ne jemlje!

Tovarna zrasla je petkratno, Ravne so postale mesto,

Vaši smo za mir in brambo, srcè tu bije zvesto.

Koroški fužinarji.

(Ena izmed brzojavk ob Maršalovem rojstnem dnevu s koroškega kraja.)

In sedaj najprej naš častni železarski znak

Foto: Edi Selhaus

Med predstavniki
ustanov
in organizacij

Foto: Slovenija

Na vrtu Doma železarjev

Foto: Edi Selhaus

Predsednikov obisk

Tiste dni se je predsednik republike maršal Tito namenil, da obiše več industrij na Štajerskem in Koroškem.

Dne 19. avgusta dopoldne je obiskal Velenje in Šoštanj, potem pa je čez Sleme prispel na Koroško. Čeprav v Črni ni bil predviden postanek, se je predsednik ob pozdravu ljudstva, ki se je v hipu zbralo, ustavil in si ogledal razstavo turističnega tedna.

V Žerjavu — ob prvih industrijskih obratih in v največjem svojem grabnu — so Maršala pozdravili mežiški rudarji, predsednik vhodne koroške občine Ivan Hercog ter zastopstvo mariborskega okraja s predsednikom Milanom Apihom na čelu.

Nekaj minut pred 14. uro je prispel Maršal s spremstvom na Ravne in se je ustavil najprej v Domu železarjev. Čeprav nenapovedano —

za obisk smo zvedeli le nekaj ur pred prihodom — je predsednika na tej sončni polici dočakalo in pozdravilo, kar je le moglo. Z Maršalom so prišli tudi predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko, član Izvršnega sveta LRS Tone Bole, predsednik OLO ter organizacijski sekretar ZKS mariborskega okraja. Naš častni občan, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka pa je prevzel kar dolžnost domačina. Tedaj je prispel na Ravne toplo pozdravljen z druge strani tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj.

Predsednik je ostal s spremstvom v domu na kosilu, nakar si je ob vodstvu direktorja železarne Gregorja Klančnika in predsednika domače občine Adolfa Černeca ogledal tovarno. Po obratih se je zadržal eno uro ter se zanimal za delo in izdelke naših fužin.

Posebej so predsednika pričakali in pozdravili mladi železarji, gojenci Metalurške industrijske šole, ki so mu izročili vezane letnike vseh do sedaj izišlih števil »Koroškega fužinarja« ter umetniško sliko koroške pokrajine (Godčevo Peco z Meležnikovega vrha).

Ob odhodu iz podjetja je predsednik republike želel kolektivu uspešno delo in da se čimprej znebi starega dela obratov, da bi tako imeli sodobno tovarno.

Po prisrčnem slovesu ob novi industrijski šoli je kolona avtomobilov krenila proti hidrocentralam na Dravi.

Potem, ko smo doživeli in doživljamo veliko rast pod njegovim vodstvom, smo doživeli tudi prvi obisk našega Maršala, ki ga ne bomo nikdar pozabili.

V ŽELEZARNO

Predsednik Obč. LO in direktor železarne
spremljata visoke goste v tovarno

ŽELEZARNA RAVNE

Tovarna plemenitih jekel
Ravne na Koroškem

TRADICIJA

Železarna Ravne ima tradicijo oziroma izkušnje ene najstarejših proizvodništv žlahtnega jekla v Evropi.

Njeni začetki segajo v dobo znane in živahne proizvodnje in predelave železa na Koroškem, ki je predzgodovinskega porekla (plavži in fužine v Hüttenbergu). Pridobivanje železa se v tej deželi omenja že v času keltskih Noričanov in so rimski pesniki, ki so opevali »norisko« železo, slavili s tem tudi mojstrovine koroških železarjev. Železarski ognji so goreli in železarska kladiva so udarjala po tej alpski deželi skozi stoletja. Še leta 1830 je obratovalo po vzhodni in spodnji Koroški 130 večjih in manjših železarskih obratovalnic, med njimi tudi fužine na Meži — obrati v Črni, v Mežici, v Prevaljah in na Ravnah. Za leto ustanovitve ravenske železarne velja leto 1774, ko je bila pridobljena koncesija za postavitve kladiva v črnem obratu.

Ravenska jekla so bila znana po čistosti in homogenosti in so bili izdelki — predvsem pudlarska jekla in jekla v loncih — čislani na vseh tržiščih. Iz ohranjenih prodajnih knjig vidimo, da so šle pošiljke po vseh kontinentih oziroma lukah, kakor: Vera Cruz, Barrios, Marido, Columbia, S. Felix, Paranagua, Kalkuta, Changhay, Tokio, Hongkong, Bombay, Damask, Sevilla, Manchester, Kiev (kamor so šle pošiljke jekla za nože) itd.

VZPON PO OSVOBODITVI

Vsa ta velika praksa je prehajala bolj in bolj v ozke razmere ter je proti koncu stare Jugoslavije padla v drugovrstni pomen in v brezizgled.

Okupacijska doba je demontirala še preostale prvine (pudlarstvo, kovačnico, vzmetarno) in tako ohromila bistvo nekdanje jeklarne na Ravnah.

Novi možnosti

Nova rast na Ravnah je začela takoj po osvoboditvi. Zgrajena je bila nova jeklarne s SM- in El-agregati, upostavljene in povečane kladivarna, mehanska obdelovalnica, vzmetarna ter pomožne naprave.

Sredstva, vložena v proizvodnjo, znašajo do sedaj nad 4 milijarde dinarjev.

Foto: Slovenija

Program

Poglavitni program Železarne Ravne na Koroškem so plemenita jekla — valjana, kovana in lita, termično in mehansko obdelana. Trenutno izdelujemo preko dve sto različnih vrst kvalitetnih jekel.

Dopolnilni program so končni izdelki, kakor: rezilno orodje, pnevmatsko orodje, vzmeti in kolesni stavki.

Uspehi in gospodarnost

Napredek in pomen Železarne Ravne dokumentirata letni bruto proizvod oziroma prodaja, ki je porasla od maksimalne predvojnje v primerjalni vrednosti 1 milijardo 72 milijonov dinarjev na vrednost 7 milijard 700 milijonov dinarjev leta 1957. Za leto 1958 pa je predvidena ta vrednost na 8 milijard 700 milijonov dinarjev.

Kader zaposlenih se je v tem času povečal na 2200 sodelavcev ali za petkrat.

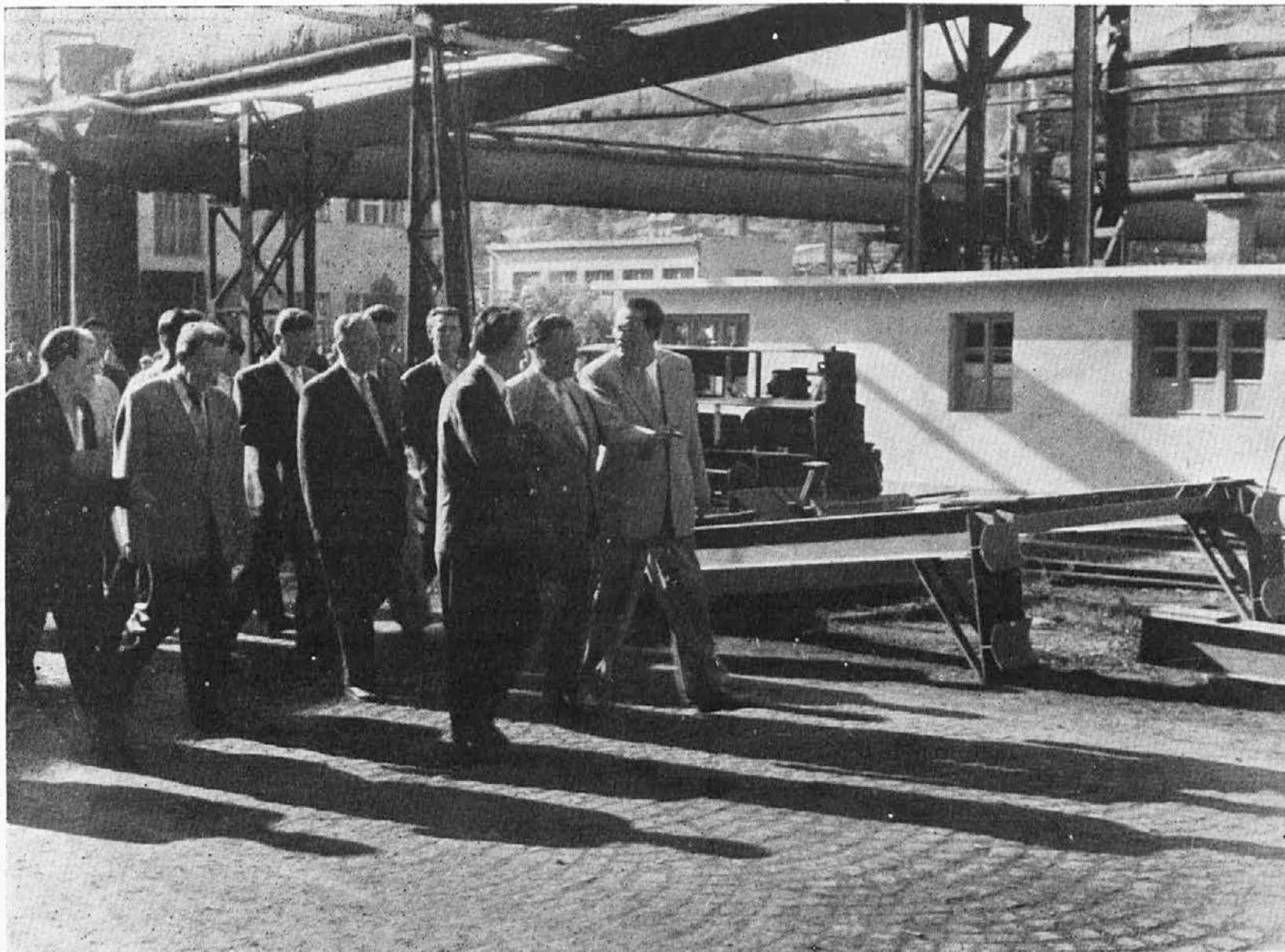
Po meri storilnosti — proizvodnja na moža je Železarna Ravne med prvimi v naši črni metalurgiji, po stopnji delovne varnosti pa že več let prva med vsemi železarnami FLRJ.

PERSPEKTIVA

Perspektiva na bazi jeklarne je: povečanje kapacitet metalurške predelave za zadostitev potrebam celotnega jugoslovanskega trga s plemenitimi jekli.

Tako smo ob visokem obisku kratko povedali o poreklu in programu našega podjetja.

Po obratih. Večidel so fužine rast nove domovine

Foto: Ant. Hojnik

Skozi hale mehanske obdelave

Foto: Slovenija

*

MARŠALU TITU

Z Vami v borbi
zdaj gradimo v miru z Vami domovino
Srečo damo
zvesti Vaši

koroški fužinarji

(Vpis v vezan izvod »Koroškega fužinarja«, ki so ga ob obisku izročili za fužine predsedniku Titu gojenci Metalurške industrijske šole.)

*

DELA VSKI SVET UPRAVNI ODBOR in komisije

Dopolnilno k objavi o izvolitvi organov delavskega upravljanja v zadnji številki našega lista (pripomba na strani 3) objavljamo še naslednje:

Za predsednika delavskega sveta je bil soglasno izvoljen Jože Kert (elektro obrat), za podpredsednika pa Anton Grošelj (centralna priprava dela).

V upravni odbor so bili izvoljeni:

Za člane:

Došen Djuro, mehanična
Dretnik Mirko, valjarna
Hafner Oto, topilnica
Kolmančič Jože, čistilnica
Ing. Letonja Anton, OTK
Strmčnik Ivan, II. mehanična
Urnaut Maks, livarna
Vrečič Koloman, kladivarna
Klančnik Gregor, direktor, po službeni dolžnosti.

Za namestnike:

Mlakar Franc, remont
Kamnik Franc, valjarna
Hriberšek Justin, priprava vložka
Levar Franc, čistilnica
Gašper Franc, gradbeni
Šisernik Franc, I. mehanična
Tušek Franc, modelna mizarna
Slemnik Viktor, valjarna

Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen Koloman Vrečič (kladivarna).

V posamezne stalne komisije ter v disciplinsko sodišče so bili izvoljeni naslednji sodelavci:

Komisija za racionalizacijo

Ing. Mahorčič Franjo, predsednik
Ing. Boštner Jože
Homovec Bogomil
Krivograd Pavel
Ing. Perovček Rajko
Slemnik Viktor
Vidmar Alojz

Komisija za čuvanje družbenega premoženja

Godec Anton II.
Horjak Jože
Mihelač Peter
Leš Otmar
Vinkler Alojz

Komisija za delovna razmerja

Krivec Viktor, predsednik
Dobnik Ivan
2 člana imenuje sindikat
Šef personalne službe

Komisija

za plače, norme in premije.

Ažman Marijan
Blažič Marijan
Breznikar Alojz
Cesar Pavel
Ing. Dobovišek Milan
Gašper Franc

Naš častni občan Fr. Leskošek-Luka razlaga proces

Foto: Slovenija

OB NAŠEM DELU...

Predsednik se je podrobno zanimal za dah fužin...

Foto: Jože Gal

Vreš Franc
Žnidar Janez

2 člana imenuje sindikat
Razgoršek Avgust — iz referata

Komisija za strokovno vzgojo

Ing. Lenasi Stane
Ing. Letonja Anton
Ivič Franc
Kukec Lado
Strmčnik Slavko
Delalut Jože — iz referata

Komisija za delovno varstvo

Obratni zdravnik
Cesar Pavel
Forstner Ivan
Golob Jakob
Hafner Oto
Vališer Vlado
Sef službe delovne varnosti

Komisija za stanovanja

Forstner Ivan
Hanuš Alof
Dretnik Mirko
Krivograd Peter
Matvoz Stanko
Šiftar Simon
2 člana imenuje sindikat

**Komisija za uporabo amortizacij-
skega sklada**

Ing. Mahorčič Franjo
Florjančič Boris
Gostenčnik Engelbert
Horjak Alojz
Uršnik Franc III.
Prizadeti obratovodja

Disciplinska komisija

Rožanc Filip, predsednik
Došen Djuro
Košak Franc
Slanič Anton
2 člana imenuje sindikat

Disciplinski tožilec Ivan Štandeker
namestnik tožilca Albert Grile

Funkcije pri vseh izvoljenih trajajo do
novih volitev organov delavskega uprav-
ljanja.

★

SPOSOBNOST,
VESTNOST IN
ODGOVORNOST VSEH —

ZAGOTOVLJEN USPEH

Pokazali smo nove proizvode plemenitih jekel

Foto: Edi Selhaus

...IN IZDELKIH

Foto: Slovenija

Tudi podpredsednik ZIS Edvard Kardelj in predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko sta se z zanimanjem ustavila ob novi kvalitetni zvrsti naše železarne

Mladina izročča spomin — sliko koroškega kraja

Foto: Jože Gal

Srečno! in na svidenje

Foto: Slovenija

POGLAVITNA JE DELOVNA STORILNOST

Z obravnave delavskega sveta o polletnem gospodarjenju

Na razpravi delavskega sveta o polletnem uspehu podjetja je bil bistveni del posvečen storilnosti dela v podjetju. Iz poročila posnemamo zadevni prikaz, in sicer:

Zaradi prehoda na vrednejše sortimente je enostavna primerjava storilnosti v posameznih obratih in za celo podjetje težka. Že samo dejstvo, da je bila lansko leto prodana znatno večja količina ingotov, za katere je normativ izdelave nizek, nam pove, da so letos pogoji drugi. Znatno povečana predelava legiranih in visoko legiranih jekel v fino kovane profile brzo-reznega jekla, za katere je časovni normativ izredno visok, pa nam še potrjuje, da proizvodnost, merjena po količini, ni objektivna. Kljub temu pa nam že količinski pokazatelj za posamezne obrate kažejo, da smo v vseh razen v lahki kovačnici lanskeletno storilnost dosegli in presegle. Tudi v skupni proizvodnji nam količinski pokazatelj v primerjavi z lanskim letom pokaže porast proizvodnje za 5%; iz navedenih razlogov pa nam pri blagu za prodajo, izraženem v količini, kaže padec produktivnosti dela in to za 11%. Če pa izločimo ingote, se slika znatno obrne in kaže celo porast za 16%. Posamezni obrati so dosegli v primerjavi s povprečjem leta 1957 v I. polletju letošnjega leta sledečo produktivnost:

Obrat	Povprečje leta 1957 t/mes./moža	I. polletje 1958 t/mes./moža	% +
1. Topilnica	23,3	25,2	108
2. Livarna	1,16	1,19	102,5
3. Valjarna (na blago)	6,51	6,80	104,5
4. Težka kovačnica (na blago)	4,14	5,45	131
5. Lahka kovačnica	4,44	3,33	75
6. Vzmetarna	4,20	4,75	113
7. Podjetje — skupaj	3,54	3,72	105
8. Podjetje — blago	1,16	1,05	90,5
9. Podjetje — blago brez ingot in ka- trana	0,69	0,80	116

Tudi v tonaži je torej zaostala le lahka kovačnica, in to le navidezno zaradi prehoda na kovanje visoko legiranih jekel.

Precej je k temu uspehu pomagala tudi politika sprejemanja nove delovne sile. Sprejemali smo le v obrate, kjer je bilo kritično pomanjkanje delovne sile in kateri lahko s povečano proizvodnjo večajo tudi produktivnost. Medtem ko je jeklarna imela v povprečju osem manj zaposlenih kakor v istem obdobju lani, pa je bilo v topli predelavi (valjarna + kovačnica + vzmetarna) 50 več zaposlenih. Pomožni obrati so ostali na isti stopnji zaposlitve, prav tako tehnično osebje. Povečalo se je število zaposlenih v kontroli za 21 in predelavcih 10 ter v administrativno-tehničnem osebju (priprava dela in obračun) za 25 — skupno za 117 oseb, tako da je podjetje lani zaposlovalo v povprečju 2089 oseb (brez DŽR), letos pa 2212 (prav tako brez DŽR).

Kakor že rečeno, nam primerjava tonaže ne more dati zadosti objektivne slike tudi

za produktivnost dela. Realnejšo sliko, četudi zaradi vlaganja dražjih materialov ne popolnoma točno, nam kaže primerjava z realizacijo. V I. polletju lanskega leta smo na sodelavca izdelali za 1.700.000 din naših artiklov, letos pa se je ta vrednost dvignila na 1.930.000 din ali za 10,2%. Tudi primerjava z II. polletjem lanskega leta, ko je bilo v povprečju zaposlenih 2195 ljudi, nam še vedno kaže določen napredek, in sicer za 3%.

Nekoliko se seveda te številke spremene na slabše, če upoštevamo izvršene nadure. Razlika med procentom izvršenih nadur za lansko I. polletje in letos je sicer samo 1%, to je 6,4% proti 7,4%, vendar nam pa porast nadur v času kampanje znižanja le-teh daje signal, da v nekaterih obratih res primanjkuje delovne sile pri sedanjem načinu dela in da se je treba prizadevati, da se poiščejo vse notranje rezerve (boljša organizacija dela, izboljšanje tehnoloških procesov, izboljšanje tehnološke discipline in slično) za dvig produktivnosti in da bi bilo treba sprejeti novo delovno silo v tem smislu le v obrate, kjer je efekt največji.

O IZMEČKU

Uspeh ali neuspeh dela podjetja v nekem obdobju se kaže tudi pri analizi izmečka.

Kljub lanskeletnemu uspehu v borbi za znižanje izmečka smo v tem letu še vseeno uspeli zmanjšati ta kvar, in sicer takole:

Obrat	I. poll. 1957	I. poll. 1958	% +
1. Topilnica	2,48	2,51	+ 2
2. Livarna	5,51	3,56	- 35
3. Valjarna	0,84	0,75	- 11
4. Težka kovačnica	0,48	0,42	- 12
5. Lahka kovačnica	0,20	0,11	- 45
6. Vzmetarna	0,01	0,01	-
7. Meh. obdelovalnica	0,60	0,45	- 25
8. Podjetje na skupni vložek	2	1,70	- 15
9. Podjetje na blagovno proizvodnjo	7,24	7,26	+ 2

Sumarno smo uspeli znižati izmeček za 61 ton, to je od 1078 na 1017 ton za celo podjetje. Najbolj se je popravila livarna, ki je pri višji proizvodnji uspela znižati izmeček za 73 ton, medtem ko se v drugih obratih količina izmečka giblje nekako v lanskeletnih mejah. Povečana predelava pa vpliva na znižanje procenta (valjarna, kovačnica, mehanična delavnica).

Čeprav pokažemo uspeh, pa vendar ne moremo biti povsem zadovoljni, saj je livarniški izmeček še visok, na drugi strani pa je uspeh dosežen tudi s popravilom komadov, kar je sicer pozitivno, nam pa jemlje veliko delovnih ur. To bi se s pazljivejšim delom lahko izboljšalo (vključki, premaknitve razpoke so še vedno glavne napake v livarni in so subjektivnega značaja).

Tudi v topilnici, ki se je nekoliko poslabšala, nastaja večina direktnega iz-

mečka, bi se ta lahko s povečano pazljivostjo še zmanjšal, zlasti kjer gre za subjektivne napake (signiranje plošč, porušitve obokov, prekinjeno litje, lunker, slabo izdelane analize v laboratoriju — sumarno imeli 136 ton slabih šarž zaradi nepravilnih p edanaliz laboratorija! — itd.).

Tudi pri topli predelavi narašča izmeček količinsko z večjo predelavo polagama (sicer je zaradi večje predelave to razumljivo), vendar imamo tudi tu dovolj subjektivnih napak, ki bi se lahko odpravile in izmeček znižal. V prvi vrsti velja to za pravilnost ogrevanja, pravilno temperaturo predelave in ohlajevanja za različne vrste jekla. Na tem polju obrati marsikaj lahko izboljšajo in morajo izboljšati.

DELOVNA DISCIPLINA

Gledana na odstotek vseh prisotnih na delu je za 0,3% slabša od povprečja lanskega I. polletja. Vendar ni s tem rečeno, da smo se poslabšali — izkoriščenost dopustov je namreč za 0,9% višje in bolezenski izostanki za 0,7% nižji, kar je oboje pozitivno. Kljub znižanju bolezenskih izostankov v povprečju podjetja pa imamo v nekaterih obratih in oddelkih prekomerne bolezenske izostanke, ki motijo reden potek dela. Na prvem mestu je čistilnica z 9,6%, električna peč II 7,7%, visokofrekvenčna peč 7%, medtem ko je težka kovačnica pod povprečjem (4,2%), valjarna pa malenkostno nad povprečjem (5,1%).

Najhujše je to, da imamo velike oscilacije v izostankih. So dnevi, ko je preko 20% bolnih v nekaterih oddelkih in ker zaradi dopustov skoro nikjer ni rezerve — nastopajo težave, ki se skušajo rešiti s prekournim delom (tudi preko uradno dovoljenih). Verjetno, da je tu vmes tudi nekaj »sezonskih« boleznih, ki pa jih težko odkrivamo.

Investicijska dejavnost. Letošnji proizvodni plan ni vezan na dodatno investicijsko dejavnost, saj je z izpolnitvijo polovico le-tega v I. polletju že dokazano, da sloni na obstoječih kapacitetah. Da bi v bodočih letih naša proizvodnja napredovala, je tudi za letošnje leto delovski svet izdal plan investicijskih del v podjetju in v naselju, to je na objektih tovarne in na objektih družbenega standarda. V tovarni se poleg manjših kreditov pri uvozu iz vzhodnoevropskih držav predvideva finaniranje investicij iz amortizacijskega sklada, za objekte družbenega standarda pa so predvidena sredstva skupne porabe iz prejšnjih poslovnih let kakor tudi kredit iz občinskega, okrajnega in republiškega sklada.

V teku I. polletja je bilo na objektih kapitalne izgradnje, to je tovarniških objektih, potrošenih skupaj 49.000.000 din, in sicer za gradbeno dela 15.000.000 din ter 34.500.000 din za nabavo opreme. Gradbeno dela so se vršila na objektu podaljška generatorskega poslopja, kalilnem bazenu in temelju avtomatskega kalilnega

Najhitreje
in najceneje

Stanovanci v Prežihovi ulici so sami pomagali urediti lepotne grede pred hišami. Prekrasne so sedaj te zelene preproge! Tudi drugod po novih naseljih so tako prijeli. Sicer je vselej dobro in že ustaljeno, da uredi te javne stvari nekdo drugi — mislimo seveda na občino — toda občina smo sami in je vseeno, ali delamo ali plačamo. Predvsem za take stvari velja: če sami napravimo, bolj cenimo in varujemo. In občina je prav letos veliko storila: po šest sto letih mogočnega trškega naziva je naš trg končno urejen in tlakovan

stroja vzmetarne. Pri opremi so bili izdatki le za že izdobljene in montirane strojne naprave kot odpraševalne naprave 4 t elektr. peči, nabava stružnice, tehtnice in nabijalnikov za jeklarno; glavni del opreme pa je šele naročen in bo izdoba sledila šele v II. polletju oziroma v začetku prihodnjega leta, in to za kompletiranje in postavitve peskometalca, odpraševanje suhe priprave peska, rekonstrukcija potisne peči valjarne, izdelava dveh žarilnih peči v stari jeklarni, nova ogrevalna peč kovačnice ter žerjav odpremnega skladišča. Tudi za mehansko obdelovalnico nam je uspelo zaključiti nabavo po planu predvidenih obdelovalnih strojev, in to iz Češkoslovaške. Delno že izdobljena v glavnem pa naročena je tudi oprema za energetski oddelek, remontni oddelek ter gradbeni oddelek. Pri laboratorijski opremi oziroma opremi tehnične kontrole pa moramo omeniti, da se nam je posrečilo od naših vojnih odjemalcev dobiti prispevek za nabavo opreme v višini 71.000 DM v vrednosti 10.000.000 din kot delež pri uvedbi novega artikla. Nabava te opreme bo izvršena v II. polletju.

Na objektih družbenega standarda so se dela izvrševala po planu. Dokončan je bil XV. 12-stanovanjski blok, v dokončevalni fazi so dela na XVI., to je na 26-stanovanjskem, v V. fazi pa so dela na XVIII., to je 32-stanovanjskem bloku. V tem polletju so se tudi nadaljevala dela na trgovskem traktu ter se je pristopilo h gradnji 10-etažnih stolpnih hiš. Nadaljujejo se tudi dela na urejevanju cestišč in naselja sploh. Z veseljem

lahko ugotovimo, da smo v tem polletju tudi dokončno pristopili k urejevanju zelenih površin in da so prebivalci že začeli stremeti, da bi Čečovje postalo vzorno naselje povojne izgradnje.

Od objektov družbenega standarda je treba omeniti tudi nadaljevalno delo na internatu s kapaciteto 140 učencev. S posebnim prizadevanjem pri okrajnem, republiškem in zveznem upravnem odboru sklada za kadre nam je kljub prvotni odklonitvi končno uspelo dobiti sredstva v skupni višini 60.000.000 din in s tem zagurati popolno izgradnjo tega objekta.

Pod vodstvom železarne in s finansiranjem iz sklada skupne porabe se nadaljujejo tudi dela na komunalnih objektih občine: ureditev cestišč starega naselja Raven, kopališče, stadion itd. Tako na Čečovju kot v starem naselju se pripravljata spodnji ustroj cestišč, da bi se asfaltiranje izvršilo istočasno. Za dela na objektih družbenega standarda je bilo do sedaj potrošenih skupaj 109.000.000 din.

Z zadovoljstvom smo lahko ugotovili izpolnjevanje naših proizvodnih nalog, ne moremo pa biti popolnoma zadovoljni z izpolnjevanjem investicijskega programa. Res je, da je vrsta del pripravljenih in je oprema naročena ter da bo realizacija le-teh izvršena v II. polletju letošnjega leta, pa vseeno nam dejstvo, da je bilo do sedaj izvršenih del le za 158.500.000 din, povzroča zaskrbljenost za kompletno realizacijo investicijskega plana. Šibek aparat v sami kapitalni izgradnji kakor tudi v vseh oddelkih, ki so zadolženi za ta dela, ne more slediti vsem obsežnim zahtevam,

zato bomo morali v interesu napredka podjetja le-tega pojačati.

ZAKLJUČEK POROČILA ZA RAZPRAVO

Iz podanega poročila je bilo razvidno, da smo v I. polletju v glavnem zadovoljivo poslovali. Zavedati pa se moramo, da je še vrsta slabosti, ki zavirajo hitrejši napredek našega podjetja, da je še veliko notranjih rezerv, katerih mobilizacija bi dala nove rezultate. Letos uvedena delitev dohodka, katere prednosti pa se popolnoma še ne zavedamo, nam bo pri boljšem poslovanju prinesla znatno več sredstev tako za investicijske sklade kot za osebno potrošnjo; zato bodo člani delavskega sveta s svojo stvarno in konstruktivno razpravo dali svoj delež za čim uspešnejše poslovanje v II. polletju in s tem v letu 1958 za interes tovarne, kraja in vse domovine.

ČISTO KRATKO

Besedilo zakona, ki bi ga sedaj res že potrebovali, bi bilo lahko povsem kratko:

Čl. 1

Cene se v Jugoslaviji formirajo prosto. Do sedaj so se prosto formirale navzgor, odslej se morajo svobodno formirati navzdol.

Čl. 2

Kdor se ne bo ravnal po čl. 1, bo kaznovan.

Čl. 3

Udeležba na dobičku je možna samo tam, kjer so znižali tudi cene izdelkom in storitvam.

Čl. 4

Izjeme za določilo čl. 3 niso mogoče

Stanko Čeh:

KOROŠKA MLADINA

Njen čas in njeno delo

Vneta koroška mladina nas vodi s svojimi prizadevanji, napori, delovnimi zmaganji v nove delovne uspehe. Delo mladega rodu ni kampanjsko niti občasno, temveč sistematično po programu, kar rodi monolitnost organizacije v občini Ravne na Koroškem. Prizadevanja mladih so in bodo: dati čimveč od sebe v zadovoljstvo našim starejšim in družbi sploh. Mar se bi dalo kaj izvesti brez pomoči družbe? Ne, gotovo ne. Ker pa nam družba mnogo daje, je povsem razumljivo, da moramo mi mladi družbi še več vračati. To so cilji in prizadevanja naše mladine in prav zato se čutimo odgovorni, dati v tem članku bralcem Koroškega fužinarja vsaj skromno vsebino o doseženih uspehih letošnjega prizadevanja naše mladine.

Naš program dela nam je bil jasan takoj po občinski mladinski konferenci, ki je bila decembra 1957. Delo med mladino od osnovnih organizacij do občinskega komiteja mladine se je odvijalo normalno takoj od začetka leta. Konec januarja je bil v Beogradu VI. kongres ljudske mladine Jugoslavije. Kongresni material in sprejete naloge na kongresu je bilo takoj potrebno vskladiti s programom, po katerem je že od konference delala naša mladina. Pred vso jugoslovansko mladino je bila postavljena na kongresu ena od največjih nalog, ki nam jo je dal predsednik TITO, da zgradimo avtomobilsko cesto »Bratstva in enotnosti« od Ljubljane do Zagreba — Djevdjelija. Z navdušenjem in zadovoljstvom kot vsa jugoslovanska mladina smo to nalogo sprejeli tudi v naši občini Ravne. Bili smo pred mobilizacijo mladine za zvezno mladinsko delovno akcijo. Odziv je bil med koroško mladino nad pričakovanjem. Tokrat je bilo eno od perečih vprašanj naš mladinski vodilni kader. Tega nam je povsod primanjkovalo. Stali smo pred potrebo organizirati nekajdnevni mladinski seminar. To nam je uspelo že v mesecu februarju 1958. Seminar, ki smo ga skrbno in dokaj kvalitetno pripravili za štiri dni, ni bil samo za aktiviste naše občine, povabili smo tudi sosedne občine Slovenj Gradec, Dravograd in Črno na Koroškem. Po končanem seminarju je delo po osnovnih organizacijah LMS dobro steklo, to smo občutno opazili v predvo-

lilni in volilni kampanji, ko je naša mladina prevzemala odgovorne politične naloge in bila dosledna v predvolilnih dneh za zvezno in republiško ljudsko skupščino. Ker je bil teren dokaj dobro pripravljen, je bil tudi volilni uspeh v občini dober.

Poleg političnih oblik dela smo čutili pomanjkljivost v kulturnoprosvetnem delu. Kaj naj naredimo, da tudi v tej panogi zaposlimo mladino? Odločili smo se za javno mladinsko radijsko oddajo, lotili smo se priprav in oddaja nam je odlično uspela. Bila je druga javna mladinska radijska oddaja v republiki meseca aprila na Ravnah. Takoj po mladinski radijski oddaji smo pričeli s pripravami za naš mladinski praznik, Občinski mladinski teden v počastitev »DNEVA MLADOSTI« — rojstnega dne tovariša Tita. Tedenski spored občinskega mladinskega tedna je bil zelo pester, saj je pomenil ta praznik za vso mladino v občini in občinstvo smotrnost našega dela. Dan za dnem so se vrstili razni nastopi, prireditve, hkrati mladinska srečanja v številnih športnih disciplinah in kulturnih nastopih. V tem našem programu je sodelovalo vse, kar pri nas obstaja, mislim na društva in organizacije ne glede na sestav letih: mladi, stari, suhi, debeli. Vse je bilo vključeno v program. Za sodelovanje se komite mladine vsem sodelujočim posebej zahvaljuje in želi nadaljnjega sodelovanja.

Na Ravnah smo letos imeli tudi okrajno mladinsko zborovanje, ki smo ga organizirali skupno z OK LMS in Občinskim komitejem LMS Center Maribor.

Poleg priprav za mladinski praznik pa smo že v mesecu marcu poslali prvo skupino 12 mladincev in mladink na zvezno mladinsko delovno akcijo Ljubljana-Zagreb za dva meseca. V mesecu maju in juniju 5 mladincev in mladink, v mesecu juliju 28 mladincev in mladink in v avgustu 15 mladincev in mladink. V septembru, oktobru in novembru pa bo sodelovalo še 11 mladincev in mladink. Skupaj bo na letošnji zvezni mladinski delovni akciji avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb sodelovalo 71 brigadirjev in brigadirki iz naše občine.

V mesecu marcu je CK LMS razpisal vsem občinskim komitejem LMS v repu-

bliki dvomesečno tekmovanje, ki je trajalo od 25. marca do 25. maja 1958. Naš občinski komite LMS Ravne je razpisano tekmovanje sprejel z željo vse koroške mladine, da bi v tem tekmovanju naredili kar največ koristnega za našo organizacijo in družbo sploh. Tekmovanje je terjalo od vseh mladinskih aktivistov, osnovnih organizacij in vse mladine v občini skozi prizadevne naloge, ki smo jim bili pa vendarle kos. Tekmovalna komisija pri CK LMS je tekmovanje redno in objektivno zasledovala in na zaključku ugotovila ter istočasno proglasila najboljšo občinske komiteje LMS. Naš občinski komite LMS Ravne je v tem tekmovanju zasedel drugo mesto v republiki, za kar smo sprejeli tudi priznanje z nagrado v višini 25.000 din.

Res, letos smo se lotili aktivnega in odgovornega dela. Naj navedem eno od najtežjih nalog, ki smo jo prevzeli in jo tudi dobro izvedli.

Pri mobilizaciji mladine za zvezno mladinsko delovno akcijo je bil odziv tako velik, da smo bili pred problemom, kako ustreči vsem, ki želijo sodelovati v mladinskih delovnih akcijah. Problem je nastal predvsem zato, ker smo po republiškem planu lahko dali na zvezno mladinsko delovno akcijo iz naše občine samo 71 mladincev in mladink, pri mobilizaciji pa smo imeli prostovoljcev nad 200 članov LMS. Da bi zadovoljili željam naše mladine, smo se odločili za akcijo v samem kraju. Predlog za rešitev problema in zaposlitev mladine v času počitnic sta podprla občinski komite ZKS in občinski ljudski odbor Ravne. Za delovišče smo odločili gradnjo stadiona na Ravnah. V koroška MDB »Paradiževga Franca« je bila pripravljena in smo izvršili zamenjavo s VI. ljubljansko MDB »Janka Premrla-Vojka«.

Dne 30. junija 1958 je začela VI. LMDB »Janka Premrla-Vojka« z delom na stadionu na Ravnah. 120 brigadirjev in brigadirki se je lotilo zemeljskih del. Planiranje in kopanje drenažnih kanalov je šlo mladim graditeljem iz dneva v dan bolj od rok. V enem mesecu dela planiranih 20.300 efektivnih ur je brigada zavestno opravila 30.158 norma ur ter povprečno presejala normo za 47%. Brigada si je s prizadevanjem na delovišču in v notranjem brigadnem življenju zasluženo priborila najvišje priznanje, ki ga lahko izreka Ljudska mladina Slovenije, naziv trikrat udarne brigade.

Po uspelo končani enomesečni akciji brigade na stadionu na Ravnah sem stopil do delovodje delovišča in ga povprašal: »Tovariš Marjan, kaj menite o opravljenih delih, ki jih je opravila brigada na stadionu?« Dejal je: »Že sam sem bil večkrat na zveznih mladinskih delovnih akcijah in vem, kaj brigada lahko naredi. Toda da po pravici povem, nisem najmanj pričakoval toliko od njih. Stalno so delali pridno in na delovišču je vladala res prava delovna disciplina. Nisem pričakoval, da

ZAKAJ NE UPORABLJATE AZBESTNE ZAŠČITE pri delu s tekočim in žarečim jeklom?

Mnogo manj bi bilo opeklin, če bi se tako pametno zaščitili.

ZAKAJ NE UPORABLJATE ZAŠČITNIH OBRAZNIH MREŽ pri vseh delih, kjer so mogoči odletki oziroma brizganja?

Mnogo manj bi bilo očesnih poškodb, če bi tako pazili.

ZAKAJ NE KLIČETE POKLICNIH REŠEVALCEV, ko je treba nuditi pomoč poškodovancem in izvršiti varni prenos?

Samo strokovna strežba je na mestu, da nesreča ne bo še hujša.

Tako še in še vprašujemo vse prizadete sodelavce in tudi odgovorne vodje dela.

Na Ravnah
gradimo
športni stadion

Ljubljanska mladina je pomagala, Korošci pa smo vrnili »milo za drago«

bo toliko opravljenega kot je,« je končal delovodja.

S tem zasluženim priznanjem je dne 30. julija 1958 odšla z delovišča VI. LMDB »Janka Premrla-Vojka«. Istega dne je odpotovala V. koroška MDB »Paradiževega Franca« v Ljubljano, ki po dogovoru zamenjave dela na stadionu Kodeljevo-Moste. Naša brigada je končala s svojim delom v Ljubljani dne 30. avgusta 1958 z istimi delovnimi uspehi, kot jih je imela na Ravnah ljubljanska mladina.

Če bi vprašali, ali je naša mladina res toliko naredila, kot se o njej govori, bi lahko samo ugotovili, da se o tem še premalo govori z ozirom na dosežene uspehe, ki jih ima letos organizacija naše ljudske mladine. V mariborskem okraju nas zelo dobro poznajo ter se o naših oblikah dela več kdo spotakne. Smo dosledni pri izvrševanju nalog napram CK LMS in OK LMS. Za aktivnost nam je tudi izkazano priznanje od OK LMS Maribor kot ena izmed najboljših občin v okraju.

Kot predstavnik mladine v občini sem bil letos za to priznanje delegat uradne mladinske delegacije, ki je bila na prija-

teljskih razgovorih in srečanjih 14 dni po Poljski. V štirinajstih dneh smo precej videli, slišali in se bi dalo o vtisih iz Poljske mnogo povedati. Ogleдали smo si Varšavo, Gdinj, Gdansk, poljsko riviero, Sopot in Oliwo, Poznan, Krakow, zloglasno nemško taborišče Osviecim in rudarsko in metalurško središče Katowice.

V teh štirinajstih, res vročih julijskih dneh smo prepotovali kot gostje Zveze socialistične mladine Poljske to razsežno deželo križem kražem.

V Varšavi smo se pogovarjali s funkcionarji Zveze socialistične mladine, v Poznaju smo obiskali znano tovarno vagonov in lokomotiv »H. Cigielski«, kjer je bila jeseni leta 1956 delavska stavka, v Katowicah smo se pa pogovarjali s člani vojvodskega komiteja Zveze kmečke mladine.

Vtisi so v glavnem lepi, srečanja s poljskimi ljudmi pristna, občutek pa, da poljski ljudje sprejemajo Jugoslovana pristrčno, gostoljubno in prijateljsko, je čudovit.

V naslednji številki o vtisih iz Poljske več in podrobneje.

V TOVARNO

Vsak človek mora nekaj delati, če hoče živeti. »Kaj bom delal, da bom živl?« to je pa v različnih časih težje ali pa lažje vprašanje. Ko sem se tega zavedal tudi jaz, je bilo ravno ob času svetovne krize in brezposelnosti.

Moj oče je bil kmet na eni izmed takih fret, kjer moraš celo leto delati pa niti za pol leta ne prideláš. Ko sem bil star šest

let, mi je umrl oče. Kaj bo zdaj, se seveda še nisem zavedal. Mati je morala garati, kolikor je mogla, samo da bo nas preživila in obdržala doma, da se ne bi že kot otroci ubijali po tujih fretah, kakor se je nekoč sama.

V šolo sem imel dobro uro daleč. Poleti sem hodil bos, pozimi pa v coklah ali coklačah. Največkrat sem šel v šolo brez

kruha, ker ga nismo imeli. Novih čevljev nisem imel prej, dokler si jih nisem sam zaslužil. Ko sem dovršil osnovno šolo, se je pa začelo tisto: »Zdaj pa le pojdi kam, da boš kaj zaslužil, jaz te ne morem več vzdrževati.« Ko sem vprašal mater, kam naj grem prosit za delo, mi je rekla: »Če bi jaz to vedela, bi bilo pač lahko.« Da bi dobil delo v takratni jeklarni na Ravnah, si pač nisem upal niti misliti, ker so še stari delavci iz železarniške šli s trebuhom za kruhom v inozemstvo. Če je že kdo dobil delo, so bili tisti, katerih očetje so bili že dolgo tam zaposleni, pa še tisti so morali dolgo čakati, da je od starih kateri umrl ali pa šel v pokoj.

Tako sem iskal delo zdaj tu zdaj tam. Brezposelnih je bilo tisti čas vse polno na cestah, učenih in neučenih. Neki kmet med Guštanjem in Dravogradom je povedal, da jih pride vsak dan deset do dvajset prosit za jesti ali za denar.

Kot mladoletnik nisem dobil dovoljenja za prosjačenje, zato sem moral delati za vsako sramotno plačo. Tako sem dobil začasno zaposlitev pri občini na regulaciji Meže. Tu so plačevali s koruzo. Ker pa nisem mogel jesti samo koruzo, sem šel iskat drugam. Dobil sem delo pri nekem gradbenem podjetniku. Tu sem organiziral stavko pomožnih delavcev. Trajala je teden dni, nato pa je le primaknil petdeset par na uro samo ostalim, meni pa je rekel: »Ti si komunist, pa idi kamor hočeš.« Četudi je bilo polirju žal za menoj, ker me je imel rad kot pridnega delavca, sem moral proč. Zopet je bilo treba čakati, iskati in prositi za delo. Tedaj mi je neki star železničar pripomogel, da sem dobil delo kot sezonski progovni delavec. Pozimi pa sem moral spet prespati kakor jež. Na-

slednjo pomlad sem šel k vojakom. Ko sem odslužil vojaški rok, pa je bilo že malo lažje za delo, ker je že nastopal strah pred Hitlerjem. Le če si hotel priti v železarno, si moral še vedno prositi vse svetnike za pomoč, tako da že sam ne vem, kateri svetnik mi je pripomogel, da sem končno le prišel v železarno. Bil sem zelo srečen. Delovno mesto sem dobil v strugarni osovini za vozove konjske vprege pri najbolj razvpitem mojstru. Če si se mu zameril, ti je rekel: »Vzemi cokle pa pojdi' dam...« — pa si kar imel en teden brezplačnega dopusta. Proizvodnja v tem obratu je bila najbolj neredna. Ko je zmanjkalo naročil, smo šli k transportu ali kamor koli. Transport je bil jako težaven, ker ni bilo nobene lokomotive ali avta; bili so samo ročni vozički, ki ti je na vsakih nekaj metrov iztiril. Kretnice so bile vrteče. Da si na taki kretnici obrnil nabasan voz, je bil pravi problem. Električni žerjav je bil samo eden v livarni, drugod so bili samo ročni žerjavi, kakor na primer v težki strugarni in na postaji. V splošnem je bil odnos med mojstri in delavci drugačen, kot je sedaj; mojster je bil takrat tvoj gospod, njemu si moral biti ne samo poslušen, ampak

tudi vdan. Mojster ti je tudi lahko odpovedal službo, kar je bila največja kazen za prizadetega. Moja glavna želja je bila, da se bom pokazal s svojim delom čim boljšega. Danes pa nekateri mladi ljudje prihajajo na svoje delovno mesto brez vsake volje do dela; obnašajo se, kakor da so njihovi predpostavljene krivi, da morajo delati. Na vse te neprilike oziroma če delo ne gre, kakor bi radi, se jezijo, namesto da bi se potrudili in pridobili izkušnjo več.

Jaz nisem bil od mojstra mnogo kregan; že to mi je bilo preveč, če me ni lepo pogledal; če me je pa še okregal, sem bil tako potr, da mi ni bilo nekaj dni ne za govorjenje in ne za jed.

Odnosi med starimi in mladimi delavci so bili narobe; stari so bili do mladih preveč rezervirani, mladi pa so morali stare spoštovati in so jih tudi, če so se hoteli od njih kaj naučiti, ker so stari svoja strokovna znanja skrivali kot največje tajno. To je tudi precej oviralo napredek in zakrivilo, da smo bili tehnično zaostala država. Industrijske šole pa takrat ni bilo razen nekaj ur teoretičnega pouka.

Ivan Lačen, strugar

in popolna. V kleti bodo imele stanke na razpolago pralnico, na terasni etaži pa sušilnico in teraso za sončenje s tušem. V stavbi bo vgrajeno osebno dvigalo in instalirana centralna kurjava. Stolpnice bodo letos v grobem zazidane do vrha, kar je naš plan, konec drugega leta pa bi bile pripravljene za vselitev.

Poleg stanovanjskih objektov gradimo sredi naselja dom učencev. Tu bodo imeli gojenci industrijske šole spalnice in učne prostore, poleg tega pa bo imela svoje prostore tudi uprava. Ne bo manjkalo niti bolniške sobe, čajne kuhinje in lepe čitalnice. Sobe bodo ogrevane s centralno kurjavo in na razpolago bo topla voda.

V komunalnem oziru je nedvomno najvažnejši trgovski objekt. Z njim bodo Ravne res že v skrajnem času dobile potrebne trgovske lokale. Stavba bo na zunaj in v svoji notranjosti kar najsodobnejše učinkovala. Pod poševno streho v stavbi poleg Doma železarjev bo našlo svoj prostor več različnih trgovin, in to: trgovina s čevlji, za tekstil, papirnica, trgovina s steklom in porcelanom, galanterija, specerija, mesnica, trgovina s sadjem in zelenjavo, prodaja kruha, slaščičarna in mlečarna. Trgovine bodo imele obširne prostore in svoja skladišča s tovornimi dvigali. Poleg tega bo v stavbi še krojaška in šiviljska delavnica, uprave trgovin in garsonjere s sanitarijami. Trgovine in ostali prostori bodo ogrevani s centralno kurjavo. Objekt bo predvidoma končan v prvi polovici prihodnjega leta, lahko pa bi bil že prej, če ne bi bilo ovir tehničnega značaja.

Ko bodo dograjeni ti objekti, bomo šele lahko dali Ravnam v pravem pomenu besede ime — mesto. Treba bo še dokončno urediti okolje okoli hiš, ki je že zdaj precej olepšalo podobo naselja na Čečovju, in pa sanirati stari del mesta. To pa so že skrbi investitorja. Mi pa se vsakega novega dela veselimo z ostalimi Ravenčani, posebno še zato, ker so delovni odnosi med našima podjetjema korektni in dobronamerni, kar želimo obdržati še v bodoče v obojestransko zadovoljstvo.

Na Ravnah, kjer živimo »Gradisovci« v skromnih razmerah, je zelo malo sodelovanja med komunalo in našim kolektivom. Standarda naših ljudi ni moč primerjati z industrijskim delavcem železarne, saj je način življenja bistveno drugačen. Sezonski delavec dela za čimvečji zaslužek v poletnih mesecih in se teže vključi v politično življenje kraja-komune, ker nima niti stalnega prebivališča. Naše delo je sezonsko in tako delamo v pravem pomenu besede od zore do mraka in še premalo nas je. Naš investitor želi, da gradimo stanovanja čim hitreje. Ta stanovanja pa, žal, niso za nikogar od naših delavcev. Več kot deset let smo že na Ravnah in v tem času je le deset družin dobilo nova stanovanja v Mariboru. Barake, ki so bile postavljene prve dni našega prihoda na Ravne, so ostale iste in tudi takrat niso bile nove. Danes pa so že v zadnjem stadiju trohnenja in življenje v njih postaja nevdržno. Letos je DS našega gradbišča uvidel res skrajno dotrajanost in začel intenzivno iskati možnosti za kulturnejšo nastanitev tako delavcev kakor tudi delavskih družin, ki jih

GRADITELJI NAŠEGA MESTA

Iz delovne skupnosti Gradisa

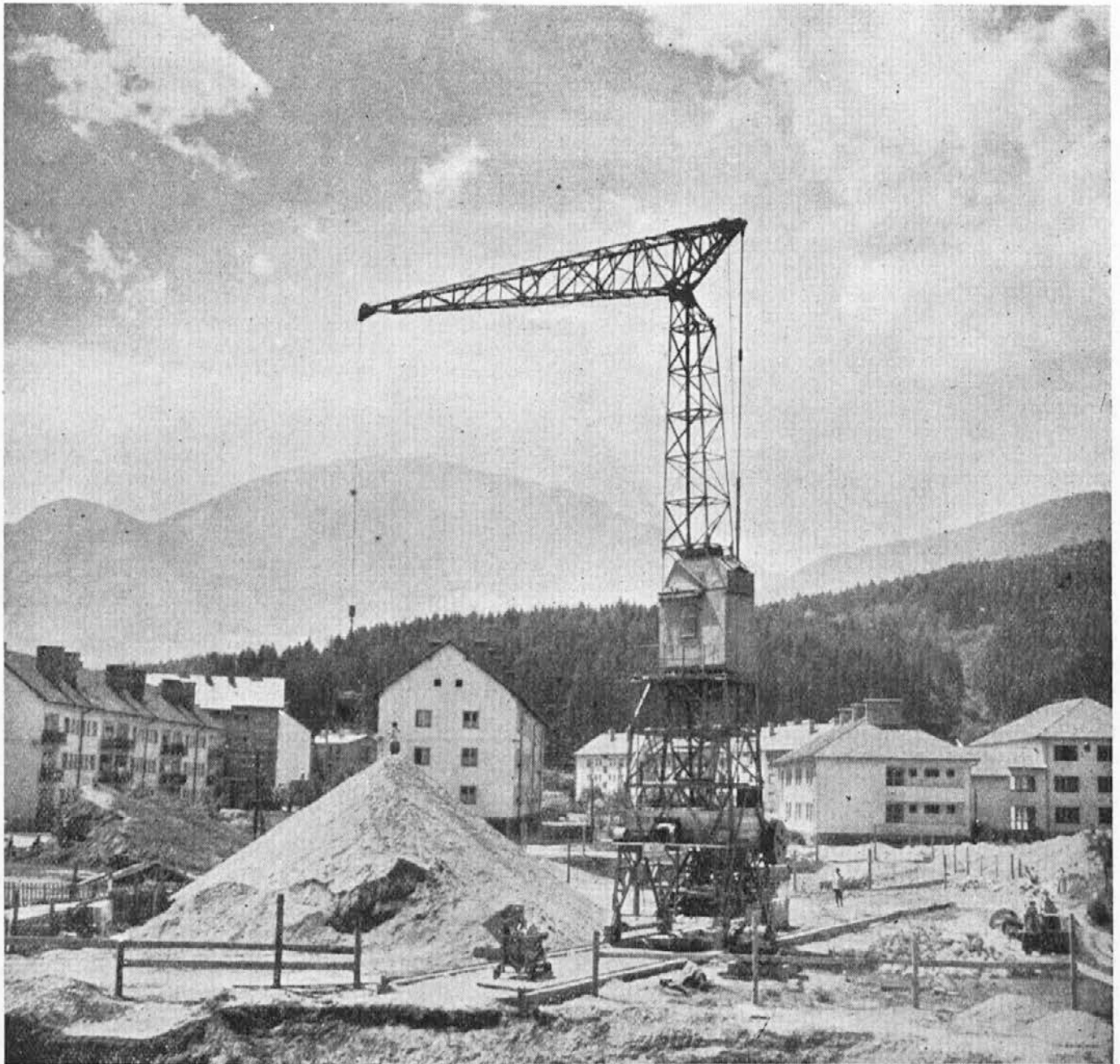
Sredstva, ki ostajajo železarni za novo-gradnje, koristi več ali manj naše podjetje z dolžnostjo, spremeniti jih kar ekonomičneje v nova stanovanja in objekte družbenega značaja. Tako se dopolnjujeta dve največji podjetji ravenske občine. Prav posebno zadnja leta, ko vlagamo vedno več v stanovanjsko gradnjo, ima naše podjetje polne roke dela. Po pomanjkanju dela v letu 1955/56, ko so morala gradbena podjetja odpustiti več delavcev, smo danes po vsej državi v veliki časovni stiski, ker le s težavo izpolnjujemo obveznosti. Samo v Sloveniji primanjkuje preko tisoč zidarjev. Ta problem ne bo kmalu rešen, ker je tudi dotok vajencev v gradbeništvo zaskrbljujoč. Na našem gradbišču smo imeli preko deset vajencev letno, danes imamo le štiri. Statistični podatki ugotavljajo, da mladino bolj zanima kovinska stroka. Zanimivo pri tem je dejstvo, da imajo zahodne industrijsko razvite države velik problem v pomanjkanju strokovnih kadrov v gradbeništvu. V tehnično najbolj razvitih zemljah so zidarji najboljše plačani kvalificirani delavci (v Ameriki 4 dolarje na uro). Razumljivo je, da zaradi pomanjkanja tudi pri nas raste cena zidarjem. Če bi mladi ljudje bolj poznali perspektivo našega gospodarstva, bi po številu vajencev bila gradbena stroka številneje zastopana. Vendar mi zato ne moremo držati rok križem, pač pa smo že sklenili, da bomo v smislu resolucije o razvoju gradbeništva sami priredili strokovne tečaje za naše sodelavce in jim omogočili prekvalifikacijo.

V tako težkem kadrovskem vprašanju smo se spopadli s težkimi nalogami. Hočemo namreč izpolniti vse želje našega investitorja — Železarne Ravne — tako

glede časa kakor tudi kvalitete in cene. Koliko smo napredovali v našem prizadevanju, da gradimo vedno boljše, lahko ugotavljajo stanovalci naselja na Čečovju in primerjajo naše prve hiše z današnjimi. Ponosni smo na Dom železarjev, hotel in vrstne hiše, pa tudi na objekte v železarni. Želimo, da na trgovinah in stolpniceh še bolj uspemo in da dokažemo, da smo v tem kraju potrebni. Ravne so tudi nam postale vedno bolj domače, saj pa tudi Gradis in njegovi ljudje niso več tisto, kar so bili prvo leto, ko so prišli v ta kraj. Loči nas, in to preveč, le način življenja, o katerem bi kasneje povedal nekaj misli naših ljudi.

Kot vidimo, gradimo na Čečovju poleg dveh že oddanih stanovanjskih blokov še blok ma ih stanovanj na južni strani naselja. Tu bodo predvsem mladoporočenci našli svoje udobje v malem — vsega na površini 42,5 m². Vendar ima stanovanje dnevno sobo, jedilni in kuhinjski kot, spalnico in vse pritlikline ter vzdane omare. Kuhinja je sodobna, opremljena z električnim štedilnikom in visečimi omarami; tudi posebnega prostora za hladilnik ne manjka. Kopalnice so opremljene s kadmi in električnimi bojlerji.

Tri stolpnice na severnem kraju naselja bodo s svojimi 11 nadstropji monumentalno učinkovale na celotno podobo kraja. Objekt bo visok 32 metrov in na vzpetini, kakršna je Čečovje, bo deloval kot mogočen nebotičnik. Ima 40 stanovanj, od tega 20 s stanovanjsko površino 50 m² in prav toliko s 63 m² ter dva ateljeja z 21 m². Večja stanovanja obsegajo kuhinjo z jedilnim kotom, tri sobe, predsobo, shrambo in sanitarije; manjša pa eno sobo manj. Oprema stanovanj bo najsodobnejša

Novi čas
pod
Uršljo goro

je v našem naselju preko 50. Najprej nam je postalo jasno, da bo letošnje leto, pa tudi še prihodnja leta, večji del našega dobička služil tem namenom. To pa bo le del sredstev, kajti brez pomoči centrale v Ljubljani ne bo šlo. Treba pa je zainteresirati komuno in našega investitorja za pomoč, pa čeprav skromno, ne glede na vrsto in obliko. Predvsem imamo v mislih komuno. Živimo svoje ločeno taboriščno življenje in politična dejavnost težko preide preko okvira gradbišča. Večje zanimanje in pomoč za naše ljudi od komune je po našem mišljenju nujno. Posebno če se predvideva, da imajo naši graditelji še perspektive pri sodelovanju v izgradnji tega kraja. Razumeti je treba namreč, da ima podjetje s sedežem in težiščem v Ljubljani vedno upravičeno zadržanost pri investicijah v trajnejše stanovanjske objekte prav zaradi tega, ker nihče ne jamči trajnost ali vsaj določeno dobo našega obstoja na Ravnah. Zaradi tega imamo za potreben in nujen tak sporazum med podjetjem in občino ter železarno, da bi tudi oni vložili sredstva v trajne stanovanjske objekte za naše delavce, ki bi po našem odhodu bili last občine oziroma tamkajšnje stanovanjske skupnosti. Res je, da ima železarna še veliko potrebo po novih sta-

novanjih, res pa je tudi, da naj bi tudi graditelji uživali sadove naše socialistične družbe.

V zvezi s tem problemom je naš delavski svet sklenil, da še letos uredi sanitarije v naselju, menzo in kopalnico ter po mož-

nosti postavi eno novo zidano barako. V program za prihodnja leta pa je sprejel nadaljnjo izgradnjo novih barak na mestu današnjih dotrajanih.

Stane Uhan

Gasilci pred velikim dnem

Čisto prezgodaj napovedujemo zgraditev novega gasilskega doma na Ravnah; sedaj namreč na izbranem prostoru še trava raste, vendar je vse že določeno, predvsem pa denarna sredstva. Kadar je tako, potem je stvar že blizu.

Naši gasilci dom potrebujejo — to je dokazano, brž ko stopiš na Ravne. Dokazali pa so tudi in sproti dokazujejo, da ta pogoj v sodobni ureditvi tudi zaslužijo. Tovarniška gasilska četa se je zadnji čas organizacijsko in številčno okrepila. Na občinskem gasilskem tekmovanju je zasedla prvo mesto, posamezniki pa že nekaj let zmagujejo na tekmovanjih okrajne gasilske zveze Maribor. Poleg rednih vaj, izobraževanja, vzdrževanja inventarja itd. tako na gasilskem kot na reševalnem pod-

ročju so za smoter napredka priredili v letošnjem letu tudi več poučnih ekskurzij. Obiskali so Železarno Sisak, ustanovo poklicnih gasilcev in gasilsko šolo v Zagrebu, oficirsko gasilsko šolo v Medvodah ter ustanovo poklicnih gasilcev v Ljubljani. Delo in izobraževanje za čim boljše pripravljenost. Vmes pa so se zbrali tudi na lepi družabni prireditvi.

Čeprav gasilska spodbuda v kraju skupaj dela, smo sedaj prostorno ločeni: tovarniški in mestni. Novi dom bo služil obema. Na ta način bo po osemdesetih letih obstoja (te dni so obhajali to visoko obletnico ustanovitve) dobilo tudi ravenko gasilstvo prostorni pogoj za sodobnost in razvoj.

Beno Kotnik:

KMETIJSKA PODJETJA

Volitve združnih svetov in upravnih odborov kmetijskih zadrug

S spremembo uredbe o kmetijskih zadrugah, katero je letos izdal Zvezni izvršni svet, stoje pred našim kmetijskim združništvom velike in pomembne naloge. Po tej dopolnilni uredbi niso več kmetijske zadruge samo združenje privatnih kmetov, ampak postajajo le-te podjetja, katerih naloga je, s sodelovanjem proizvajalcev doseči v vseh panogah kmetijstva čim večje donose. Našim kmetijskim zadrugam je poleg tega poverjen odkup kmetijskih presežkov kakor tudi nabava za kmeta potrebnega materiala razen špecerije, galanterije in tekstila. Dopolnilna uredba o kmetijskih zadrugah predvideva slične organe kot v podjetju. Ti so: združni svet, upravni odbor in upravnik (direktor), kako se bo formiral združni svet in kakšne bodo njegove naloge? Združni svet bo voljen enako, kot volijo delavski sveti. Volijo ga vsi združniki in tudi tisti, katerih kmetijstvo ni glavni poklic, pa so člani zadruge. Volijo ga tudi delavci združnih posestev in obratov, kljub temu da niso člani. V taki zadrugi, kjer z delavci vred ni več kot sto članov, pa tvorijo združni svet vsi združniki in v takem primeru volitve odpadejo. Združni svet bo štel od 30 do 80 članov. Število članov združnega sveta odloči okrajna združna zveza z odločbo. Združni svet se bo volil vsako drugo leto v začetku leta. Pri močnih zadrugah, kjer je dovolj delavcev in uslužbencev, bodo le-ti volili ločeno od ostalih združnikov. Pri zadrugah, ki imajo sicer več kot sto članov in delovnega kolektiva, pa vseh delavcev zadruge in samostojnih poklicev ni več, kot je število združnega sveta, volijo ti delavci in uslužbenci skupno z ostalimi združniki. Vsi delavci pridejo v tem primeru v združni svet. Za letošnje prve volitve v združne svete morajo upravni odbori kmetijskih zadrug imenovati komisije za pripravo seznamov volivcev, do 15. oktobra pa tri- do petčlansko volilno komisijo izmed članov in delavcev zadruge. Volilna komisija imenuje nato volilne odbore za posamezna volišča. Volitve bodo 9. novembra ves dan. Glasovanje bo z listki. Kmetje združniki dobe bele liste, združni delavci pa modre.

Na prvi seji novoizvoljenega združnega sveta bo izvoljen novi upravni odbor. Volitve v upravni odbor vodi posebna tričlanska volilna komisija, ki jo izvoli združni svet izmed svojih članov. V novi

upravni odbor je lahko izvoljena samo tretjina prejšnjega upravnega odbora.

Upravnik zadruge pride v upravni odbor že po svoji službeni dolžnosti in se ga za to ne voli.

Združni svet bo imel v zadrugi pomembno delo. Sklepal bo o letnem in petletnem gospodarskem načrtu, predlagal bo spremembo pravil in razne ukrepe v zadrugi, potrjeval zaključne račune, sklepal o najemanju posojil, predpisoval bo tarifni pravilnik za delavce zadruge in samostojne obrate, volil in odstavljaj bo člane upravnega odbora ter zastopnike v organizacije, v katere je zadruha včlanjena. Pri ustanovitvi samostojnih obratov bo tudi imel združni svet odločujočo besedo. Vse navedeno je sedaj bilo v kompetenci občnega zbora, ki se je sestajal le enkrat ali dvakrat letno. Po uredbi se mora združni svet sestati vsaj četrtletno in bo zaradi tega ta lahko hitreje in bolj gibčno ukrepal kot doslej občni zbor zadruge.

Novo izvoljeni upravni odbor izvoli na svoji prvi seji predsednika, kateri skupno z upravnikom zadruge pripravlja predlog dnevnega reda in vodi seje. V delokrog upravnega odbora spadajo naslednje dolžnosti:

1. skrbi za izvrševanje perspektivnega načrta gospodarskega razvoja zadruge, letnega gospodarskega načrta in akcijskih programov zadruge ter za njeno pravilno poslovanje;
2. odloča o notranji organizaciji zadruge ter predpisuje pravilnike in poslovnik, s katerimi ureja notranjo organizacijo zadruge;
3. ukrepa, kar je potrebno za varovanje sredstev in skladov zadruge in za njihovo uporabo v skladu z njihovim namenom;
4. odloča o zadolžitvi zadruge v mejah pooblastila, ki ga dobi od združnega sveta;
5. odloča o izločitvi osnovnih sredstev zadruge iz uporabe in o njihovi odtujitvi v mejah pooblastila, ki ga dobi od združnega sveta;
6. odloča o odpisu neizterljivih terjatev zadruge;
7. sestavlja predlog zaključnega računa zadruge;
8. odloča o pritožbah delavcev zadruge zoper odločbe upravnika glede njihovi-

vih delovnih razmerij in razporeditve na delo;

9. izdeluje predloge pravil, poslovnikov in pravilnikov zadruge;
10. odloča o načelih in temeljnih točkah pogodbe, sklenjene med združniki in drugimi osebami;
11. odloča o sprejemu in izključevanju članov zadruge;
12. skrbi za redno vodenje spiska združnikov s podatki o deležih in o višini jamstva;
13. odloča o drugih vprašanjih, o katerih odloča po veljavnih predpisih v podjetjih upravni odbor podjetja in o vprašanjih, ki so po sklepih združnega sveta v njegovem delovnem področju.

Upravnika zadruge imenuje od občinskega odbora postavljena komisija.

Upravnik organizira proces dela v zadrugi in neposredno vodi uresničevanje gospodarskega načrta ter akcijskih programov in poslovanje zadruge. Pri tem se mora ravnati po zakonitih predpisih ter po sklepih združnega sveta in upravnega odbora zadruge. Upravnik je neposredno odgovoren za izvrševanje zakonov in drugih predpisov ter skrbi za to, da se v zadrugi pravilno uporabljajo.

Upravnik zadruge sklepa v okviru gospodarskega načrta in akcijskih programov v skladu s sklepi upravnega odbora pogodbe in razporeja obratna sredstva zadruge. Upravnik tudi zastopa zadrugo pred državnimi organi in v pravnih razmerjih s posameznimi fizičnimi in pravnimi osebami. Za svoje delo odgovarja upravnik upravnemu odboru zadruge. Upravnik zadruge razporeja delavce na posamezna dela in jim določa službo. Delavci pa so njemu odgovorni za svoje delo v zadrugi. Upravnik zadruge skrbi za disciplino pri delu in poslovanju zadruge.

Če upravnik zadruge misli, da sklep združnega sveta ali upravnega odbora nasprotuje zakonu, drugim veljavnim predpisom ali pravilom zadruge, mora to nemudoma sporočiti pristojnemu upravnemu organu ljudskega odbora občine, v kateri ima zadruha svoj sedež, in zadržati izvršitev sklepa, dokler ne izda pristojni upravni organ občinskega ljudskega odbora dokončne odločbe. Če pa upravnik misli, da sklep združnega sveta ali upravnega odbora ni v skladu z letnim gospodarskim načrtom ali z akcijskim programom oziroma s koristmi zadruge, mora to sporočiti osnovni zvezi kmetijskih zadrug, v kateri je zadruha včlanjena, v drugem primeru Okrajni združni zvezi v Mariboru.

Rok do volitev je precej kratek, zato je potrebno, da naše zadruge uredijo vse priprave za čim boljše izvedbo volitev. Urediti je članstvo, prav tako je treba točno določiti mejo med posameznimi kmetijskimi zadrugami. Tam, kjer še ni upravnika, ga je treba oskrbeti, ostreši se je vse nekmetijske dejavnosti ter poskrbeti, da bo občni zbor (polletni) sprejel nova pra-

Tehniški muzej na Ravnah

je postal z gozdarsko, rudarsko in železarsko zbirko važna pokrajinska kulturna ustanova.

Letos bodo muzej obogatili kmetijci s ponazoritvijo dimnice. Vse zbirke pa bodo dopolnjene in urejene napisno, tako da bosta jasnejša in lepša tudi razlaga in videz.

Na praznik domovine, 29. novembra, se bomo potemtakem spet zbrali na našem že tradicionalnem dnevu svojstvene gradnje vrednot koroške dežele.

Hmelj v Mežiški dolini

Prvič so začeli v Mežiški dolini gojiti hmelj leta 1929. Takrat je imel lepo ceno. Pobudo za to je dal takratni guštanjski župnik Rehar, ki je bil doma iz Škofje vasi pri Celju. Videl si takrat nasade na farovškem polju na Prevaljah, v Guštanju, na Javorniku, na Šratneci, nekaj pri Lubasu in celo 750 m nadmorske višine visoko ležeči gorski kmet Veček je posadil nekaj sadik. Hmelj je povsod lepo uspeval, kljub temu da ga nihče ni škropil ali uporabljal sodobno agrotehniko. Hmelj so opustili zaradi nenadnega padca cene od 150 na 5 dinarjev za kilogram.

Lanske jeseni se je na pobudo Glavne združne zveze LRS začela predpriprava za razširitev hmeljskih nasadov po Sloveniji. Tudi Mežiška dolina je bila pri tem upoštevana. Državno posestvo Javornik je dobilo kredit za pet hektarov, hmeljarska skupnost pri kmetijski zadrugi Kotlje pa za osem in pol hektara žičnih nasadov. Okrajna združna zveza v Mariboru je pri organizaciji in pripravah za izvedbo tega načrta pokazala vso skrb, prav tako je tudi hmeljarski inštitut v Žalcu nudil vso pomoč. V Žalcu so bili organizirani enodnevni tečaji, pri katerih so se naši hmeljarji seznanjali s posameznimi deli v hmeljarstvu. Kmetijska zadruga »Prežihov Voranc« v Kotljah je poslale še enega delavca v hmeljarsko šolo, ki jo je dokončal z odličnim uspehom. Dosegel je naziv kvalificiranega hmeljarja.

Ko je spomladi hmelj ozelenel, je vse nekako nestrpno pričakovalo njegovo rast. Izredno lep se je pokazal tam, kjer je bil pravočasno posajen in kjer so se uporabili vsi agrotehnični ukrepi. Zelo lepo se je razvijal, tako da je dosegla skoraj vsaka druga sadika vrh žice. Ko je hmelj odcvetel, so se kmalu pokazali lepi majhni zeleni storžički. Hmelj je rasel in začel dozorevati. 25. avgusta se je začelo obiranje. Nabiralcev je bilo kmalu dovolj, saj je bilo dnevno preko sto oseb. Tudi zaslužek 55 din od škafo ni bil slab, tako da je najnižji dnevni zaslužek znašal 600 din, najvišji pa 1233 din. Pri letošnjem obiranju se je ugotovilo, da v prihodnje

ne bo potrebna tuja delovna sila kljub razširitvi hmeljskega nasada. S pridelkom je hmeljarska skupnost pri kmetijski zadrugi »Prežihov Voranc« Kotlje lahko zadovoljna, kajti na hektar so pridelali povprečno nad 400 kg suhega hmelja. Tudi pri hmelju velja isto pravilo kot pri drugih kulturah, to je: kakršna setev in nega, taka je tudi žetev. Zainteresirane je nekoliko skrbela kvaliteta hmelja. Tudi ta skrb je bila odveč, kajti naš hmelj je skoraj brez vsakih boleznih ter ohrani lepo zeleno barvo tudi posušen. Eno napako pa

Marjan Kolar:

PESEM ZA ŽICO

(Odlomek iz novele »Dachau«)

Hauptmann Hecht si je bil pravkar ogledal dachauske bolnišnice, ko je prišel esesovec in javil, da ga gospod Lagerführer pričakuje na zbornem mestu, kjer bodo taboriščniki priredili koncert.

Na obeh straneh ulice, ki je med vrstami barak vodila k zbornemu mestu, so se počasi pomikale gruče ljudi. Vse barake so jih bruhalo iz sebe in gneča je postajala vedno večja. Vojak je stopil pred Hechta in mu s puškinim kopitom krčil pot. Polglasno govorjenje v vseh evropskih jezikih se je mešalo z ropotom lesenih cokel. Iz barake so prinesli truplo in ga vrgli na kup mrličev poleg vrat. Nekdo je kričel planil za njimi. Sunek pod brado ga je vrgel na tla.

»Saj je še živ!« je kričal. »Saj je vendar samo v nezavesti. Nesite ga v revir.«

Glas se je izgubil v prvih taktih koračnice.

le ima. Prvoletni plod je bil oplojen tudi z divjim hmeljem. Potrebno bo, da občina izda odlok, s katerim proglašata ta kraj kot hmeljski rajon, po katerem je obvezno zatirati divji hmelj. Danes, ko lahko s herbicidi z enkratnim škropljenjem uničijo tudi divji hmelj, ni to več nobena težava. Prihodnje leto sredi avgusta bo naša dolina podobna Savinjski. Če se bo pri obiranju in sušenju streglo še z našim dobrim tepkvcem, ki bo letos posebno dober, se bo gotovo tudi čula znana pesem:

Rasti ječmen — rasti hmelj,
dokler bomo tu živel'!

Beno Kotnik

Hecht je vdihaval vonj, ki nastane, če množica mož dolgo živi na tesnem prostoru. Smrdljiva toplota teles, ki so prepojena s potom, se meša z izparino mokre slame in gnilega oblanja.

Na stolih je sedel Lagerführer s svojim štabom. Prišel je Hechtu naproti, ga posadil na stol poleg sebe in nekaj govoril. Hechtu se ni ljubilo odgovarjati. Pokazal je na godbo, ki je igrala koračnico, in zamahnil z roko, češ — ne slišim.

Godba je bila dobra. Boljša kot je pričakoval, toda ni ga pritegnila. Pogledal je za vrstama, ki sta prihajali iz ulice in na zbornem mestu zavili vsaka na svojo stran.

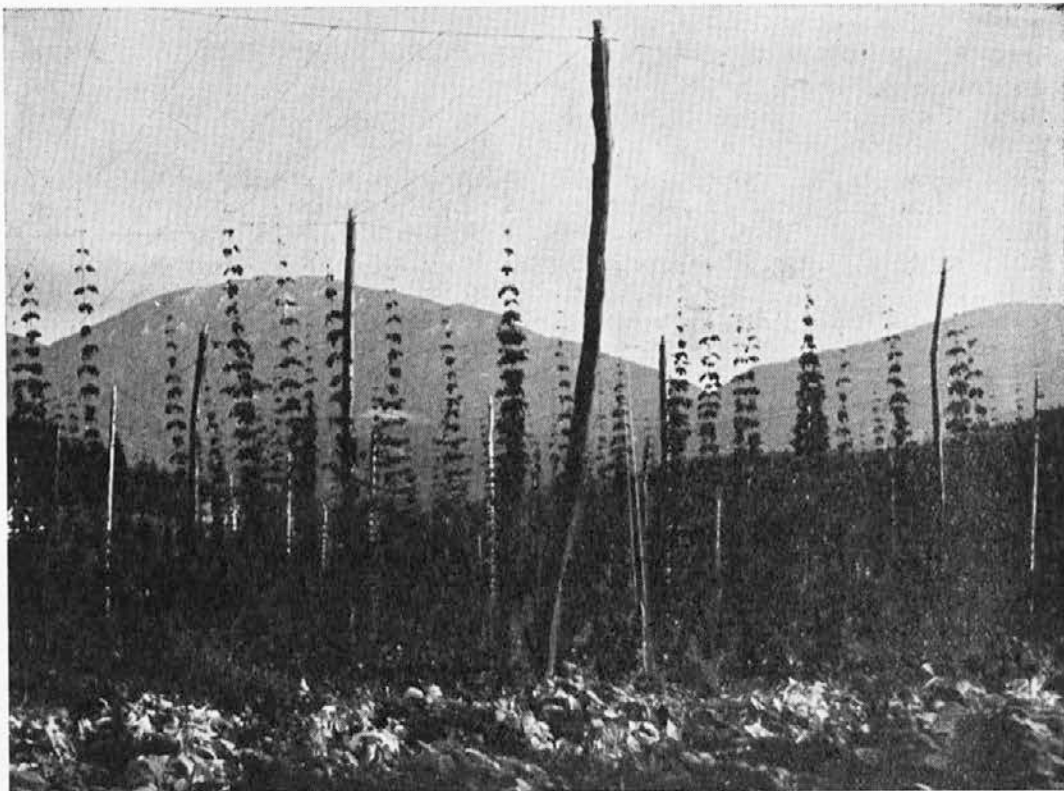
Veliki prostor je bil nabit s čepčimi postavami in vedno nove so se gnetle k njim.

»Osem tisoč,« je pri sebi ugotovil Hecht. »Osem do deset tisoč. Raje več kot manj.« Molče so čepeli pod žarnicami, objemali z

vila, ki jih mora občina še pred volitvami potrditi. Še pred volitvami mora biti sleherni združnik in združni delavec seznanjen o novem načinu upravljanja kmetijskih zadrug. Pri občinskem odboru SZDL je sestavljena tudi komisija, ki bo zadrugam nudila v tem pogledu vso pomoč. Obračajte se nanjo posebno tedaj, ko se bo na množičnem sestanku združnikov postavljala kandidatna lista za združni svet.

Okrajna združna zveza v Mariboru je razpisala za predstoječe volitve tekmovanje s petimi nagradami. Mislim, da se bodo vse zadruge naše občine vključile v to tekmovanje in da bo v našo občino prišla vsaj ena od teh nagrad.

Upravni odbori kmetijskih zadrug, zavedajte se važnega trenutka, ko naše združništvo prvič voli svoje združne svete in stopa s tem korak naprej v pravo socialistično združništvo.

Privoščimo! Za zdaj pa tem rusam v našem kraju še ne verjamemo

rokami noge in skrivali obraze pred ostro svetlobo na kolena. Tu in tam je v upadlem obrazu tlel konček cigarete.

S stražarskih stolpov so reflektorji tipali preko betonskega zidu in ga dvigali iz noči. Stožci bele svetlobe so tipali med barakami, obliznili kupe mrličev, ki so bili zloženi kot drva in zdrsnili dalje. V ozadju se je siv dim iz krematorija izgubljal v temo.

Koračnica je bila kot tanka, kričeče pisana odeja, mnogo premajhna, da bi prekrila ljudi na širokem pravokotnem prostoru in jih ogrela. Stražarji pred čepečimi vrstami so hrupno zaploskali. Množica se ni ganila.

Lagerführer se je v pričakovanju obrnil k njemu.

»Dobro,« je rekel Hecht. »Presenečen sem.«

»In še boste,« se je nasmejal Lagerführer. »Na vsakem koraku pri nas boste presenečeni. To je vse kaj drugega kot bolnišnica. Čakajte, da pridejo na vrsto Rusi in potem najboljše na koncu.«

»Kdo?« je vljudno vprašal Hecht.

»Neki Slovani, ki jih ni več na zemljevidu. Ne spominjam se imena. Eberwein?«

»Slovenci,« je rekel uslužno namestnik Eberwein in tlesknil z jezikom — znak priznanja.

Rusi so zapeli sede, iz množice, nekje v ozadju, da se je zdelo, petje prihaja iz barak, izpod stogov mrličev, iz karantene. Volga in stepa.

Lagerführer in oficirji so se raznežili ob pesmi. Hecht se je z gnusom obrnil vstran. Je to Dachau? Slavna nemška mehkoča? Solzavost, ki neopazno prehaja v surovost?

Prekleti bedaki! je dejal brez jeze počim Rusom. Prekleti bedaki, ki požete norcem. Obrnil se je k ostriznim glavam taboriščnikov. Taki ste kot Tahitijanke, ki plešejo svete plese pred tujci, ti pa vidijo samo njihove gole trebuhe in poskakujejo prsi.

»Zlobni ljudje nimajo pesmi — kako to, da Rusi pojo?« je vprašal poročnik Remele. Namestnik Eberwein ga je jezno sunil in se takoj nato zopet zamaknil v pesem z razneženim obrazom.

Nietzschejev citat, Nietzschejev učenec. Kako, da sem ga prezrl? se je vprašal Hecht.

Ruska pesem se je širila preko obratih glav kot reka preko kamenja. Reflektorji so se še vedno ogibali zbornega mesta. Volga in stepa. Volge nisem videl, si je rekel Hecht, toda v stepi je bilo za nas vražje malo romantike. Če bi bili pozimi v stepi, dragi gospod Lagerführer, vi in vaš štab, bi se vražje malo navduševali nad to prekleto zemljo. K vragu s pesmimi — tudi z našimi.

Pesem je zamrla nekje v noči onkraj žice. Vojaki so ploskali kot besni. Vrste so molčale. Negibne, na videz brezčutne.

Sledile so pesmi Francozov, Italijanov, Madžarov. Hecht je kadil cigareto za cigareto in se presedal na udobnem stolu. Lagerführer je pomignil esesovcu in mu nekaj naročil. Sredi poljske pesmi so se iz čepečih vrst začele dvigati postave.

»Najboljše na konec,« je rekel Lagerführer in se v pričakovanju presedel.

»Kako ti ljudje pojo,« je pritrdil namestnik Eberwein. Hecht je zmignil z rameni in se spet obrnil k vrstam, ki so ga privlačevale s svojo negibnostjo. Toda kaj vraga jim je? Skozi njivo glav je zavalovilo mrmranje. Glave so se staknile in se dvignile s kolen.

Sredi zbornega mesta je vzravnana stala gruča petdesetih moških in pazila na vsak gib zborovodje. Ta se je obrnil k poslušalcem in rekel v tekoči nemščini:

»Pesem, ki jo boste slišali, pojemo pri nas doma na Slovenskem ob grobu prijatelja.«

Vrste so začele vstajati. Najprej za barakami, potem v valovih naprej, dokler niso v pičlih sekundah, ko je zborovodja uglaševal, stali vsi. Komaj da je cokla škrtnila ob kamen.

Stali so v širokem, živem, koščenem četverokotu, zamazani in bedni in se naslajali drug na drugega, kot da nekaj pričakujejo. Nekaj znanega, dobrega...

Vraga! je pomislil Hecht. Od moje kompanije so nazadnje pri himni vstali samo še trije.

Potem je prišlo. Tiho, jasno, ubrano v štirih glasovih, kot da poje en sam: »Vigred se povrne...«

Čisti, mehki, tanki srebrni glasovi kot da ne pojo ljudje. Nemogoče, da bi ljudje tako peli.

Hecht je gledal vrste. Šele zdaj je opazil, da stojijo v prvi vrsti sami majhni fantiči desetih do štirinajstih let. Okostnjaki z velikimi očmi v upadlih, starih obrazih, našemljeni v prevelike cunje. Stali so tiho kot odrasli možje in se objemali okoli ramen kot ribiči, kadar se obrnejo proti burji, resni in trdi.

Pesem je jokala, božala in prosila. Poslavljalja se je od najdražjega, kar lahko človek ima in tožila pred najbolj neizprosni, kar lahko človeka doleti — pred smrtjo. Toda tožila je zemlji in prijateljem kot mož, ki se ne sramuje solz, ki mu nezavedno tečejo po licih, ker ne more prek narave, ki jih je dala zato, da tečejo in so zato dvakrat bolj bridke.

Majhen pobec sredi ribiških fantičev je s tankim glasom zaklical:

»Mama!«

Soseda sta mu z dlanmi pokrila usta in se samogibno skrčila, kot pri pričakovala udarec. Toda pobec se je že dušil v joku, da se je stresalo drobno telo. Tedaj je drugi na drugi strani kriknil:

»Tanja! Tanječka!«

Tudi tega so prijele koščene roke majhnih tovarišev in tudi ta je umolknil sam. Toda nič se ni zgodilo.

Kratke sekunde pesmi so bile sladka neskončnost, ki je bila milostno podarjena stoječim mrličem. Fantiči so se zamajali, kot da gredo proti burji, in se sklonili naprej, da jim nihče ne bi videl trepetajočih obrazov. Stražar pri vrstah, star črnovojnik, se je opiral na dolgo puško in kolcal.

Hecht se je obrnil proč. Lagerführerju je obraz žarel. Namestnik Eberwein je bil ginjen. Samo poročnik Remele, ki mu je Nietzsche prepredil užitek, mu je vrnil trd pogled.

No, to niso plesalke s Tahitija, je zamrmral Hecht.

Slovenci so peli in peli. Pesem za pesmijo. Solze so se posušile, na lica je prišel smehljaj. Ko se je zborovodja priklonil, so se vrste razmaknile in se molče začele razlivati med barake. Vedeli so, da boljšega ni.

»Sijajni so,« je sentimentalno rekel namestnik Eberwein.

»No?« je zmagoslavno pogledal Lagerführer.

Prekleta, je srdito pomislil Hecht, nazadnje imaš res precej zaslug za to, da tako pojo. Naglas je rekel malomarno:

»Ljudje, ki jih ni več na zemljevidu, lahko tako pojo.«

JAMSTVO NAPREDKA

Člen 37 Pravil Železarne Ravne določa: Umski sodelavci z višjo in popolno srednjo strokovno izobrazbo so dolžni vsako leto izdelati in zagovarjati strokovni elaborat iz ožjega delokroga svoje zaposlitve.

Po tej določbi bodo inženirji in tehniki jeklarne obdelali do konca leta 1958 naslednje teme:

- Vpliv kisika na hitrost izdelave šarž za legirane in nelegirane kvalitete
- Tehnološki predpisi za izdelavo najvažnejših kvalitet konstrukcijskih jekel
- Izdelava kvalitetnega jekla za kose
- Peski za strojno in ročno kaluparnico jeklenih ulitkov
- Organizacija dela v strojni kaluparnici
- Kalkulacija jeklenih ulitkov
- Izdelava težkih osmic za ojnice velikih dieslovih motorjev
- Izdelava ventilov — drsnikov — v strojni kaluparnici
- Krčilne mere in dodatki za obdelavo pri jeklenih ulitkih
- Izdelava prednjega pokrova za TAM iz jeklene litine
- Organizacija dela pri električnih obločnih in visokofrekvenčnih pečeh
- Postavitev dispozicije in pomožne naprave s transporti komore za peskanje velikih ulitkov
- Vlivki, odprti nalitki in prikriti nalitki za jekleno litino
- Preventivni ukrepi obratnega vzdrževanja za delovno varstvo v sklopu obratov jeklarne
- Izboljšanje organizacije dela v pripravi dela jeklarne v toku leta 1958
- Organizacija dela pri SM-peči
- Kontrola delovodje nad izvrševanjem dela ročno izdelanih form za jeklene ulitke
- Rešitev problema izdelave cementacijskega jekla EC 60, EC 80, EC 100 v električnih in SM-pečeh

Torej široko zajetje problemov. Tak študij bo dal svoje ter dopolnil razgled in prakso. Po drugih obratih bodo obdelali spet svojo stroko.

Za delovno skupnost jeklarne moramo zapisati, da je vsestransko zagrizena v napredek. Vsi od kraja se zanimajo tudi za višjo kulturo dela v smislu delovnega varstva in le tako je bilo mogoče, da so zrušili pogostnost obratnih nesreč od prej nad 25 primerov mesečno na sedaj pod deset ter s svojo varnostno stopnjo ličijo vso tovarno.

NAŠA GIMNAZIJA

DAJE POROČILO ZA ŠOLSKO LETO 1957-58

ŠOLSKI ODBOR

Po sklepu okrajnega zbora OLO Maribor dne 19. IV. 1957 šteje šolski odbor ravenške gimnazije 17 članov. Ravnatelj je član po svojem položaju. Od ostalih 16 članov imenuje (v oklepaju smo navedli, koga je imenoval): okrajni zbor OLO 1 člana (inž. Franjo Mahorčič); 4 člane izvoli zbor volivcev Čečovje (20. III. 1957: inž. Borštner Jože, Čeh Stanko, Klančnik Tatjana, Zupančič Gilbert); 7 članov zbor volivcev Trg (21. III. 1957: Razgoršek Avgust-Peter, Kokal Ivan, Winkler Alojz, Dretnik Ivo, Mihelač Peter, Hriberšek Marija, Volčanšek Zofija); 1 člana zbor volivcev Prevalje (25. III. 1957: Mešl Dragica); 2 člana učiteljski zbor šole (29. III. 1957: Lep Jože, Stanovnik Justin); 1 člana dijaki šole: Korošec Slavko.

Predsednik: Avgust Razgoršek, referent za tarifna vprašanja v železarni. Podpredsednik: Ivo Dretnik, knjigovodja.

Tajnica: Tatjana Klančnik, gospodinja. Člani: Inž. Jože Borštner, šef metalurškega laboratorija v železarni; Stanko Čeh, normirec v čistilnici železarne; Marija Hriberšek, hon. novinarka; Ivan Kokal, podpredsednik Obč. LO Ravne; Slavko Korošec, osmošolec; Jože Lep, profesor; inž. Franjo Mahorčič, tehniški direktor železarne; Dragica Mešl, direktor KB Prevalje; Peter Mihelač, glavni skladiščnik v železarni; Justin Stanovnik, profesor; dr. Franc Sušnik, gimn. ravnatelj; Zofija Volčanšek, gospodinja; Alojz Winkler, nameščenelec v železarni; Gilbert Zupančič, tehnik v železarni.

KOMISIJE

1. socialna: Zofija Volčanšek; Dragica Mešl; Milka Pogačar, referent za socialno skrbstvo občinskega ljudskega odbora, Ravne; Ivan Vravnik, urar, Ravne.
2. gospodarska: Alojz Winkler; inž. Jože Borštner; Stanko Hromc, mojster v železarni; Peter Mihelač; Stanko Štor, šef obratnega knjigovodstva v železarni.
3. politično-vzgojna: Stanko Čeh, Gilbert Zupančič.

OSEBJE:

(Naziv, plač. razred, rojstno leto, začetno leto službovanja, od kdaj je na Ravnah, stroka in kaj je učil)

Dr. Sušnik Franc, ravnatelj (prof. IV/2, 1898, 1922, 1945; Ne, jugoslov. knjiž.): an 1a: 3 ure

Andrić Anatol (prof. IV/2, 1902, 1926, 1955; Zg, Fil): fil 8; psi 7a, 7b; ze 8; zg 2a, 3b, 5a, 7a, 7b, 8; od 21. V.: psi 7a, 7b; zg 1a, 1č, 1d, 2a, 3b, 5a, 7a, 7b: 24 ur

Andrić-Pintar Marjana (prof. VIII., 1920, 1944, 1955; La): la 3c; mo 3c; sl 2b, 3a; zg 1a, 1d; od 21. V.: la 1č, 2c, 3c; mo 3c; sl 2b, 3a: 24 ur

Celcer-Mlinšek Breda (predm. učit. XIII., 1930, 1952, 1957; Ri, sh): ma 1a; mo 1c; ri 1b, 1c, 2a-m, 2a-ž, 2b-m, 2b-ž; te-m 1b, 1c; ze 1c: 21 ur

Čuden Marjan (prof. pripr. XII., 1930, 1955, 1955; An, ne): an 1b, 1c, 3a, 4a, 5a, 6b, 7a, 8; mo 1b; od 21. V.: an 1b, 1c, 3a, 3b, 5a, 6b, 7a; mo 1b: 23 ur

Dolinšek Maks (učitelj VIII., 1910, 1934, 1945; izr. sluš. VPŠ. zg, ze): ze 1č, 1d,

Črna na Koroškem

Spet in spet se vračamo na to sliko, na kraj začetkov naših fužin. To je pogled na koprivško stran; perut proti Javorju bomo prinesli drugič

- 2c, 3b, 3c, 4a: 13 ur; honor. upravnik muzeja
- Golčer Anton** (prof. pripr. XII., 1931, 1956, 1956; Bio): fi 3a; ma 1b, 1d; pri 1b, 1c, 2a, 3a, 5b, 6b: 28 ur; varuh prirodopisne zbirke
- Janko-Maračić Bosiljka** (predm. učit. pripr. XIV., 1929, 1949, 1953; Sh, ru): mo 3a; sh 1—3: 23 ur
- Klun Olga** (predm. učit. IX., 1914, 1937, 1945; Te): mo 4b; dekl. te 1—8: 31 ur; upravnica šolske in mlečne kuhinje, vodja Del. gimn.
- Kodrin Mihael** (prof. pripr. XII., 1924, 1955, 1956; Bio): ma 1c, 2b; mo 2b; pri 1c, 2b, 3c, 5a, 6a, 7a, 7b, 8: 28 ur
- Lep Jože** (prof. XI., 1928, 1952, 1952; Ma): fi 6a, 7a; ma 1c, 3a, 4b, 5a, 6a, 7a: 29 ur; varuh ozvočne naprave, predsednik obč. DUP
- Lodrant Stanko** (prof. X., 1927, 1950, 1950; Ke): fi 4a, 4b, 6b, 7b, 8; ke 6a, 6b, 7a, 7b, 8: 27 ur; varuh kem., fiz. in geol. učil
- Mauer Dušan** (prof. IX., 1921, 1948, 1957; Ze): ze 1a, 1b, 2a, 2b, 3a, 4b, 5a, 5b, 6a, 6b, 7a, 7b: 27 ur; varuh zemljepisnih učil
- Medvešek Borut** (prof. pripr. XII., 1928, 1955, 1955; Sl): mo 3b; sl 1b, 1d, 3b, 5b, 6a: 24 ur; varuh dijaške knjižnice
- Mlakar Jože** (prof. pripr. XII., 1927, 1956, 1956; Ma): fi 3c; ma 2c, 3c, 4a, 5b, 6b, 7b, 8: 28 ur; varuh matem. učil, hon. upravnik Dijaškega doma
- Mrdavšič Janez** (prof. pripr. XII., 1928, 1957, 1957; Sl): mo 1c; sl 1c, 4a, 6b, 7b; od 21. V.: mo 1c; sl 1c, 5a, 6b, 7b: 19 ur
- Mrdavšič-Hribar Vera** (prof. pripr. XII., 1932, 1958, 1958; Sl): mo 2a; sl 2a, 2c; od 21. V.: an 1c; mo 2a, 2c; sl 2a, 2c: 14 ur (na Prevaljah 10 ur sh)
- Ozvald Marjan** (prof. pripr. XII., 1926, 1955, 1956; Sl): sl 1c, 3c, 4b, 7a, 8: 24 ur; varuh učit. knjižnice
- Pajk Anton** (prof. pripr. XII., 1927, 1955, 1955; Zg): mo 4a; zg 1b, 1c, 2b, 2c, 3a, 3c, 4a, 4b, 5b, 6a, 6b: 27 ur; varuh zgodovinskih učil
- Pejovnik Gabrijela** (predm. učit. XI., 1927, 1945, 1952; Bio, Ke): fi 3b; ke 4a, 4b; mo 1a; pri 1a, 1d, 2c, 3b; predv. vzg. ž. 8; sl 1a: 27 ur; honorar. vzgojiteljica v Dijaškem domu, varuhinja podporne knjižnice
- Pleško-Masič Miriam** (prof. pripr. XII., 1932, 1956, 1956; An, ne): an 1d, 2a, 2c, 3c, 4b, 5b, 6a, 7b; mo 1d; ne 8; od 21. V.: an 1d, 2a, 2b, 2c, 3c, 5b, 6a, 7b; mo 1d; ne 8; poverj. pion. odreda
- Plevnik Martin** (učit. pripr. XV., 1931, 1951, 1954; absolvent VPŠ: Ri, sh): ri 1a, 1c-m, 1c-ž, 1d, 2c, 3a-m, 3a-ž, 3b-m, 3b-ž, 3c, 4a, 4b: 24 ur
- Pucelj Majda** (strok. učit. pripr. XV., 1935, 1957, 1957): pe 1—4: 21 ur
- Stanovnik Justin** (prof. XI., 1928, 1955, 1955; La): do 20. V.: an 2b, 3b; la 1c, 2c; mo 2c; sl 5a; zg 1c; neobv. lat. 5—7: 26 ur
- Filipančič Štefan** (honor. predavatelj, 1928, 1957, 1957; absolvent višje šole za fizikuro): te-m: 1—8 (razen 1b in 1c): 28 ur
- Plešej Jože** (honorarni predavatelj, 1931, 1957, 1957; absolvent filoz. fakultete; Fr): fr 5a, 5b, 6a, 6b, 7a, 7b, 8: 24 ur
- Ferk Ivan** (upravnik internata MIŠ, učitelj, honorarno): ma 2a, 3b: 8 ur
- Petrun Jožef** (ravnatelj glasbene šole, honorarno): pionirski pevski zbor, mladinski oktet: 6 ur
- Senica Irena** (dipl. medic. sestra, honorarno): predv. vzg. 7a/7b-ž: 2 uri

- Srebotnik Franjo** (upravnik pošte, honorarno): predvoj. vzgoja 6a-ž, 6b-ž (I. poll.)
- Uranjek Milan** (do 28. II. voj. referent pri obč. LO, honorarno): predv. vzgoja m + ž: 6a, 6b, 7a, 7b; 8-m
- Meisterl Anica**, gimnazijska tajnica
- Podgoršek Martin**, šolski pomočnik
- Pečovnik Anton**, kurjač
- Lesjak Matilda**, snažilka
- Petrič Marija**, snažilka
- Sekavčnik Helena**, snažilka
- Štruc Pavla**, snažilka
- Suler Marija**, snažilka
- SPREMEMBE V UČITELJSKEM ZBORU**
- Prišli so: Celcer-Mlinšek Breda (I. VIII. 1957 iz Vojnika). — Golčer Anton (9. IX. 1957 po odsluženju kadrskega roka). — Pucelj Majda (1. IX. 1957). — Plešej Jožef (1. IX. 1957). — Filipančič Štefan (25. XI. 1957).

Odšli so: Černetič Avgust (1. IX. 1957 v Novo Gorico). — Debeljak Franc (1. IX. 1957 v Ribnico na Dolenjskem). — Kos Alfred (1. VIII. 1957 v Maribor). — Strohsack-Uršič Nuša (1. XII. 1957 v Celje). — Velikonja-Teuerschuh Breda (1. IX. 1957).

USPEH KONEC JUNIJA 1958

I.—IV. razred:

Izdelali: odličnih 27, prav dobrih 61, dobrih 191, zadostnih 104, vseh: 383 = 70,8%.

Popravne izpite imajo: iz enega predmeta 62, iz dveh predmetov 41; vseh: 103. Padlo jih je: 52. — Neocenjenih: 3.

V.—VIII. razred

Izdelali: odličnih 16, prav dobrih 42, dobrih 104, zadostnih 18; vseh: 180 = 78,3%.

Popravne izpite imajo: iz enega predmeta 32, iz dveh predmetov 5; vseh: 37. Padlo jih je: 10. — Neocenjeni 3.

IMENIK DIJAKOV

(352 + 419 = 771)

Pri imenih je v oklepaju naznačen dijakov domači kraj, na kraju pa uspeh; črta na koncu stoji pri tistih, ki so padli; predmeti na koncu pomenijo popravni izpit, zvezdica pa pomeni, da je to uspeh po popravnem izpitu v juniju 1958.

I.a (25 + 17 = 42)

Razrednik: Pejovnik Jelka

- Ivartnik Marjan** (Lokovica): —
- Kobolt Franc** (Ravne): dober
- Kotnik Albin** (Ravne): dober
- Marić Josip** (Dravograd): prav dober
- Pistotnik Drago Matjaž** (Prevalje): odličen
- Potočnik Ivan** (Tolsti vrh): dober
- Repič Peter** (Ravne): dober
- Robin Adolf** (Ravne): —
- Rožič Ivan** (Ravne): zadosten
- Sečnjak Bogomir** (Ravne): dober
- Sečnjak Franc** (Ravne): dober
- Senica Ferdo-Marjan** (Spodnja Jamnica): prav dober
- Serafini Maksimiljan** (Ravne): ma
- Stres Gvido** (Ravne): odličen
- Šteharnik Franc** (Tolsti vrh): —
- Šteharnik Marjan** (Ravne): zadosten
- Šuler Ernest-Franc** (Ravne): ma
- Šuler Rudolf** (Ravne): zadosten
- Uran Dušan** (Dravograd): dober

Pri nas so vodni pogoni v slovenski deželi menda najbolj gosti. Samo na hotuljski strani je ob štirih potokih na skupni dolžini okoli 12 kilometrov nad 50 vodnih pogonov — mlinov, stop, žag itd. Ni čuda, še zibelka je svoje dni v tem kraju tekla na vodni pogon. Na sliki pogon za gospodarske stroje pri Podpečniku, le nekaj metrov od izvira Črnega potoka. Popisa te krajevne posebnosti se bo v kratkem lotil ravenski študent ali pa ga bomo prehiteli v »Fužinarju«

Vajksler Stanislav (Tolsti vrh): prav dober
 Venek Mihael-Friderik (Ravne): zadosten
 Vodovnik Albert (Črna): dober
 Vušnik Anton (Ravne): prav dober
 Zdvoc Franc (Lokovica): zg, ma
 Žaže Anton (Tolsti vrh): prav dober
 Dežman Štefanija (Ravne): —
 Frankovič Rozalija (Dobja vas): prav dobra
 Gorinšek Mihaela (Tolsti vrh): dobra
 Jamnik Silvestra (Vič pri Dravogradu):
 zadostna
 Novak Alojzija (Tolsti vrh): dobra
 Potočnik Erna (Dravograd): dobra
 Prikeržnik Edit (Ravne): ma
 Pristovnik Marija (Dravograd): zadostna
 Retko Marija (Ravne): dobra
 Senica Angela-Marta (Sp. Jamnica): prav
 dobra
 Šteharnek Hedvika (Dobja vas): ze
 Tevš Vida (Navrški vrh): dobra
 Tomažič Nelica (Ravne): dobra
 Urnavt Elizabeta (Ravne): sh, pri
 Valtl Jelka (Prežihov vrh): zadostna
 Večko Silvestra (Navrški vrh): zadostna
 Zorman Bernarda-Cirila (Ravne): dobra

I.b (19 + 19 = 38)

Razrednik: Čuden Marjan

Areh Alojz (Ravne): dober
 Belaj Bernard (Ravne): zadosten
 Brankovič Marjan (Ravne): ma
 Delobst Drago (Ravne): dober
 Dretnik Miroslav (Ravne): —
 Duler Štefan (Ravne): —
 Erjavec Štefan (Ravne): —
 Gaberšek Vinko (Ravne): dober
 Gerdej Ivan (Kotlje): dober
 Janet Albert (Brdinje): —
 Jelen Jožef (Ravne): sl, an
 Jež Jožef (Ravne): zadosten
 Kališnik Ivan (Ravne): dober
 Kokal Ivan (Ravne): —
 Krevh Karel (Kotlje): ma
 Kristavčnik Avgust (Tolsti vrh): —
 Paradiž Maksimiljan (Ravne): zadosten
 Rebolj Ivan (Ravne): dober
 Trbovšek Franc (Ravne): —
 Bavče Miroslava (Ravne): ze
 Burjak Ivanka (Ravne): dobra
 Furtak Alojzija (Ravne): dobra
 Gostenčnik Jožefa (Brdinje): zg, ze
 Gostenčnik Pavla (Brdinje): zadostna
 Jurak Marija (Ravne): dobra
 Kokal Jerica (Ravne): —
 Kričej Frančiška (Zelovec): dobra
 Kraiger Erika (Ravne): sl
 Oblak Ljudmila (Ravne): dobra
 Pavlak Danica (Navrški vrh): dobra
 Petrač Angela (Ravne): zadostna
 Petrej Marija (Brdinje): —
 Potočnik Antonija (Tolsti vrh): ze
 Prinčič Avrelija (Ravne): an, ze
 Rezar Terezija (Tolsti vrh): ze
 Robin Milka (Ravne): ze
 Šolar Marija (Ravne): dobra
 Urbancl Alojzija (Ravne): dobra

I.c (19 + 16 = 35)

Razrednik: Celcer Breda

Dežman Avgust (Ravne): dober
 Filip Lovro (Ravne): prav dober
 Godec Drago (Ravne): dober
 Grebenc Rafael (Ravne): zadosten
 Hancman Franc (Ravne): zadosten
 Hočevar Ivan (Ravne): zadosten
 Krančan Avgust (Ravne): —
 Krančan Mirko (Ravne): an

Vodni pogon pri Kavšaku v Javorju. Ali nimate vtisa, da dobiš v teh krajih vodo, kamor vtakneš žleb — kakor svoje dni Mojzes v puščavi

Kričej Erih (Ravne): zadosten
 Lesičnik Franc (Ravne): an, ma
 Matjaž Franjo (Ravne): —
 Meh Ivan (Ravne): neocenjen
 Mlakar Ignac (Ravne): dober
 Paradiž Ferdinand (Ravne): sl, an
 Paradiž Luka (Ravne): sh, an
 Pečovnik Marjan (Navrški vrh): —
 Pfeil Rihard (Ravne): dober
 Pori Roman (Ravne): dober
 Retko Ivan (Ravne): sh
 Čapelnik Hedvika (Ravne): dobra
 Erjavec Marta (Ravne): dobra
 Fajmut Draga (Ravne): —
 Fujs Marija (Ravne): dobra
 Kričej Mihaela (Ravne): zadostna
 Krivograd Anica (Ravne): zg, pri
 Lorenci Marija (Ravne): dobra
 Makan Marija (Ravne): an, pri
 Mezner Marija (Ravne): prav dobra
 Mihelač Ivanka (Ravne): ma
 Mlatej Marija (Ravne): —
 Pandev Jožefa (Ravne): sl
 Pandev Marija (Ravne): sl
 Pavšer Jofeža (Ravne): dobra
 Pfau Marija (Ravne): dobra
 Pepevnik Jožefa (Ravne): —

Med šolskim letom odšla na drugo šolo:

Mlinarič Ivan (Ravne) v Motovun (5. III.)
 Mlinarič Mihael (Ravne) v Motovun (5. III.)

I.č (21 + 23 = 44)

Razrednik: Mrdavšič Janez

Blaznik Ferdo (Črneče): dober
 Emeršič Milan (Ravne): zadosten
 Filip Vid (Prevalje): zadosten
 Fink Spiridijon (Ravne): ma
 Gutman Franc (Prevalje): dober
 Horjak Andrej (Ravne): prav dober
 Košuta Jože (Prevalje): odličen
 Kotnik Maks (Črneče): odličen
 Kozel Viktor (Leskovec): —
 Krenk Jože (Mežica): odličen
 Kvasnik Leopold (Prevalje): dober

Lebič Janez (Prevalje): dober
 Matjaž Stanko (Prevalje): ma
 Matvoz Štefan (Ravne): prav dober
 Mikic Rudolf (Belšak): —
 Oman Mirko (Libeliče): (la), zg, ma
 Pačnik Anton (Dravograd): dober
 Rudolf Marjan (Prevalje): —
 Sevčnikar Anton (Mežica): —
 Škrubej Janez (Mežica): (la), zadosten
 Vastl Vladimir (Mežica): prav dober
 Ambrož Marija (Dravograd): prav dobra
 Breznik Silva (Kotlje): prav dobra
 Cvetko Frančiška (Ravne): dobra
 Čegovnik Julijana (Ravne): dobra
 Filip Nada (Prevalje): dobra
 Florjančič Alenka (Ravne): odlična
 Mihelač Sonja (Ravne): dobra
 Mravljak Nada (Vuhred): zadostna
 Ovnič Marija (Prevalje): prav dobra
 Pačnik Alenka (Prevalje): prav dobra
 Petelinšek Marjana (Prevalje): zadostna
 Petelinšek Marta (Prevalje): prav dobra
 Pirtovšek Julijana (Dravograd): dobra
 Pisnik Darinka (Vuhred): dobra
 Potočnik Marjeta (Mežica): prav dobra
 Prosenec Jožica (Mežica): dobra
 Pšeničnik Pavla (Ravne): zadostna
 Raško Mira (Leše): dobra
 Samec Tanja (Mežica): prav dobra
 Stravnik Marija (Dravograd): dobra
 Širnik Majda (Otiški vrh): prav dobra
 Tomažič Marija (Prevalje): zadostna
 Vožič Ana (Črneče): odlična

Med šolskim letom odšli na druge šole:

Šteharnek Milan (Ravne): v Zader (6. II.)
 Osojnik Ivica (Črna): v Črno (6. II.)
 Pavlič Anica (Vuzenica): v Vuzenico (6. II.)
 Založnik Julijana (Strojna): na Prevalje (6. II.)

I.d (25 + 17 = 42)

Razrednik: Pleško Miriam

Breg Peter (Zelovec): neocenjen
 Breznik Ivan (Tolsti vrh): —

Čas Jože (Tolsti vrh): dober
 Čreslovnik Miroslav (Ravne): sl, ma
 Ježovnik Vincenc (Vuhred): zadosten
 Klančnik Tomaž (Ravne): dober
 Kolenbrand Boris (Dravograd): prav dober
 Kotnik Jožef (Dobrije): dober
 Mager Alojzij (Stražišče): dober
 Matajdl Rudolf (Dravograd): dober
 Merkač Franc (Tolsti vrh): —
 Ovnič Stanislav (Leše): prav dober
 Pandel Andrej (Tolsti vrh): zadosten
 Paradiž Drago (Navrški vrh): —
 Perše Vincenc (Lokovica): —
 Pitino Milan (Dravograd): prav dober
 Plantev Anton (Dravograd): dober
 Plešej Alojzij (Ravne): —
 Pogorevčnik Avgust (Ravne): sh
 Prah Bogomir (Dravograd): odličen
 Stepišnik Viktor (Dravograd): zadosten
 Tomaž Franc (Dolga brda): zadosten
 Tomaž Ivan (Dolga brda): —
 Tamše Rihard (Ravne): zadosten
 Topler Ludvik (Prežihov vrh): dober
 Breg Frančiška (Zelovec): an
 Čekon Hilda (Ravne): dobra
 Gracej Ana (Trbonje): zadostna
 Hudrap Antonija (Dravograd): prav dobra
 Janšek Angela (Trbonje): dobra
 Karber Karolina (Dravograd): prav dobra
 Kariž Jurica (Dravograd): odlična
 Nabernik Štefanija (Črneče): zadostna
 Nadles Magdalena (Črneče): dobra
 Pečovnik Gabrijela (Navrški vrh): dobra
 Pliman Jožefa (Ojstrica): zadostna
 Pogorevčnik Barbara (Ravne): prav dobra
 Polenik Marjana (Ravne): zadostna
 Preglav Matilda (Sv. Boštjan): dobra
 Pungartnik Marjana (Ravne): dobra
 Stane Ivana (Mežica): dobra
 Štruc Elizabeta (Otiški vrh): odlična

II.a (26 + 20 = 46)

Razrednik: Mrdavšič Vera

Adamič Leopold (Stražišče): dober
 Buhvald Mirko (Ravne): an

Cmrekar Alojz (Podklanec): dober
 Črnodolski Ferdinand (Tolsti vrh): dober
 Ferk Ivan (Kotlje): dober
 Hudrap Marko (Ravne): sl
 Ivartnik Mirko (Lokovica): zadosten
 Kričej Štefan (Ravne): prav dober
 Krauberger Pavel (Ravne): dober
 Levar Franc (Ravne): sl, ze
 Nabernik Karel (Črneče): an
 Nachbar Rudolf (Dravograd): prav dober
 Oder Jožef (Ravne): dober
 Petrič Ivan (Ravne): sh
 Poberžnik Janez (Dravograd): zadosten
 Rek Marjan (Dravograd): prav dober
 Rotar Jožef (Bistra): zadosten
 Sedar Ivan (Prežihov vrh): dober
 Skutnik Oto (Dravograd): ze, ma
 Šteharik Jožef (Tolsti vrh): —
 Šteharik Jožef (Ravne): dober
 Tomaž Valentin (Lokovica): ze
 Trup Rudolf (Kotlje): zadosten
 Tušak Alojz (Dobrije): zadosten
 Walzl Jakob (Prežihov vrh): zadosten
 Veniger Anton (Uršlja gora): ma
 Blatnik Renata (Ravne): ze
 Čebulj Erika (Ravne): sl, ze
 Jauk Marija (Ravne): ze
 Jezeršek Bogomira (Navrški vrh): sh, an
 Kričej Zofija (Tolsti vrh): dobra
 Krivograd Marija (Ravne): dobra
 Lopan Ljudmila (Ravne): zadostna
 Luter Angela (Ravne): sh, ze
 Matjaž Marija (Prevalje): dobra
 Matjaž Mira (Ravne): ze
 Merkač Silva (Tolsti vrh): ze
 Pandev Zofija (Ravne): zadostna
 Paradiž Marija (Ravne): ze
 Petrič Antonija (Navrški vrh): an, ze
 Polanc Marija (Dobja vas): zadostna
 Rutar Marija (Ravne): dobra
 Štalekar Pavla (Dravograd): zadostna
 Tamše Erika (Ravne): zadostna
 Tomaž Doroteja (Dolga brda): dobra
 Zajc Nada (Plešivec): dobra
 Kranjc Štefan (Tolsti vrh): izstopil 12. III.

II.b (23 + 23 = 46)

Razrednik: Kodrin Mihael

Babin Luka (Ravne): —
 Dobnik Franc (Mežica): dober
 Gerdej Štefan (Dolga brda): zadosten
 Glavar Mirko (Stražišče): sl, sh
 Grešovnik Ferdo (Črneče): odličen
 Horvat Ivan (Tolsti vrh): zadosten
 Izak Rudolf (Dravograd): dober
 Karner Anton (Črneče): —
 Koželnik Milan (Ravne): —
 Lečnik Kristijan (Ravne): zadosten
 Lesjak Jože (Dravograd): dober
 Mravljak Metod (Vuhred): prav dober
 Mihelač Peter (Ravne): an
 Mori Jožef (Ravne): sl
 Nadjaluži Franjo (Ravne): ne
 Pandev Benedikt (Ravne): zadosten
 Pečovnik Herman (Ravne): zadosten
 Praznik Stanko (Dravograd): zadosten
 Razgoršek Drago (Dravograd): dober
 Reven Franc (Ravne): prav dober
 Rožen Jožef (Podgora): sh, ma
 Spanžel Anton (Prežihov vrh): dober
 Vidovšič Jakob (Ravne): dober
 Bah Marija (Dravograd): zadostna
 Breznik Štefanija (Tolsti vrh): dobra
 Božič Zofija (Tolsti vrh): sh, an
 Bobek Marija (Ravne): ma
 Bošnik Frančiška (Dravograd): zadostna
 Confidenti Marija (Mežica): dobra
 Dirntiš Stanislava (Dolga brda): dobra
 Gologranc Marija (Dravograd): dobra
 Hrovat Božena (Mežica): dobra
 Jonke Katarina (Ravne): dobra
 Kavtičnik Terezija (Prevalje): zadostna
 Lačen Ljudmila (Tolsti vrh): an
 Luter Helena (Vič): —
 Majcen Majda (Dravograd): dobra
 Matija Štefanija (Prežihov vrh): dobra
 Ofič Regina (Ravne): sl
 Ošlovnik Alojzija (Dravograd): zadostna
 Pačnik Hedvika (Ravne): zadostna
 Pavšer Antonija (Ravne): zadostna
 Pečoler Ljudmila (Dobrava): zadostna
 Rezar Silva (Tolsti vrh): —
 Sterkuš Jožica (Ravne): dobra
 Vravnik Marija (Ravne): dobra

II.c (14 + 21 = 35)

Razrednik: Mrdavšič Vera

Černe Andrej (Vuhred): prav dober
 German Alojz (Ravne): dober
 Gradišnik Karel (Lokovica): —
 Hromc Stanislav (Ravne): prav dober
 Kutnik Ferdinand (Ravne): prav dober
 Kancijan Jožef (Dravograd): —
 Lasnik Ivan (Ravne): la
 Močilnik Franc (Lokovica): ma
 Petrač Ivan (Ravne): prav dober
 Pečnik Ervin (Dravograd): sh
 Smuk Dominik (Lokovica): zadosten
 Šipek Julijan (Ravne): dober
 Večko Maksimilijan (Dobja vas): odličen
 Žunko Dimitrij (Ravne): dober
 Arnold Veronika (Ravne): prav dobra
 Fabjan Angela (Ravne): dobra
 Fanedl Ljudmila (Ravne): prav dobra
 Gigerl Alojzija (Ravne): dobra
 Gostenčnik Lotka (Ravne): dobra
 Knez Frančiška (Ravne): dobra
 Konečnik Tatjana (Ravne): dobra
 Karlatec Hedvika (Dravograd): odlična
 Koritnik Marija (Ravne): dobra
 Krebs Jožefa (Ravne): la, ma
 Kotnik Ana (Ravne): dobra

Ravenski muzej ima namen postaviti ob muzejski zgradbi več takih pokrajinskih originalnosti, pa tudi in morda najprej kašto, samo ne ve, od kod in kako bi jo dobil zastoj. Na sliki kašta pri Račelu na Šelempergu. Sicer to ni več čisto čista zadeva teh kmečkih žitnih shramb; predvsem jo obdaja »topler« moštovnih stiskalnic, a nageljni so le še tam

Ličen Elizabeta (Prevalje): dobra
 Paradiž Jerica (Ravne): dobra
 Polajner Marija (Ravne): prav dobra
 Podgornik Ana (Ravne): dobra
 Pristovnik Pavla (Dravograd): la
 Plešivčnik Ana-Marija (Dobja vas): ma
 Proje Ana (Črneče): odlična
 Rac Marija (Šentanel): prav dobra
 Stampach Gabrijela (Prevalje): dobra
 Verovnik Amalija (Otiški vrh): dobra

III.a (24 + 22 = 46)

Razrednik: Janko Bosiljka

Arih Ernest (Dravograd): prav dober
 Čapelnik Anton (Ravne): zadosten
 Čeru Rajmund (Dravograd): zadosten
 Epšek Friderik (Dravograd): prav dober
 Gracej Hubert (Trbonje): zg, ma
 Hovnik Pavel (Tolsti vrh): —
 Hrga Herman (Ravne): zadosten
 Hudrap Ivan (Tolsti vrh): sl, ma
 Kamnik Jožef (Ravne): sl, an
 Klopčič Robert (Vuhred): dober
 Kojzek Albert (Ravne): dober
 Kupljen Hubert (Trbonje): zadosten
 Kupljen Jožef (Trbonje): dober
 Magdič Peter (Mežica): dober
 Mezner Ernest (Ravne): dober
 Paradiž Peter (Ravne): an
 Pfau Josip (Ravne): zadosten
 Praznik Rajko (Ravne): zadosten
 Račnik Franc (Črneče): sh, an
 Smolar Oto (Trbonje): dober
 Steiner Kristijan (Brdinje): zadosten
 Ščetinec Miroslav (Ravne): zadosten
 Šipek Ivan (Podgora): sl
 Šuler Franc (Ravne): dober
 Brodник Terezija (Ravne): zadostna
 Čekon Kristina (Mežica): zg
 Ditinger Erna (Dravograd): an, ma
 Dobnik Marija (Mežica): dobra
 Gabrovec Berta (Črneče): zadostna
 Horvatič Teodora (Dravograd): —
 Korošec Marija (Navrški vrh): an
 Kotnik Hilda (Podgora): dobra
 Kozmajer Ida (Trbonje): dobra
 Mlačnik Matilda (Podpeca): sl, an
 Novinšek Marija (Ravne): —
 Oder Marija (Podgora): ma
 Peruzzi Valerija (Kotlje): dobra
 Podgoršek Angela (Navrški vrh): an, zg
 Prosenjak Berta (Dravograd): pri, ma
 Rakovnik Hildegarda (Kotlje): dobra
 Rezar Rozalija (Tolsti vrh): —
 Rožen Rozalija (Podgora): zadostna
 Štelcer Jožefa (Zg. Kapla): odlična
 Štruc Marija (Podkraj): dobra
 Vavkan Marta (Dobrava): zadostna
 Vavče Marija (Ravne): —
 Jonke Gertruda (Ravne): izstopila 15. I.

III.b (21 + 23 = 44)

Razrednik: Medvešek Borut

Cmrekar Maksimilijan (Podkranec): —
 Cvetko Engelbert (Ravne): zadosten
 Dornik Vincenc (Ravne): —
 Fele Drago (Ravne): dober
 Fele Ivan (Ravne): sh, an
 Grabner Valter (Ravne): zadosten
 Jostl Jožef (Prevalje): dober
 Kokal Ivan (Ravne): dober
 Kolenc Stanislav (Navrški vrh): zadosten
 Krevh Vincenc (Ravne): an
 Krivec Franc (Podkranec): —
 Logar Štefan (Ravne): —
 Mlakar Ludvik (Črneče): —

Prof. dr. Janko Kotnik

»Doslej vas je vzgajala šola in starši, odslej vas bo kovalo življenje: da se ne boste zdobili ko steklo! da se boste raziskrili ko kremen izpod Uršlje gore! da boste peli ko plemenito jeklo ravnenskih fužin!«

(Iz njegove besede ravnenskim maturantom 1958)

Letošnji deseti maturi na naši gimnaziji je predsedoval dr. Janko Kotnik. Tako je ta jubilejna matura dobila svoj poseben poudarek: predsedoval ji je domačin, ki pomeni — hkrati s svojim rajnim bratom dr. Francem Kotnikom in Vorančevim bratom Lojznom — doslej najvišji znanstveni vzpon našega kraja. S svojo doktorsko disertacijo je znanstveno osvetlil narečje svojih domačih Dobrij; z objavo »Leškega rokopisa« je dal pričevanje o slovenstvu Mežiške doline — in, kakor je dr. Fr. Kotnik odkril Slovincem Drabosnjaka — »porednega pavra v Korotanu«, tako je pokazal dr. Janko Kotnik vrednost ljudskega pesnika Lesičjeka iz Klobasnice. Na univerzi v Ljubljani predava dr. Janko Kotnik francoski jezik in literaturo, kot odličen poznavalec vseh velikih evropskih jezikov pa je napisal celo vrsto slovarjev: ruskega, angleškega, francoskega in italijanskega jezika. — Ko je bil tiste dni zopet med nami v domačem kraju, mu nihče ni verjel njegovih 72 let. Mladosten in krepek je. Tak naj ostane še mnogo let, ki služi časti naše dežele.

Ranc Rudolf (Šelemperg): zadosten
 Rus Franc (Ravne): dober
 Štavdekar Ivan (Lokovica): zadosten
 Vetter Mirko (Ravne): an
 Volentar Franc (Lokovica): dober
 Wlodyga Vojteh (Ravne): prav dober
 Wlodyga Ervin (Ravne): dober
 Zdovec Srečko (Brdinje): sl, an
 Ambrož Elizabeta (Dravograd): zadostna
 Babin Amalija (Ravne): fi
 Batič Magdalena (Ravne): dobra
 Bavče Elizabeta (Ravne): zadostna
 Bobovnik Ivana (Vuhred): dobra
 Erjavc Alberta (Ravne): zadostna

Gašper Marija-Ana (Ravne): dobra
 Gašper Franja (Ravne): dobra
 Gradišnik Marija (Brdinje): dobra
 Havle Kristina (Ravne): odlična
 Kaiser Herta (Vič): —
 Kotnik Angela (Tolsti vrh): zadostna
 Kragelnik Tatjana (Ravne): dobra
 Marzel Jožefa (Ravne): ma, fi
 Pandev Berta (Ravne): prav dobra
 Pečnik Heidelore (Dravograd): —
 Petek Marta (Ravne): sl
 Pristovnik Erna (Dravograd): dobra
 Pušnik Mihaela (Dravograd): dobra
 Sadovnik Antonija (Prevalje): dobra
 Šošterič Ana (Ravne): ma, fi
 Tisovnik Marija (Navrški vrh): dobra
 Trost Antonija (Ravne): zadostna

III.c (12 + 21 = 33)

Razrednik: Andrić Marjana

Frühauf Feliks (Dravograd): ma, la
 Gorenšek Mirko (Ravne): dober
 Kavčič Jožef (Ravne): prav dober
 Kobolt Ernest (Ravne): dober
 Krebs Peter (Ravne): zadosten
 Pandel Jožef (Tolsti vrh): dober
 Praper Peter (Dravograd): dober
 Pušnik Julijan (Mežica): zadosten
 Smuk Franc (Lokovica): dober
 Sušnik Matjaž (Prevalje): prav dober
 Šuštaršič Alojz (Črneče): dober
 Žmavc Leon (Ravne): dober
 Apohal Gertruda (Ravne): odlična
 Buchwald Antonija (Tolsti vrh): zadostna
 Gerdej Frida (Dolga brda): prav dobra
 Horjak Marjeta (Ravne): odlična
 Kavc Marjeta (Ravne): zadostna
 Keber Jožefa (Koprivna): dobra
 Knez Ana (Zg. Razbor): la
 Lahodny Katarina (Trbonje): prav dobra
 Lečnik Hedvika (Ravne): prav dobra
 Mokina Ljudmila (Koprivna): odlična
 Pandel Ljudmila (Tolsti vrh): ma
 Prevorčič Ana (Ravne): odlična
 Pumpernik Elizabeta (Ravne): dobra
 Rutar Hildegarda (Ravne): odlična
 Rženičnik Stanislava (Ravne): prav dobra
 Sagmeister Zofija (Sv. Danijel): prav dobra
 Sekavčnik Danijela (Prevalje): prav dobra
 Tomaž Jožefa (Dolga brda): odlična
 Verdinek Frančiška (Ravne): dobra
 Vilič Alojzija (Dravograd): fi
 Volentar Marija (Lokovica): dobra

IV.a (16 + 28 = 44)

Razrednik: Pajk Anton

Božič Jožef (Dravograd): dober
 Favai Danilo (Ravne): zadosten
 Golob Ferdinand (Dravograd): zadosten
 Jamšek Robert (Ravne): dober*
 Koželjnik Jože (Ravne): prav dober
 Krenker Rudolf (Podkranec): dober
 Mezner Jožef (Ravne): zadosten*
 Močilnik Alojz (Lokovica): dober*
 Nachbar Franc (Dravograd): dober
 Schöndorfer Dimitrij (Dravograd): dober
 Stökl Anton (Ravne): zadosten
 Stres Franc-Branko (Ravne): prav dober
 Trbovšek Viktor (Ravne): dober*
 Verdinek Franc (Ravne): zadosten
 Volčanšek Bogomir (Ravne): odličen
 Zavratnik Anton (Trbonje): odličen
 Bobovnik Marija (Radlje): dobra
 Černe Vlasta (Vuhred): odlična
 Gerdej Ana (Dolga brda): dobra
 Grešovnik Herta (Črneče): dobra

Gutenberg Berta (Dravograd): dobra
 Jehart Marija (Dravograd): prav dobra
 Kadiš Angela (Vič pri Dravogradu): dobra
 Kaiser Elfrida (Dravograd): zadostna
 Kajžer Anica (Dravograd): prav dobra
 Kobolt Marija (Ravne): dobra
 Kotnik Roza (Črneška gora): dobra
 Krebs Terezija (Ravne): dobra
 Kozmajer Štefka (Trbonje): dobra
 Lesjak Danica (Dravograd): —*
 Leskovec Helena (Dolga brda): dobra*
 Matjaž Berta (Ravne): zadostna
 Nabernik Engelinda (Ravne): zadostna*
 Ozim Irena (Radlje ob Dravi): zadostna*
 Perše Alojzija (Lokovica): zadostna*
 Petrač Ivanka (Ravne): zadostna*
 Sečnjak Hilda (Ravne): dobra
 Sotošek Danica (Anovec): dobra
 Stajan Marija (Ožbalt): dobra
 Travnekar Hedvika (Mežica): prav dobra
 Uran Marja (Dravograd): dobra
 Vožič Inga (Črneče): prav dobra
 Žaže Matilda (Tolsti vrh): dobra*
 Pavlič Štefka (Trbonje): dobra

IV.b (18 + 28 = 46)

Razrednik: Klun Olga

Buhner Ivan (Podpeca): dober
 Fras Jožef (Ravne): dober
 Gaberšek Alojz (Ravne): zadosten
 Jelenko Franc (Mežica): zadosten
 Klančnik Janez (Ravne): dober
 Kokal Maksimilijan (Ravne): zadosten
 Krevh Adolf (Prevalje): zadosten
 Matija Alojz (Prežihov vrh): zadosten
 Mlakar Ivan (Dravograd): dober
 Pisnik Vilibald (Vuhred): zadosten
 Podgoršek Helmut (Ravne): zadosten
 Praper Otokar (Dravograd): dober
 Prosenjak Kristijan (Dravograd): odličen

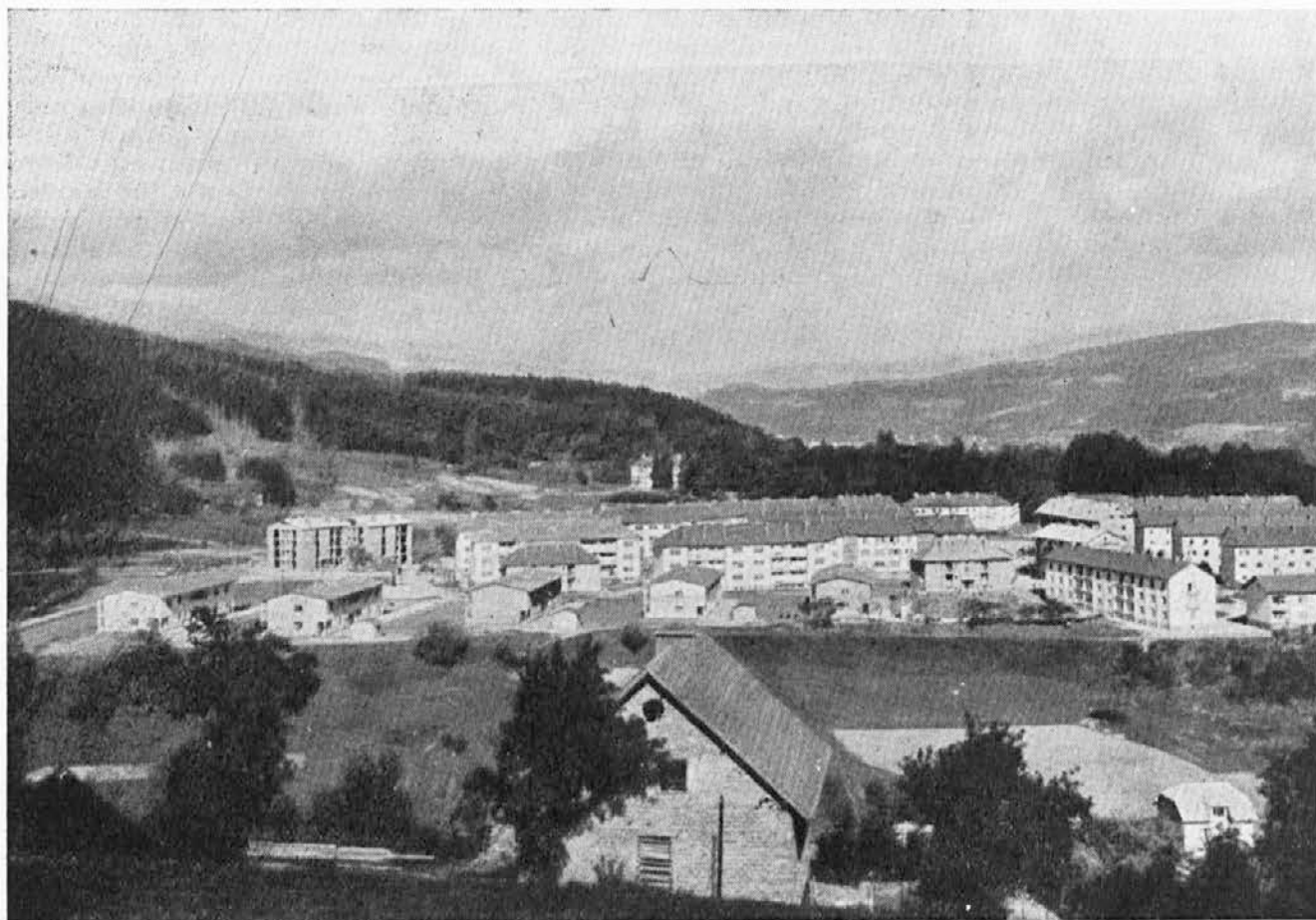
Schöndorfer Marko (Dravograd): prav dober
 Škorjanc Ivan (Otiški vrh): dober
 Videčnik Jakob (Ravne): zadosten
 Videmšek Ivan (Ravne): zadosten
 Žlebnik Henrik (Črna): odličen
 Breznik Ana-Marija (Tolsti vrh): dobra
 Čegovnik Herlinda (Ravne): dobra
 Čop Gabrijela (Ravne): prav dobra
 Delalut Otilija (Podpeca): dobra
 Donik Nežka (Slovenj Gradec): dobra
 German Terezija (Ravne): zadostna
 Gostenčnik Marija (Ravne): dobra
 Jelen Berta (Ravne): zadostna*
 Knez Ana-Marija (Ravne): zadostna
 Kramaršič Barbara (Prevalje): dobra
 Kuhar Ana (Stražišče): —
 Lačen Rozalija (Tolsti vrh): zadostna
 Lečnik Ana-Marija (Ravne): dobra
 Lesjak Eliza (Ravne): dobra
 Marzel Marija (Ravne): —*
 Mihelač Gertrauda (Ravne): zadostna
 Mori Antonija (Ravne): dobra
 Petek Marija (Ravne): dobra
 Pregel Kristina (Libeliče): prav dobra
 Rožič Helena (Ravne): neocenjena
 Stane Marija (Mežica): dobra
 Svetina Julijana (Brdinje): —*
 Škoflek Pavla (Golavabuka): dobra
 Škorjanc Ljudmila (Otiški vrh): dobra
 Štruc Antonija (Prežihov vrh): dobra
 Uranšek Olga (Libeliška gora): prav dobra
 Vavče Jožefa (Ravne): zadostna
 Zdovc Gabrijela (Uršlja gora): zadostna*

V.a (16 + 26 = 42)

Razrednik: Mauer Dušan

Adamič Erih (Podpeca): an, ma
 Ambrož Friderik (Dravograd): dober
 Fanel ALOJZ (Ravne): dober

Gostenčnik Adolf (Vič pri Dravogradu): dober
 Heber Franc (Dravograd): fr
 Kac Ivan (Šmartno): dober
 Misirlić Aleksander (Dravograd): zadosten
 Pašek Božidar (Slovenj Gradec): fr
 Pirtovšek Ervin (Dravograd): dober
 Prosen Oskar (Radlje ob Dravi): pri
 Rubin Mirko (Pameče): dober
 Šlaher Vinko (Radlje): sl, an
 Šmid Gerhard (Prevalje): sl
 Štor Božidar (Šmartno): prav dober
 Turičnik Viktor (Gradišče): zadosten
 Vončina Oto (Mislinje): an
 Areh Marija (Slovenj Gradec): prav dobra
 Bricman Marija (Legen): zg, ma
 Cehner Elfrida (Dravograd): dobra
 Cerjak Doroteja (Slovenj Gradec): —
 Čerče Edeltrauda (Radlje ob Dravi): zadostna
 Garmuš Štefanija (Dravograd): dobra
 Grauf Alojzija (Mežica): —
 Jernej Berta (Črna): an, ma
 Katz Erika (Žvabek): dobra
 Kozmajer Gertruda (Trbonje): ma
 Laznik Marija (Črna): an
 Marzel Marija (Šmiklavž): dobra
 Mlačnik Marija (Pristava): an
 Mori Ana (Ravne): an
 Naglič Rozalija (Črna): dobra
 Petelinc Gertruda (Podklanec): zadostna
 Radovič Zorka (Slovenj Gradec): prav dobra
 Renčelj Marija (Radlje): dobra
 Sevčnikar Ema (Mežica): an
 Toff Erika (Mežica): an
 Waldhauser Rozina (Žerjav): dobra
 Verdnik Marija (Dravograd): odlična
 Vernekar Marija (Libeliče): dobra
 Vezonik Margareta (Sp. Vižinga): dobra

Čečovje

Toliko je že tega, pa še in še manjka. Letos je bilo in je v načrtu skupno spet 70 novih stanovanj, pa se kaj prida niti ne pozna. Celo gradbišče je tu že zmanjkalo, le potreba ne bo konca. Zastavili smo že nebotičnike in bomo šli naprej, dokler bo sape kej... Zadaž iz parka gleda gimnazija — ena najlepših v domovini

Vošner Jožefa (Mislinjska Dobrava): odlična
Vrhnjak Irena (Pameče): odlična

V.b (14 + 26 = 40)

Razrednik: Golčer Anton

Ferk Ernest (Črneče): neocenjen
Gigerl Herbert (Ravne): dober
Igerc Kazimir (Ravne): zadosten
Izak Herman (Ravne): dober
Kert Jožef (Prevalje): dober
Kokalj Srečko (Ravne): dober
Mlakar Janez (Prevalje): zadosten
Navodnik Anton (Uršlja gora): —
Puhan Franc (Črna): sl
Puhan Janez (Bogojina): dober
Rozman Mirko (Ravne): sl, ma
Sablatnik Jože (Podpeca): zadosten
Vogl Herman (Mežica): dober
Veniger Jožef (Uršlja gora): dober
Čapelnik Hilda (Ravne): dobra
Emeršič Olga (Ravne): dobra
Gaber Ivana (Črna): ze
Gačnik Jerica (Mežica): prav dobra
Hudopisk Ema (Prežihov vrh): dobra
Jernej Terezija (Pristava): sl
Kodrun Margareta (Črna): sl
Komše Erika (Radlje): dobra
Kos Helmtruda (Muta): prav dobra
Kralj Vilma (Maribor): ze
Krebs Marija (Ravne): zadostna
Krenk Frančiška (Prevalje): prav dobra
Lečnik Ingeborg (Ravne): sl
Lenasi Kristina (Prevalje): dobra
Medvešek Mihaela (Ravne): zadostna
Miler Eliza (Podpeca): odlična
Pistotnik Hanelore (Ravne): prav dobra
Pintarič Marta (Muta): prav dobra
Polanc Pavla (Mežica): sl
Pratnekar Magdalena (Mežica): prav dobra
Rac Pavla (Sp. Jamnica): dobra
Stane Zofija (Mežica): dobra
Štor Angela (Ravne): ma
Štruc Jožefa (Brdinje): dobra
Vravnik Marta (Ravne): prav dobra
Vrhnjak Emilija (Podlipje): dobra

VI.a (11 + 22 = 33)

Razrednik: Lep Jože

Gerdej Janez (Dolga brda): dober
Gorjanc Janez (Ravne): prav dober
Horvat Demeter (Ravne): dober
Jordan Maks (Otiški vrh): dober
Kavčič Franc (Ravne): prav dober
Lušnic Rajmund (Gornji Dolič): prav dober
Mori Rudolf Anton (Ravne): dober
Pogorevčnik Karel (Ravne): odličen
Preložnik Franc (Podklanec): zadosten
Stopajnik Franc (Črna): zadosten
Tovšak Peter (Št. Ilj pod Turjakom): odlična
Arnold Vida (Stražišče): dobra
Fečur Silva (Slovenj Gradec): —
Horvat Ana-Marija (Šmartno): dobra
Horvat Tanja-Gabrijela (Dravograd): ma
Hribernik Marija (Dravograd): dobra
Kac Mirolava (Šmartno): dobra
Kariž Marjeta (Dravograd): prav dobra
Matej Dragica (Trbonje): —
Mravljak Dolorosa Mihaela (Vuhred): ma
Paulič Alojzija (Trbonje): prav dobra
Petelinc Ana-Marija (Podklanec): sl
Petelinc Hedvika (Podklanec): zadostna
Preglau Marija (Boštjan): neocenjena
Repnik Marija (Št. Vid nad Vuzenico): dobra

Kotlje

... da ne bi zopet kdo napisal, kako majhna je cerkev v Jamnici ...

Rus Viktorija (Slovenj Gradec): prav dobra
Širnink Pavla (Otiški vrh): dobra
Štimnikar Jožica (Slovenj Gradec): sl
Tovšak Rozalija (Legen): dobra
Velak Breda (Radlje): —
Vilič Ana (Dravograd): prav dobra
Zajc Veronika (Plešivec): prav dobra
Žager Rozalija (Mežica): sl

VI.b (15 + 20 = 35)

Razrednik: Mlakar Jože

Dirntiš Aleksander (Dolga brda): ma
Gostenčnik Engelbert (Ravne): dober
Ivartnik Franc (Ravne): prav dober
Klančnik Gregor (Ravne): ma
Krivograd Franc (Mežica): dober
Mihev Štefan (Pristava): dober
Pečovnik Gerhard (Mežica): prav dober
Pratnekar Jože (Mežica): dober
Pratnekar Tone (Mežica): dober
Prevalnik Franc (Mežica): dober
Prodanovič Peter (Prevalje): —
Rigelnik Herman (Mežica): dober
Štruel Edvard (Črna): an
Volf Štefan (Ravne): dober
Žagar Franc (Črna): prav dober
Breznik Alojzija (Ravne): zadostna
Buhvald Ana (Ravne): dobra
David Ida (Črna): dobra
Magdič Biserka-Štefanija (Mežica): dobra
Mešl Erna (Prevalje): prav dobra
Naveršnik Jožica (Ravne): dobra
Oder Hermina (Kotlje): dobra
Potočnik Ljudmila (Prevalje): odlična
Praper Cveta (Mežica): dobra
Prauhardt Olvida (Črna): —
Prosenc Helena (Mežica): odlična
Rožič Mihaela (Ravne): dobra
Skudnik Ana (Žerjav): prav dobra
Spanžel Marija (Ravne): dobra
Srebot Marija (Črna): —
Šuler Marija (Ravne): dobra
Terpotič Veronika (Pristava): an
Vačun Marija (Mežica): dobra
Zavodnik Marija (Stražišče): dobra
Zorman Irena (Ravne): dobra

VII.a (9 + 14 = 23)

Razrednik: Ozvald Marjan

Ažnoh Ivan (Gmajna): odličen
Batič Rafael (Gornji Dolič): odličen
Brglez Ivan (Radlje): dober
Fuchs Zvonimir (Dravograd): an
Jehart Marjan (Stari trg): dober
Kramljak Alojzij (Planina): dober
Poberžnik Franc (Gmajna): prav dober
Sagmeister Otmar (Trbonje-Sv. Daniel): odlična
Vošner Ivan (Mislinjska Dobrava): odličen
Bevc Erika (Ravne): dobra
Cajnko Kristina (Slovenj Gradec): dobra
Cerar Jedert (Bukovska vas): dobra
Hefler Jelka (Radlje): dobra
Heidenkummer Danijela (Slov. Gradec): —
Jurjec Antonija (Mislinja): zadostna
Kališnik Hedvika (Prevalje): dobra
Kotnik Zofija (Mislinje): zadostna
Koželj Ana (Slovenj Gradec): dobra
Krofl Milena (Slovenj Gradec): dobra
Novak Ivanka (Vuzmetinci): prav dobra
Razgoršek Cecilija (Ravne): ma
Trilar Marija (Vuhred): dobra
Volčanšek Sonja (Ravne): dobra

VII.b (9 + 18 = 27)

Razrednik: Andrić Anatol

Enci Maks (Prevalje): dober
Iglar Radoslav (Mežica): dober
Kodrun Pavel (Črna): prav dober
Kokalj Roman (Ravne): dober
Kotnik Janko (Dobrije): dober
Pogorevčnik Damijan (Ravne): prav dober
Špegel Marjan (Ravne): odličen
Tomaž Alojz (Prevalje): prav dober
Uranec Franc (Prevalje): dober
Borec Bibijana (Črna): prav dobra
Bricman Matilda (Sv. Primož): zadostna
Dobnik Marta (Polena): prav dobra
Fanedl Kristina (Ravne): prav dobra
Gostenčnik Marija (Ravne): dobra
Hercog Barbara (Črna): prav dobra
Kavčič Jelisava (Prevalje): zadostna
Lichtenegger Danica (Prevalje): dobra
Mezner Romana (Ravne): prav dobra
Miler Marija (Podpeca): prav dobra
Oprešnik Marija (Črna): odlična
Pavlič Margareta (Polena): dobra
Pfau Marta (Ravne): dobra
Potočnik Marija (Mežica): prav dobra
Ramšak Barbara (Črna): prav dobra
Ramšak Ljudmila (Prevalje): dobra
Šmid Marija (Prevalje): dobra
Šteharnek Ljudmila (Ravne): dobra

VIII. (15 + 15 = 30)

Razrednik: Lodrant Stanko

Areh Anton (Gmajna): dober
Blatnik Ivan (Vodriž): dober
Gašper Franc (Šmartno): dober
Grabec Igor (Slovenj Gradec): odlična
Hercog Ivan (Črna): prav dober
Iglar Boris (Mežica): dober
Juvan Janez (Žerjav): zadosten*
Korošec Slavko (Mislinjska Dobrava): dober
Lednik Jože (Mežica): dober*
Maklin Milan (Mežica): —
Rožič Jakob (Ravne): dober
Tarkuš Edvard (Ravne): prav dober
Toff Albert (Mežica): prav dober
Zavodnik Edmund (Ravne): prav dober
Žmavc Marjan (Ravne): dober
Arnold Mira (Ravne): dobra

Kac Marija (Tomaška vas): dobra
 Kac Nada (Šmartno): dobra
 Kodrič Gabrijela (Radlje): prav dobra
 Kristan Anica (Libeliče): dobra
 Ljubojevič Draginja (Bos. Doljani — Radlje): dobra
 Omerzel Anka (Radlje): dobra
 Ozvatič Sonja (Dravograd): dobra
 Radšel Pavla (Pameče): dobra
 Robnik Vera (Mislinje): prav dobra
 Rupar Majda (Prevalje): dobra
 Skobir Cvetka (Brdinje): dobra
 Stopar Ivana (Podpeca): dobra
 Šefer Uršula (Suh vrh): dobra
 Urbančič Mihaela (Radlje): odlična

SPREJEMNI IZPITI ZA VIŠJO GIMNAZIJO V JUNIJU 1958

(+ = napravil; — = ni napravil; naznačen predmet = popravni izpit)

I. Oproščeni so bili po čl. 2 pravilnika, ker so dovršili 4. razred gimnazije z odličnim uspehom: (4 + 12 = 16)

a) Z Raven

Volčanšek Mirko
 Zavratnik Anton
 Žlebnik Henrik
 Černe Vlasta

b) iz Slovenjega Gradca (I. osemletna šola):

Karner Jožef

c) iz Slovenjega Gradca (II. osemletna šola):

Gams Alenka
 Gostenčnik Marjana

č) iz Mežice

Šeler Dragica

d) s Prevalj

Bračko Silva
 Dihpol Pavla
 Fabiani Lidija
 Pačnik Marija
 Pratkanar Pavla
 Ramšak Ivana

e) iz Vuzenice
 Andrič Marija
 Lešnik Adela

II. Delali so izpit: (20 + 41 = 61)

a) iz Slovenjega Gradca (I. osemletna šola):

Svečko Rudolf +
 Marzel Stanislava +

b) iz Slovenjega Gradca (II. osemletna šola):

Janise Alojz +
 Lušenc Franc +
 Slemenik Mihael +
 Vižintin Marko +
 Fele Majda +
 Hergold Ivana +
 Korošec Majda +
 Mežnar Ljudmila +
 Šaloven Albina +

c) iz Črne

Brumen Niko +
 Bloder Nežka (ma)
 Knez Marija (ma)
 Modrej Marija +
 Šurc Rozalija (ma)

č) iz Mežice

Potočnik Ivan +
 Gačnik Franja +
 Komar Erna +
 Maklin Danica +

Oderlap Anica +
 Pungartnik Hermina +

Štern Elfrida +
 Pustoslemšek Olga (ma)

d) s Prevalj

Mager Franc +
 Rupar Srečko +
 Blekač Majda +
 Rudolf Terezija (ma)

e) iz Slovenske Bistrice

Šift Erika (ma)

f) iz Vuzenice

Stanič Marjeta + (namesto angleščine je napravila izpit iz nemščine)

g) z Raven

Buhner Ivan +

Favai Danilo +
 Fras Jože +
 Golob Ferdinand +
 Klančnik Janez +
 Koželjnik Jože +
 Krenker Rudolf +
 Podgoršek Helmut (ma)
 Praper Otokar +
 Stres Branko +
 Schöndorfer Marko (ma)
 Stökl Anton (ma)
 Acman Elen (sl)
 Bobovnik Marija +
 Čop Gabrijela +
 Delalut Otilija +
 Gerdej Ana +
 German Terezija (sl)
 Jehart Marija +
 Kajžer Anica +
 Kotnik Rozalija +
 Kramaršič Barbara +
 Krebs Terezija (ma)
 Lesjak Elizabeta +
 Pavlič Stefanija +
 Pregel Kristina +
 Sečnjak Hilda +
 Stane Marija (sl)
 Travnekar Hedvika +
 Uranšek Olga +
 Vozič Inge +

MATURA V JUNIJU 1958

Izpitni odbor: predsednik: dr. Kotnik Janko, znanstveni sodelavec. — Podpredsednik: dr. Sušnik Franc, ravnatelj gimnazije. — Člani: za slovenski jezik: Ozvald Marjan; za angleški jezik: Čuden Marjan; za nemški jezik: Pleško (Masič) Miriam; za zgodovino: Andrič Anatol; za matematiko: Mlakar Jože; za fiziko: Lodrant Stanko; za kemijo: Lodrant Stanko; za biologijo: Kodrin Mihael; za zemljepis: Andrič Anatol. — Tajnik: Golčer Anton.

Pismene naloge so bile tele:

I. Slovenski jezik, 12. VI. (po izbiri):

a) Odsev slovenske nacionalne in socialne problematike v umetniški besedi Ivana Cankarja in Otona Župančiča.

(Pisalo 7 + 1 kandidatov.)

b) Jubilejni rod koroških maturantov stopa v kulturno areno slovenstva.

(Pisalo 5 + 14 = 19 kandidatov.)

II. Matematika, 13. VI.:

1. Prvi člen neskončnega geometrijskega zaporedja je večji koren, drugi člen pa manjši koren sistema enačb

$$\begin{aligned}x^3 + y^3 &= 35 \\ 2^{x+y} + 2^{x+y+1} + 2^{x+y+2} &= 224\end{aligned}$$

Določi dvanajsti člen, vsoto prvih dvanajst členov in vsoto neskončno mnogo členov!

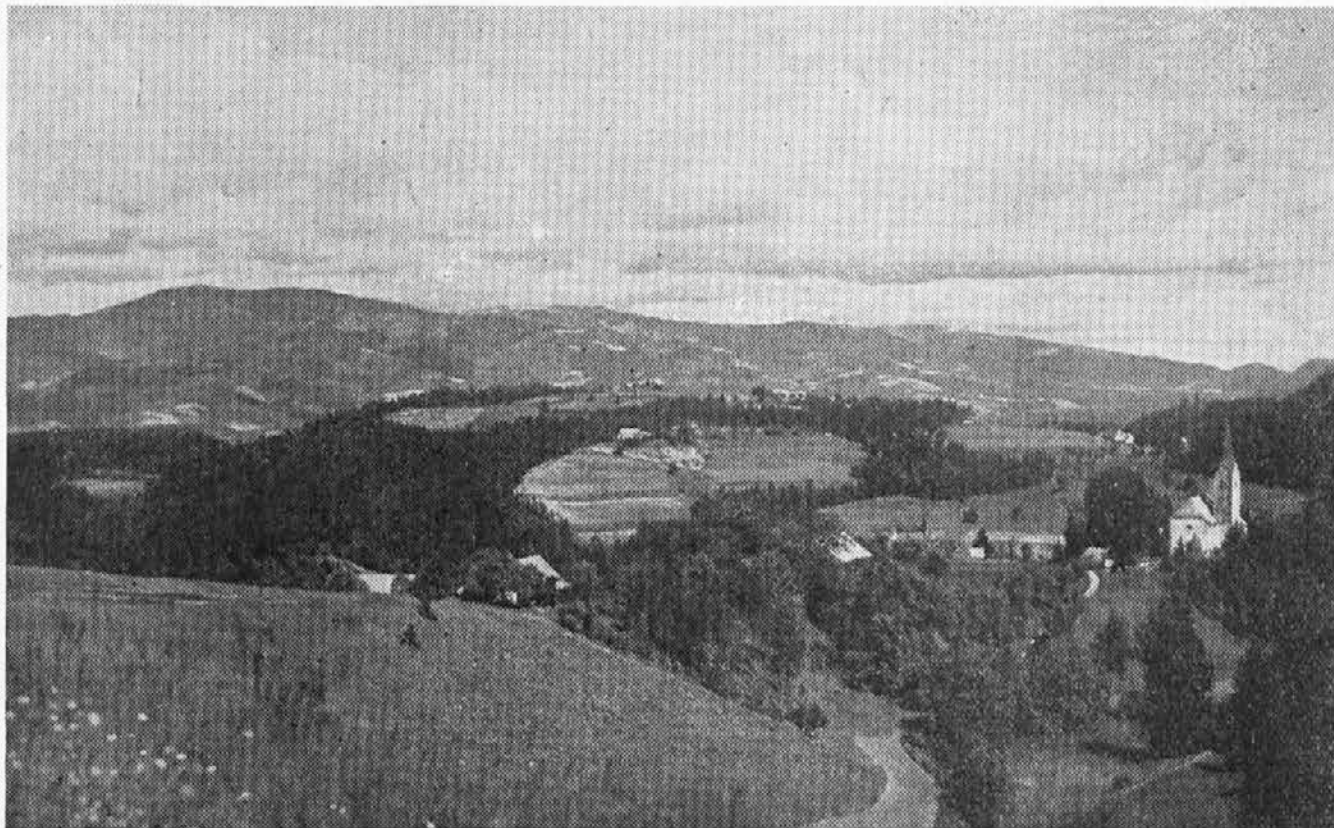
2. V pravokotnem trikotniku deli višina $v = 24$ cm hipotenuzo na dva dela tako, da je njun kvocijent 6. Določi ploščino trikotniku očrtanega kroga, postormino in površino vrtenine, ki nastane, če se trikotnik zavrti okrog hipotenuze za 360° !

3. Določi enačbo kroga, ki je očrtan trikotniku, katerega stranice leže na premicah:

$$\begin{aligned}a &\equiv x - 3y + 7 = 0 \\ b &\equiv x + 3y + 1 = 0 \\ c &\equiv 3x + y - 29 = 0\end{aligned}$$

»Prejšnja« izmena ravenskih kovačev. Slika iz leta 1920. Štrekarji so jim takrat rekali. Na sliki razpoznamo Franca Lasnika, Lečnika, Gašperja, brata Kefra, Franca Šularja in mojstra Magriča. Vse je menda že pomrlo — mojster Magrič letos zadnji, kakor se za pravega mojstra tudi spodobi

Sele —
Meškov tihi kraj

Določi še ploščinsko razliko med krogom in trikotnikom!

III. Tuji jezik: 14. VI.:

a) angleški jezik: Gulliver Finds a Boat to Leave Blefuscu (iz knjige: Jonathan Swift, Gulliver's Travels, Part I.).

b) nemški jezik: Tierväter als Kinderpfleger (iz revije: Kosmos April 1958, stran 133/134).

Ustni izpiti so bili od 17. do 20. junija.

Uspeh kandidatov (12 + 15 = 27):

Priimek in ime (poklic staršev, domači kraj): uspeh; nadaljnji študijski namen kandidatov:

Areh Anton (zidar, Gmajna): dober; strojna tehnika

Blatnik Anton (kmet, Šmiklavž): prav dober; geodezija

Gašper Franc (kovač, Šmartno): zadosten; ekon. fak.

Grabec Igor (dekorativni slikar, Slovenj Gradec): prav dober; tehnična fizika

Hercog Ivan (elektromonter — predsednik Obč. LO Črna): dober; gradbena

Iglar Boris (predmetni učitelj, Mežica): dober; visoka šola za telesno vzgojo

Korošec Slavko (progovni delavec, Mislinjska Dobrava): dober; filoz. fak.: slov.

Rožič Jakob (delavec v železarni, Ravne): zadosten; glasba

Tarkuš Edvard (brusilec v železarni, Ravne): dober; strojna

Toff Albert (gostilničar, Mežica): dober; arhitektura

Zavodnik Edmund (vrtnar, Ravne): dober; agronomija

Žmavc Marjan (nameščeneč, Ravne): dober; fil. fak.: fil.

Arnold Mira (obratovodja, Ravne): dober; višja šola za medicinske sestre

Kac Marija (kmet, Tomaška vas): zadostna; višja pedagoška šola

Kac Nada (gostilničar, Šmartno): dobra; fil. fak.: slov.

Kodrič Gabrijela (uslužbenec, Radlje): dobra; fizioterapevtska šola

Kristan Anica (kolar, Libeliče): dobra; fizioterapevtska šola

Ljubojevič Draginja (+ kmet, Bosanski Doljani): popr. izpit iz angl.: stomatologija

Omerzel Anica (železokrivec, Vuhred): dobra; višja šola za medicinske sestre

Ozvatič Sonja (uslužbenec, Dravograd): zadostna; višja šola za medicinske sestre

Radšel Pavla (kmet, Pameče): zadostna; gre v službo

Robnik Vera (kovač, Mislinje): dobra; naravosl. fak.: matematika

Rupar Majda (+ sodnik, Prevalje): zadostna; fil. fak.: psihologija

Skobir Cveta (kmet, Brdinje): zadostna; višja pedagoška šola

Stopar Ivanka (delavec, Podpeca): dobra; fizioterapevtska šola

Šefer Urška (kmet, Suhi vrh): dobra; naravosl. fak.: matematika

Urbančič Mihaela (uslužbenec, Radlje): prav dober; medicinska fakulteta

PRIVATNE IZPITE

so opravili:

za 3. razred: Češek Dominik, drž. usluž., Dravograd (aprila 1958). — Železniški uslužbenci: Galun Maksimilijan, Prevalje; Kotnik Franc, Prevalje; Kunej Stane, Dravograd; Meško Stanko, Otiški vrh; Pratanemer Alojz, Prevalje (avgusta 1958).

Za 4. razred: Kac Ivan, nameščeneč, Tomaška vas (okt. 1957). — Državni uslužbenci v Dravogradu: Češek Dominik, Florjančič Albin, Melinc Albert, Reven Jože (maja 1958). — Pravdič Franc (junija 1958).

Za 6. razred: Prodanović Peter (sept. 1958).

Za 8. razred: 1 kandidat: ni opravil (junija 1958). — Pfau Marta (z dovoljenjem SŠLRS avg. 1958).

IZPITI JESENI 1957

(+ = napravil; — = padel; 0 = ni prišel)

Popravni izpiti

I. a

Kašnik Rudolf —
Meh Ivan 0
Blatnik Renata +
Čebulj Erika +
Večko Štefanija 0
Veronič Olga +

I. b

Babin Luka +
Filip Lorenc —
Halej Jožef 0
Horvat Janez +
Tomaž Franc —
Lütter Helena +
Oblak Ljudmila —
Dobnik Franc (dopolnilni izpit iz an) +
Jauck Stanislava (razredni izpit) 0

I. c

Čas Jožef 0
Dežman Avgust 0
Godec Drago —
Kotnik Albin —
Kranjc Štefan +
Šrajner Engelbert +
Topler Ludvik 0
Matjaž Mira +

I. č

Ivartnik Friderik +
Kancijan Jožef +
Rotar Jožef +
Krebs Jožefa +
Mesner Marija —
Pavšer Jožefa —
Pristovnik Marija —
Potočnik Erna —
Verovnik Amalija +

II. a

Hovnik Pavel +
Kamnik Jožef +
Lečnik Kristijan —

Mezner Vilhelm +
Nagyfaluzi Franjo —
Praznik Rajko +
Pfau Josip +
Terglav Jože +
Matija Štefanija 0
Novinšek Alojzija —
Petrič Antonija —
Prinčič Jerica 0
Tamše Elfrida 0

II. b

Fele Ivan +
Grebenc Oton +
Jostl Jože +
Kolenc Stanislav +
Rezar Franc +
Gostenčnik Kristina (razredni izpit) 0
Kričej Zofija —
Krivograd Marija —
Pori Hildegarda +

II. c

Cmrekar Maks +
Čapelnik Anton +
Čeru Rajmund +
Gracej Hubert +
Krivec Franc +
Božič Zofija 0
Čekon Kristina +
Petek Marta +

II. č

Frühauf Feliks +

III. a

Arih Ernest —
Epšek Friderik —
Golob Ferdinand +
Knez Jože +
Mlakar Ivan +
Smolar Oto —
Stökl Anton +
Bobovnik Ivanka —
Čas Gizela 0
Kozmajer Ida 0
Lesjak Danica +
Merkač Marija 0
Naraločnik Karla 0
Pristovnik Erna —
Sotošek Danica +
Uran Marija +

III. b

Havle Franc +
Jamšek Robert +
Novinšek Edvard +
Pšeničnik Jožef +
Ščetinec Miroslav —
Tacol Ernest —
Batič Magdalena —
Jelen Berta +
Krebs Terezija +
Mihelač Gertruda +
Nabernik Engelinda +
Pandel Ivana —
Paradiž Jožefa 0
Perše Alojzija +
Skuk Ana 0
Žaže Matilda +

III. c

Grabner Valter —
Kokal Maks +
Krevh Adolf +
Podgoršek Helmut +
Sekavčnik Adolf —
Videmšek Ivan +
Zdovec Srečko —
Svetina Julijana +

IV. a
Gostenčnik Oto —

V. a

Čas Leopold —
Roth Miroslav —
Svenšek Franc —
Cehner Elfrida —
Fečur Silva +
Kadiš Marija —
Petelinc Anamarija +
Štimnikar Jožefa +
Torej Irena —

V. b

Dirntiš Aleksander +
Igerc Kazimir —
Klančnik Gregor +
Mihev Štefan +
Puhan Franc —
Gaber Ivanka —
Mager Terezija +
Osterman Irma —
Prauhardt Olvida +
Spanžel Marija +
Terpotic Veronika +
Vačun Marija +

VI. a

Jehart Marjan +
Kramljak Alojzij +
Razgoršek Cecilija +
Trilar Marija +

VII.

Gostenčnik Jože 0
Korošec Alojz +
Maklin Milan +
Radšel Pavla (razredni izpit) +

IZPITI AVGUSTA 1958

a) Popravni in razredni izpiti

Uspešno so jih opravili in dovršili razred:

I.a: Serafini Maksimilijan, Šuler Ernest-Franc, Šteharnek Hedvika, Urnaut Elizabeta

I.b: Brankovič Marjan, Jelen Jožef, Bavče Miroslava, Kraiger Erika, Potočnik Antonija, Rezar Terezija, Robin Milka

I.c: Krančan Mirko, Lesičnik Franc, Retko Ivan, Pandev Jožefa, Pandev Marija

I.č (klasični): Fink Spiridijon, Matjaž Stanko — brez latinščine pa Oman Mirko in Škrubej Janez

I.d: Pogorevčnik Avgust

II.a: Buhvald Mirko, Hudrap Marko, Levhar Franc, Nabernik Karel, Petrič Ivan, Tomaž Valentin, Veniger Anton, Blatnik Renata, Jezeršek Bogomira, Luter Angela, Matjaž Mira, Merkač Silva, Paradiž Marija

II.b: Glavar Mirko, Mihelač Peter, Mori Jožef, Rožen Jožef, Bobek Marija, Ofič Regina

II.c (klas.): Pečnik Ervin, Plešivčnik Marija — brez latinščine pa: Lasnik Ivan, Krebs Jožefa, Pristovnik Pavla

III.a: Gracej Hubert, Hudrap Ivan, Kamnik Jožef, Paradiž Peter, Šipek Ivan, Korošec Marija, Oder Marija, Podgoršek Angela

III.b: Fele Ivan, Krevh Vincenc, Vetter Mirko

III.c (klas.): Pandel Ljudmila, Vilič Alojzija — brez latinščine pa Frühauf Feliks in Knez Ana

V.a: Adamič Erih, Pašek Božidar, Šlaher Vinko, Vončina Oto, Jernej Berta, Laznik Marija, Mlačnik Marija, Mori Ana

V.b: Puhan Franc, Rozman Mirko, Gaber Ivana, Jernej Terezija, Kodrun Margareta, Kralj Vilma, Stor Angela

VI.a: Horvat Tanja, Mravljak Dolorosa-Mihaela, Preglau Marija, Štimnikar Jožica, Žager Rozalija

VI.b: Dirntiš Aleksander, Klančnik Gregor, Štruel Edvard, Terpotic Veronika

VII.a: Fuchs Zvonimir, Razgoršek Cecilija

Niso jih napravili:

I.a: Zdovec Franc. — I.b: Krevh Karel, Gostenčnik Jožefa, Prinčič Avrelija. — I.c: Krivograd Anica, Mihelač Ivanka. — I.d: Čreslovnik Miroslav. — II.a: Skutnik Oto, Čebulj Erika. — II.c: Močilnik Franc. — III.a: Ditingner Erna. — III.b: Zdovec Srečko, Petek Marta. — V.b: Lečnik Ingeborg. — VI.a: Petelinc Ana-Marija.

Niso prišli:

I.a: Prikeržnik Edita. — I.c: Meh Ivan, Paradiž Ferdinand, Paradiž Luka, Makan Marija. — I.d: Breg Peter, Breg Frančiška. — II.a: Jauk Marija, Petrič Antonija. — II.b: Nadjaluši Franjo, Božič Zofija, Lačen Ljudmila. — III.a: Račnik Franc, Čekon Kristina, Mlačnik Matilda, Prosenjak Berta. — III.b: Babin Amalija, Marzel Jožefa, Šošterič Ana. — IV.b: Marzel Marija, Rožič Helena. — V.a: Prosen Oskar, Šmid Gerhard, Brieman Marija, Kozmajer Gertruda, Sevcnikar Ema, Toff Erika. — Heber Franc, opravičen zaradi bolezni. — V.b: Ferk Ernest, Polanc Pavla.

b) Sprejemni izpiti za gimnazijo

Oproščena odličnjakinja iz Ljubljane (VII. gimn.): Kerbev Vera

Uspešno napravili (8 + 6):

z Raven (5 + 4): Jamšek Robert, Kokal Maks, Močilnik Alojz, Škorjanc Ivan (dop. izpit iz angl.), Videmšek Ivan, Leskovec Marija, Matjaž Berta, Perše Alojzija, Petrač Ivana

iz Mežice (1 + 1): Kuljad Franc, Koler Erika

s Prevalj (0 + 1): Ulcej Angela (dopol. izpit iz angl.)

iz Vuzenice (2 + 0): Peruš Gregor, Semprimožnik Ludvik (dopol. izpit iz angl.)

Ni napravila (0 + 1): Jelen Tatjana iz Črne (dovolj. SŠLRS za popr. izpit iz angl. v sept.).

Junijski kandidati s popravni izpiti so te uspešno opravili: Podgoršek Helmut, Schöndorfer Marko, Stökl Anton, Acman Elen, German Terezija, Krebs Terezija, Stane Marija, Rudolf Terezija, Šift Erika, Knez Marija, Pustoslemšek Olga, Bloder Nežka, Šurc Rozalija.

c) Matura

Juvan Janez iz Žerjave: zadosten (štud. namen: strojna)

Lednik Jožef iz Mežice: zadosten (štud. namen: ekonomska fakulteta)

Ljubojevič Draginja iz Bosne: po popr. izpitu: zadostna (štud. namen: stomatologija)

Pfau Marta z Raven (s poseb. dovoljenjem SŠLRS): popr. izpit iz slov.

Ing. Mitja Šipek:

Na poti PO AMERIKI

(Dalje in konec)

Kmalu bo spet zapihal strupen severnjak, sneg bo prekril večno šumeče lesove. Jesenske gnojvoze bodo pri kraju in za pečjo bom dremal pa Miklavževe orehe trl. Takrat bi vam rad pripovedoval nadaljevanje in konec »o zlati deželi«. Toda preden bi se pripoved prebila skozi urednikove predale, skozi tiskarno do vas, bi že spet posijalo pomladansko sonce.

Težko si predstavljate, kako prijetno se je spominjati Amerike tu doma in kako manj prijetno je čakati v Ameriki na povratek domov.

Tako zlata kot je koroška zemlja ni nobena na svetu, pa jo iščete kjer koli, le odkriti jo je treba pa ni treba mesece jadrati po pustem oceanu, v srcih koroških kmetov je skrita in naša pesem jo opeva. Zlato kopljejo mežiški knapi, kujejo ga pa ravenski kovači. Vsa pot 31.000 km dolga ni bila zdaleč tako prijetna, kot je pot do Sel in v Šentanel. Hodil sem tujec v tuji zemlji!

Iz Washingtona v Pensilvaniji smo se čez dva dni premaknili kakih sto kilometrov dalje v Rochester. Mraz je pritisnil, da so pomodrilili uhlji. Malo mestece ima le en reprezentativen hotel, kamor smo se nastanili. Drugo jutro so nas poiskali z limuzino ter nas odpeljali v eno izmed velikih kvalitetnih jeklarn »Crucible Steel Co« ob reki Ohio, kjer so še pred nekaj sto leti taborili Indijanci. Reka Ohio je bila zamrznjena in sredi reke je bil vkleknjen v led legendarni parnik na mlinska kolesa, ki še dandanes prevaža premog in rudo v železarno. Tu je bilo kaj videti. Pokazali so nam najbolj čisto jeklaro v Ameriki. Zares vzoren red je vladal po-

vsod, predvsem na skladišču ingotov in gredic ter v livni jami. Zopet povsod tekoči trak, predvsem v valjarni in polavtomatski kovačnici — vsaki dve sekundi en odkovek.

Po štiridnevem bivanju v Rochestru smo se premaknili nazaj v Pittsburgh. Tu pa je naenkrat zmanjkalo programa. Celih štirinajst dni smo čakali na novo smer. Mraz je pomalem popuščal in reke so se skalile. Tu se stekata dve reki Alegheni in Monagehela, v trikotu ob sotočju pa se porodi Ohio, ki je eden najdaljših pritokov najdaljše reke na kontinentu, Mississippi. Prav na tem trikotnem rtiču še danes stoji mala lesena trdnjavica, ki je preurejena v muzej. To je bila odskočna deska za dalje prodiranje preko obeh rek v divjino. Tu so se bili krvavi boji z Indijanci in v muzeju se vidijo trofeje ter različna orožja iz te dobe. Čez reko pa je speljan most, ki ima na pročelju Indijanca s puščico, ko brani prehod čez reko.

Od te trdnjave dalje se je pomalem razvilo mesto nebotičnikov, velik del teh je obložen z aluminijem in se v soncu očarljivo svetijo. Okolica Pittsburgha je v glavnem črnsko naselje »džungla na asfaltu«. Štirinajst dni je več ko preveč za dolgočasje. Med tem časom smo si ogledali v dveh urah še eno malo kvalitetno jeklaro »Vulkan Crucible Steel Co«, kakih štirideset kilometrov izven Pittsburgha. To podjetje je primer, ki ga le redko srečamo. Vsega dve sto ljudi ima in producira izključno kvalitetno, v glavnem utopno in brzorezno jeklo. Ima majhno valjarno, podobno naši, prav majhno kovačnico in na pol laboratorijsko kalilnico.

Kar pa ga odlikuje, je končna obdelava profilov »finishing«. Niti en profil ne gre nestružen ali nepobrušen v prodajo. Človek bi komaj verjel. Najtanjši profil, ki ga brusijo, ima premer komaj 0,4 m ter je brušen na tri tisočinke milimetra točno.

Tu sem po enem mesecu in pol dobil prvo pismo iz Evrope — verjemite, to je doživetje. Po dveh tednih čakanja je prišel telegram: jutri se prepeljite na letališče in potujete za Colorado, skoro tri tisoč kilometrov proti zahodu. Na vrat na nos smo zmetali naših sedem češpelj v kovčke in torbe in se pripeljali z avtobusom na eno najlepših in najmodernejših letališč v Ameriki, kakih 25 kilometrov izven mesta.

Tam so nas čakale karte za Denver, to je glavno mesto Colorada. V prekrasnem jutru smo se s štirimotornim cliperjem družbe »United« dvignili nad Pittsburgh in po dveh urah letenja čez brezkraina polja Ohia in Indiane pristali v Chicagu. Pogled z višine 5000 metrov je čudovit. Kolikor daleč nese oko, samo polje kot šahovnica z geometrijsko točnimi in ravnimi črtami.

Na chikaškem letališču je ogromen promet in živžav, pravi odraz največjega severnoameriškega vele mesta nebotičnikov. Žal ni bilo časa za pot v mesto, sicer pa smo se čez dva meseca vrnili v Chicago, tako da to pot nismo nič zamudili.

Motorji so zopet zabrnili in že smo se dvignili na pet tisoč metrov. Na obzorju so izginili nebotičniki, zavila nas je megla, višinomer je kazal, da se dvigamo. Pod sabo smo pustili megleno morje in sonce je sililo skozi okna in slepilo pogled na enolično brezkončno megleno morje, ki je dajalo videz ogromnih kupov snežnobebe volne kakih tisoč metrov pod nami. Leteli smo štiri ure, štiri dolgočasne ure, stevardese so postregle s kavo pa z revijami in se trudile na vse načine, da bi krajšale čas naveličanim potnikom. Končno se je

DELAVSKA GIMNAZIJA

se je obnovila na pobudo občinskega sindikalnega sveta. Dovolj prijav je bilo le za prvi razred (20); premalo se jih je prijavilo za 2., 3. in 4. razred. Pouk se je začel 24. februarja 1958 in trajal do 27. junija 1958. Uspešno je dovršilo 1. razred (11 + 4):

Bandelj Dušan, PLM, Prevalje

Breznik Alojz, PLM, Prevalje (z odličnim uspehom)

Gerdej Bogomir, kretnik, Prevalje

Frančeškin Franc, PLM, Prevalje

Igerc Josip, nameščeneec, Ravne

Jamer Peter, delavec, Ravne

Koje Jože, PLM, Dravograd

Kern Ivan, PLM, Ravne (dopol. izpit iz sh in ne)

Komar Marija, žerjavovodja, Leše

Koprivnik Ivan, PLM, Prevalje

Podobnik Jože, PLM, Ravne

Pušnik-Blažič Zofija, trg. podjetje, Ravne

Razgoršek Frančiška, KZ Kotlje (z odličnim uspehom)

Skrlovnik Alojzij, matičar, Ravne

Zupan Silva, trg. podjetje, Ravne.

Trije slušatelji imajo popravne izpite.

Plebiscitni tabor v Guštanju leta 1919. Začel ga je predsednik Narodnega sveta za Mežiško dolino, Andrej Oset, potem pa so zagrmeli Ivan Grafenauer, dr. Lovro Pogačnik in drugi. Dvignili so ves trg in manifestacija je končala s pesmijo »Hej Slovani...« v zanosu in tenorjih, da so jo čuli v Podjuno. Prisostvovali so tudi Malgaj in njegovi prostovoljci. Tista črna pika med hotuljskimi šolarji ob tribuni (če je komu mar) je sedanji urednik našega lista

letalo pričelo spuščati. Spet nas je objela gosta megla. Ko smo pristali v Omahi v državi Nebraski, je leno snežilo. Bil je skrajno neprijazen popoldan. Čas se je bil pomaknil za eno uro nazaj. Po nekaj minutah smo zopet leteli nad meglenim morjem, ko so se začele meglene gmote cefrati. Tam doli globoko nekje so se pojavile rjave lise. Bližali smo se Coloradu. Spodaj so se vlekale stotine kilometrov dolge peščene sipine, nič veče sledu o šahovnici polj, sama dolgočasna divjina. Zjasnilo se je. Po nadaljnjih štirih urah letenja smo se spuščali v zahajajočem soncu na denversko letališče. Pred nami so zableščali pet tisoč metrov visoki grebeni »Rocky mountains«, dežela kačbojev in Indijancev, domovina iskalcev zlata in potepuhov. Taksi nas je pripeljal pred vrata »motela«. Take vrste hoteli so v navadi izven mesta v pusti divjini sredi gozda ob robu avtne ceste. Motel je izključno pritlični hotel z garažami in nad vse okusno opremljenimi sobami in znosnimi cenami. Komfort je čudovit, kopalnica v vsaki sobi, centralno gretje in televizija. Drugi dan je zopet snežilo. Kolegi so odšli na izlet v znane zlate rudnike in gledališče na prostem; to je zanimiva poševna gorska ploščad, kjer so nameščeni sedeži za petdeset tisoč gledalcev — naravni amfiteater. Drugi dan smo potovali dalje. V jasen dan nas je dvignilo dvomotorno letalo družbe »Frontier Airlines«. Po slabi uri letenja smo pristali v »Pueblo«, mlado mestece z indijanskim imenom. Tu skoro ni videti nebotičnikov, hišice so večinoma pritlične in izredno okusno in luksuzno urejene. Zunanji izgled pa je neverjetno prilagojen tem širokim peščenim savanam, kjer se naenkrat iz zemlje dvigne divje, povsem rdeče skalovje čudovitih oblik. Tu je znani vrt bogov »Garden of Goods«, ki je nacionalni park, poznate pa ga iz kavbojskih filmov. Indijanci imajo tu še danes svoje verske ceremonije. Nedaleč od reke Arkanzas je zgrajena razmeroma velika železarna »Colorado fuel and Iron Co«. Sprejeli so nas zelo ljubeznivo ter nam širokogrudno razkazali vse do najnovejših podrobnosti. Tu sem videl prvič livarno v Ameriki, majhno, večidel sivi liv, le mali del jeklo liv, toda z zavidanja vredno produkcijo.

Poleg vrste slabih lastnosti pa je imel ta liv eno zelo pohvalno: vsak še tako majhen ulivek je nosil svojo šaržno številko, čistili pa so jih na prostem tudi v najhujši zimi.

O jeklarni vam ne bi več pripovedoval, je pač druga drugi podobna. Ne smem pa pozabiti povedati, da smo tu srečali kopic Slovencev, ki so nas povabili v družbo in bili otroško veseli, da so srečali Slovence. Ljudje tu so tako rekoč peš prišli v zlato deželo, iščejo srečo med svojci v domovini tam, kjer je toplo sonce. Ko smo bili gosti pri dobro situiranem rojaku in ga vprašali, kdo so mu sosedje dvajset metrov od njegove vile, nam je dejal, da jih ne pozna, ker so šele petnajst let njegovi sosedje. To je pa že od sile, čeprav ne bi bilo napačno, da bi tudi na Čečovju vsaj za en mesec uvedli ta način življenja.

Zapustili smo slapove Colorada in kanjone ter odleteli nazaj v Denver. En dan smo imeli za ogled prelepega mesta. Od daleč se v soncu lesketa kupola mestnega kapitola, ki je iz čistega zlata, pred njim pa stoji mogočen kip Indijanca na konju. Mesto je izredno čisto in živahno, posebno na večer. — Drugo jutro smo z letalsko družbo »Branif« odleteli preko ošiljenih grebenov proti jugu. Pred nami se je pognila zelenkastorjava preproga pašnikov. Pristali smo po eni uri v »Amarillo« v državi Texas. Po kratkem postanku smo se zopet dvignili in leteli čez brezmejne jase Texasa in Oklahome ter pristali v Oklahoma City. Tega pa bolj poznate iz filmov. Ta dan je bil naporen. Pot nas je vodila dalje preko Kanzasa, Arkanzasa v Little Rock, ki ga omenja časopisje vsak dan zaradi izgredov proti črnim prebivalcem. Po sedmih urah letenja se je v zahajajočem soncu zablížčala ogromna kača pod nami — Mississippi. Pristali smo v Memphis v državi Tenesse. Od tu dalje pa so se pod nami vrstile plahte gozdov z ogromnimi močvirji in jezeri. Proti večeru smo se spustili na letališče v Birminghamu v državi Alabama po desetih urah letenja. Iz skrajnega zahoda smo v enem dnevu preskočili na črni jug. Zastopniki trgovinske komore so nas sprejeli na letališču ter nas odpeljali v dvajset kilometrov oddaljeno mesto Birmin-

gham v zelo reprezentativen hotel. Potem pa so nas pričeli mučiti reporterji in dopisniki, a kaj hočeš — reprezentanca. Drugo jutro smo se najavili firmi, ki naj bi nas sprejela — toda vrata so nam pred nosom zaprla. Hvala za tako reprezentanco! Takoj smo javili v Washington in v enem dnevu smo dobili drugo direktivo. Obiskali smo manjše železarsko podjetje v okolici Birminghama in že naslednji dan odleteli v Atlanto v državi Georgiji proti vzhodu ob Atlantiku. Ure smo zopet pomaknili za dve uri naprej. Kdor je gledal film »V vrtincu«, se spomni Atlante. Tu pa smo skoraj imeli smolo pri pristanku. Gosta megla na letališču nas je skoro pokopala in smo se s težavo izognili hišam in plotovom pred letališčem.

Atlanta je krasno mesto, ki močno spominja na Paris. Vreme je bilo toplo, prav pomladansko. Če ne bi videl toliko črncev, bi pozabil, da si v Ameriki. V bližini Atlante smo si ogledali novo podjetje — železarno »Atlantic Steel Co«. Podjetje še ni popolnoma dograjeno, ima pa bajno produkcijo. Vendar nismo imeli kaj prav posebnega videti razen visokomehanizirane valjarne in elektro jeklarne. Tu sem srečal prvo jeklarno v Ameriki, ki v laboratoriju ni imela kvantometra, rekli pa so, da ga bodo nabavili. Po enem tednu smo zapustili prijazno mesto in se vrnili v Birmingham. Sedaj smo imeli več časa za ogled mesta. Mesto je razmeroma novo, center železarske industrije na jugu, medtem ko je tak center na vzhodu Pittsburgh in na severu Chicago oziroma Gary v Indiani. Črni prebivalci je morda 40 odstotkov, v sobotah popoldan pa v mestu belcev skoraj ni videti. Mesto samo je lepo, malo iz mesta pa so črnske četrti. Tu je videti revščino, ki jo pri nas sploh ne najdeš.

Ostanek časa smo izrabili za ogled manjše železarne »Conors Steel Co«. Zanimiva jeklarna uliva ingote, dolge in zelo tanke ca. kvadrat 100, ter jih vloga v grobo progo, tako da ne rabi bluminga. Ima supermoderno avtomatizirano valjarstvo. Človek praktično samo nadzoruje instrumente, vse gibe pa dirigira serija foto celic preko servomehanizmov od ingota do končnega profila.

Sprejeli so nas nadvse ljubeznivo. Med drugim so nam oskrbeli vstop v podjetje za razdeljevanje naravnega plina »Alabama Gas Co«. Zelo zanimiv sistem razdeljevanja plina in oskrbovanje s kuhinjskimi napravami za plin. Plin je najcenejše gorivo v Ameriki tako v gospodinjstvu kot v industriji. Črpajo ga v Texasu in na južni obali ter vodijo preko vsega kontinenta tisoče kilometrov daleč. Še eno zanimivo podjetje so nam pokazali — to je »ACIPCO«, kjer izdelujejo centrifugalne lite cevi. Ves postopek je na tekočem traku ter producira cevi s tako hitrostjo, da se enostavno ne da opisati. Niti minuta ni zamujena. Tempo je tak, da te zaboli glava, ko ga opazuješ. Človek je tu suženj tehnike.

Marsikaj zanimivega smo videli v Birminghamu, vendar smo rade volje zapustili neprijazni Birmingham ter odpotovali v deželo jezer v Tenesse. Iz Chatanoge nas je pripeljala parna lokomotiva, prva, ki sem jo videl v Ameriki, v zakotni Rockwood. Nastanili smo se v prijaznem

Stihi v naprednih podjetjih

Naš tehnični direktor je v neki francoski železarni bral takle opozorilni napis:

Ordre et soin
A'accident sera moin

Zadevo smo prepešili na naš jezik in kar velja:

**SKRBTSTVO IN RED POVSOD
BO PA MANJ NEZGOD**

Na lokomotivah in na prehodih preko tirov pa je stalo:

Regardez d'abord
Traversez ensuite

To pa smo prelili takole:

**NAPREJ POGLEJ
ŠELE POTEM NAPREJ!**

Pripominjamo, da je ponatis teh stihov dovoljen vsem obratvodstvom, ki se zanimajo za varnost dela.

Kopališče
v Sui

Za nove Ravne že ne pomeni nič več — premajhno in nobene prave vode. Prijatelji sonca so že na delu za nov bazen

motelu in že prvi dan so nam kljub dežju priredili krajši izlet ca. dve sto kilometrov ob svetovno znanem energetskega sistemu hidro- in termoelektrarn. Ves Tennessee je po kanalih med seboj povezan. Povsod jezera med prijaznimi, a divjimi hribi, povsod ribiči in jadrnice — prava bajka. Ogledali smo si dve podjetji, eno izmed teh je podobno Rušam, popolnoma novo in producira izključno ferolegure. Tu smo uživali višek gostoljubnosti, ki nam jo je nudila Amerika. Imeli smo priložnost prisostvovati sestanku klubov, na primer Rotary in Lions. Sestanek z večerjo vred traja največ poldruge uro. Poročila so realna, brez odvišnih besed, sklepi kratki in jasni, program pa zelo napreden. Na primer obravnava se problem zmanjšanja mladinskega kriminala ali problem socialno ogroženih otrok. Po poročilu referenta na primer se je sklenilo, da se nabavijo žarnice po režijski ceni iz tovarne; prodajajo jih socialno ogroženi otroci in iz izkupička se krije eksistenčni primanjkljaj.

Tudi na večerno zabavo nas je direktor povabil na dom. Prišli so vsi vidnejši sodelavci, tako da nas je bilo kakih štiri-deset. Nadvse prijazno, toda — sedmina! Ni za nas! Prvi april smo pričakali v tej bajni deželi, kmalu nato pa smo odleteli dalje proti severu, preko Kentucky v Cincinnati, Columbus in se ustavili v Toledu. Tu smo obiskali »Interlake Iron Co«. Železarna je grajena tik ob jezeru Erea. Strupen veter z obale je napravil zopet pravo zimo in prinesel sneg. Čez nekaj dni smo z vlakom nadaljevali pot v Detroit na skrajnem severu ob jezeru Michigan na kanadski meji. Hladni sever nas

je sprejel hladno. Imeli smo krasno vreme. Detroit je mesto nebotičnikov in gangsterjev. Bajno opremljene izložbe, bogato založene restavracije in kafeterije, varieteti, parki. Prvo smo obiskali »Mc. Lauth Steel Co«, eno izmed treh železarn, ki ima uvedeno kisikovo pihanje jekla, kot ga ima »Voest« v Linzu, tako imenovani LD postopek. Pokazali so nam ga v detajlih, sprejem pa je bil hladen in moreč. Nerazpoloženi smo zapustili negostoljubno podjetje in se drugi dan oglasili pri največji firmi za izdelavo avtomobilov »Ford«. Opisati se skoro ne da. Tu se izdelava avto iz rude, premoga, lesa in živalskih kož. Tovarna izdeluje vse doma: jeklo, steklo, usnje. Zaposluje nič manj ko 200.000 ljudi, je popolnoma mehanizirana in izdelava vsakih 45 sekund en avto. Na montažnem traku je kot v pravljici. Prazen okvir se pripelje mimo, izpod stropa se spusti motor, štirje delavci ga s pnevmatskimi privijači pritrdijo, avtomatski žerjav spusti nanj karoserijo, iz štirih kanalov se prikotajo štiri kolesa, z bliskovito naglico so nasajena in pritrjena, še nekaj gibov, nekaj vijakov in avto steče na konec traku, šofer se vsede vanj in motor zabrni, čez 45 sekund spet naslednji. Tempo je peklenski, več ni mogoče iztisniti. Človek je suženj dela dotlej, da udari signal ali pa se zruši; rešilni ga odpelje, na njegovem mestu pa že dela drugi, ki je že davno pozabil na prednika, kot je pozabil na prvi avto, ki je ta dan stekel s traku. Tak je vtis.

S prenapetimi živci sem zvečer stopil v poltemni bar. Divja črna glasba mi je udarila na uho. Umaknil sem se v temen kot. Zdelo se mi je, da je poblaznela vsa

Amerika. Ford, tekoči trak, tisoči avtomobilov na cesti, divja glasba, peklenski Rock and Roll — hladno mi je postajalo po hrbtu pa sem jo pobral na cesto in skoraj padel med neko gručo: nekdo tuli ko zver in leži na pločniku, dva z živalskima obrazoma ga s pestmi bijeta v obraz in brcata, pijana počestnica preklinja in prevrača koše za odpadke, s ceste pa se reži banda z nabrekli ustnicami in krvavimi očmi. Oddahnil sem se, ko sem spet prišel v hotelsko sobo — saj to ni mogoče — pa je le!

Čez dva dni sem se znašel v gnezdu gangsterjev v Chicagu. Mesto je pravljica. Tik ob obali jezera se dvigajo ogromni nebotičniki, vse mesto je en sam nebotičnik. Promet je urejen pod zemljo, na zemlji in nad zemljo z nadzemeljskimi železnicami, ki pa močno kvarijo sliko mesta.

Sonce nikoli ne posije med velikane, v zvoniku pa bje ura z nekaj desetimi zvonov, ob vsaki celi uri zaigra pesem na zvonovih, ki veličastno donijo med ogromnimi nebotičniki. Vtis je veličasten, promet zelo velik in gorje, če se kje zatakne — na tisoče vozil čaka na prehod. Človeku se zdi, da ni mogoče, da bi na tako mali površini moglo živeti sedem milijonov ljudi, četudi predmestje ni majhno.

Tu je bilo kaj videti. Ogledal sem si muzeje, razstave in še eno zanimivost sem srečal — največjo klavnico na svetu. Od zunaj prav odbijajoča ropotarnica zoprnega vonja z ogromnimi ogradami, kjer se zbira živina vseh vrst iz vse Amerike. Tukaj je videti kavboje na konjih v širokokrajnih klobukih, ki so pripeljali črede iz Texasa in Oklahome. Znotraj pa je slika

Poplava na Ravnah
23. septembra 1933

Tako je tiste jeseni zabučala Meža. Čeprav od tedaj nekaj takega več ni bilo, bomo morali pri gradnji vseeno upoštevati doseženo višino teh vod

povsem druga. Vsi delavci v belih haljah, neverjetna čistoča in tekoč trak — tako nekako: živina noter, klobase ven — ja, dobesedno! Še nekaj podatkov, ki jim skoraj ne boste verjeli: dnevno producirajo en milijon in osem sto tisoč kilogramov mesa, v eni uri zakoljejo 670 prašičev in 70 goved — toda ne električno. Dela večinoma črno ljudstvo, najbrž imajo beli preslabe želodce za tisto atmosfero. Čistoča je vzorna, kontrola pa še boljša. Za eno samo dlako, ki ostane v mesu, se škartira celo stegno (kaj ko bi jo uvedli še v naših mesarijah ali pa vsaj v menzah!).

V okolici Chicaga smo si ogledali dvoje velikih metalurških podjetij. Zopet ogromne valjarne in martinovke. Eno od teh producira izključno nizko legirana konstrukcijska jekla — ona, ki nam delajo največ preglavic. Tu smo imeli priložnost videti vzorec tehnoloških predpisov za topilnico: debela knjiga, vsaka beseda v njej pa stokrat preiščljena, vsaka kvaliteta točno opisana in delo strogo določeno; čeprav ima peč kapaciteto 150 ton, vendar se glasijo predpisi na kilogram točno. Kaj dosti pa nam tu niso pokazali. Kot že rečeno je tu največji center železarske industrije; kakih sto kilometrov v razsežnost se vrstijo železarna za železarno, žal smo jih videli večino le od daleč iz avtomobila. Pomlad je okrasila obalo jezera s pisanim cvetjem in sonce je že kar pripekalo ter tlačilo lenobo v sklepe. Kar prav, da je konec. Tu smo zaključili naš tehnični program izleta po Ameriki. Videli smo dvajset železarn od najmanjše z dve sto ljudi do gigantov s 60.000 in najbolj mehanizirane. Videli zavidanja vreden red in disciplino. V detajle smo prodrli le malo kje, eno pa so nam hote ali nehote pokazali — namreč skrivnost njihove visoke produktivnosti in neoporečne kvalitete: **disciplino na delu**. Tu je vsa umetnost, ki prav malo stane, le privaditi se je je treba.

Poslovili smo se od Chicaga in se z vlakom odpeljali mimo Akrona, Pittsburgha, Philadelphije v Washington, kjer smo pred tremi meseci pričeli krožno pot po Ameriki. Sedaj smo bili tu kot doma, vse je bilo nekam bolj domače, angleščina nam ni več delala preglavic, navade tudi ne in lepo sončno vreme je ognilo mesto v en sam park s cvetjem in vodometi.

Ostali smo tam nekaj dni, da uredimo vse potrebno za odhod v domovino. Poročilo o praksi, vize za povratek, še intervju na »glas Amerike« in že smo zapuščali prijazni Washington.

Zvečer smo prispeli v New York, največje mesto na svetu s 17 milijoni ljudi. Kako nasprotje Washingtona! Sami nebotičniki, najvišja stavba na svetu »Empire State building« s svojimi 103 nadstropji in višino nad 500 metrov. Promet je nepopisen in živžav posebno po večerih. Kričeča reklama bije v oči in razkošni varietejni vabijo v svoje gaje.

Žal ni bilo dosti časa za ogled mesta, bore tri dni smo imeli na razpolago. Ne bil bi v New Yorku, če si ne bi ogledal palače Združenih narodov. To je enostavno škatla z ne vem koliko nadstropji, luksuzno opremljena, ob njej pa je znana kupola in pod njo okrogla dvorana, kjer zaseda varnostni svet. Pristostvovali smo zasedanju socialnega sveta prav v momentu, ko je govoril ruski delegat. Referat se sproti prevaja v francoščino, angleščino in italijanščino, potem pa kar zavrtiš gumb ob svojem sedežu, kjer imaš priključene slušalke, in poslušaj govor v enem izmed teh jezikov, katerega pač hočeš. Pred zgradbo plapolajo zastave vseh narodov-članic kar po abecednem redu, tako da je jugoslovanska prva oziroma zadnja po abecedi.

Bil je zadnji dan v Ameriki — šestindvajseti april. Taksí nas je s prtljago vred pretovoril v pristanišče. Vračali smo se s parnikom »Ile de France«. Carinska kontrola, predvsem kontrola potnih listov, je bila zelo natančna; nekako nezaupno so nas pogledovali, tako da sem že mislil, da mi bo carina podaljšala prakso. Končno je pa le šlo. Po dveh urah vkrcanja smo okoli poldneva odrinili na ocean. Sirene so oglušujoče pozdravile »obljubljeno deželo«, tisoče rok je pomahalo v pozdrav; bilo je kot v Babilonu. Mesto se je vedno bolj odmikalo, nebotičniki so izginjali na obzorju. Že smo pluli najmanj eno uro, ko smo zadnjikrat pozdravili Ameriko, veličasten kip Svobode. Potem pa so brneli stroji sedem dni in noči brez prestanka. Ogromna ladja, dolga 250 metrov in nosilnosti 45.000 ton, je rezala valove Atlantika. Ladja je peta največja potniška ladja na svetu s kapaciteto 1600 potnikov in približno 900 mož posadke. Urejena je

luksuzno; vsaka kabina ima svojo prho, toplo in mrzlo vodo, tri jedilnice so barsko opremljene, čez jedilni list se tudi ni pritožiti, posebno ne čez odlično francosko vino. Dnevni program na ladji je kaj pester. Po zajtrku malo sprehoda po palubi, ping-pong, razne igre, čitanje v odlično opremljeni knjižnici. Kosilo, po kosilu počitek. Popoldne kopanje v bazenih, ki so nameščeni v prvem nadstropju, ob 4. uri čajanka, ob 6. uri popoldne večerja, nato ples v baru ali kino, ki predvaja filme dvakrat na dan.

Prvi maj sem proslavljal na ladji in kot nalašč je bil ta dan kapetanov. Na ladji je običaj, da se na ta dan servira toliko jedi in take, ki se imenujejo z začetno črko kapetanovega imena. Nekdo je rekel, da smo imeli srečo, kajti ime našega kapetana ladje je bilo precej dolgo in za vsako črko ena jed! Zvečer je bila prava pustna zabava. Sedemdnevno potovanje bi bilo prav mikavno, če se ne bi že drugi dan vreme skuvalo. Ocean je pričel hrumeti, valovi so postajali vse večji in ladja se je zibala za sedem metrov navzgor pa spet nazaj pa še na stran, da si se moral zgrabit za posteljo. Želodce smo imeli nekje pod grlom, jed ni teknila, še manj vino in jedilnice so se izpraznile. Morska bolezen nas je morila cele štiri dni in štiri noči brez spanja ob zoprnem škripanju in udarcih valov ob boke ladje. Sedem dni nič drugega kot sivo morje in vihar. Sedmi dan pa se je morje umirilo, sonce je posijalo. Ta dan je zadnjikrat izšel ladijski časopis — na ladji imajo namreč tiskarno in vsak dan se tiska časopis z dnevnimi vestmi, ki jih sprejemajo po radiu, vsak dan se tudi tiska jedilni list.

Sirene so zatulile v pozdrav Evropi. Počasi se je približevala angleška obala. — Plymouth. Pilot se je vkrcal na ladjo in jo odpeljal v bližino pristanišča, kjer so se potniki za Anglijo izkrcali na manjšo ladjo, »Ile de France« pa je nadaljevala pot proti Le Havru. Zvečer ob 10. uri smo pristali v francoski luki Le Havre. To noč smo še prespali na ladji, drugo jutro pa smo se izkrcali — zopet na evropska tla. Zdelo se mi je, da bi lahko peš odšel domov, tako mogočen je vtis onih brez-krajnih razdalj. Se isti dan sem se prepeljal v Pariz in zvečer dalje v Belgijo v Bruselj na razstavo.

Tu je bilo kaj videti, a kaj bi vam pripovedoval, ko pa se toliko o tem piše. Pot me je peljala preko Nemčije, Avstrije nazaj domov. Tako se je končala 31.000 kilometrov dolga pot — skoro okoli sveta — 10. maja. Kot da sem se vrnil s fronte, se mi je zdelo, ko se je vlak ustavil na Ravnah. Takrat sem se še enkrat spomnil naslova članka: Ljubo doma kdor ga ima.

NA VRSTI JE POTEMTAKEM AZIJA

Vodilni avstralski fizik prof. Oliphant je na nekem predavanju rekel, da bi atomska vojna povzročila konec zahodne civilizacije in Sovjetske zveze. Po taki vojni bi utrpel razmera najmanj škode azijski kontinent. Na vsej prostranosti namreč resda nimajo kake posebne vrednosti, ljudi pa jim pri tej obilici tako ni treba upoštevati. Azijski narodi bi nato prevzeli dediščino Amerike, Evrope z Rusijo ter se veselili bodočnosti.

OBVESTILA

OBČINSKEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Ravne na Koroškem

Pozdrav skupnosti Svobod, prosvetnih in kulturnih društev Mežiške doline.

Bratski skupnosti koroških fužinarjev, knapov, olcarjev in pavrov.

Eno srce nam je prižeto na te kraje pod Peco in Uršljo goro, in ena naša volja za rast in lepoto življenja.

In znanje je, ki daje rast, in kultura je, ki daje lepoto.

Objeti v tej skupnosti podajmo si srečo!

S sej sveta

Kultura bi bila prijetna zadeva, če njen obstoj ne bi bil vezan na denar. Zato smo toplo pozdravili sklep okraja, ki je pripravljen poravnati vse stroške, ki nastanejo ob gostovanjih poklicnih gledališč, kot bi gospodarstveniki rekli — ob uvažanju kulture. Tako bodo vsa društva v Mežiški dolini lažje pristopila k bolj načrtnemu kulturnoprosvetnemu delu. Potujoči knjižnici moramo nuditi vso podporo, saj je želja bralcev po novih knjigah velika. Knjižničarji so statistično ugotovili, da je število bralcev naraslo v dveh, treh letih za 50 odstotkov, da je želja po dobrih knjigah velika, da pa pada število bralcev tam, kjer jim ne morejo nuditi novih knjig. Treba je vedeti, da si ustvari vsak knjižničar določeno število stalnih bralcev. Potujoča knjižnica bo odslej morala nadomeščati stalne knjižnice v Kobljah, Jamnici, Lokovici, Žerjavu, Heleni in na Lešah, ker bodo samostojne knjižnice obstajale odslej samo na Ravnah, na Prevaljah, v Mežici in Črni.

O ravnski plesni sekciji malo pišemo, a mnogo govorimo. Pogosto gostujejo in so zares idealisti.

V občinskem merilu se je osnovala lutkovna sekcija. Vodil jo bo tov. Karel Pogorevcnik. Gostovala bi predvsem na podeželskih odrih. Otroci bi se seznanjali z vsebino vzgojnih pravljicnih iger, kar bi nadvse ugodno vplivalo na pravičen čustveni razvoj. Obenem bi se seznanjali z začetno glasbo. Starejši pionirji in mladina bi našli v tej sekciji bogato delovno področje, kar bi jih v veliki meri odtegnilo vplivu ceste in jih pritegnilo tudi k ostalemu kulturnoprosvetnemu delu.

V okviru večerne gimnazije je obiskovalo prvi razred osemnajst slušateljev in tretji razred osem slušateljev. Ob koncu šolskega leta so pokazali zadovoljiv uspeh. Peti razred so morali ukiniti, ker ni bilo na razpolago denarnih sredstev. Delovnim ljudem, ki nimajo predpisane izobrazbe, imajo pa voljo si jo pridobiti, bi morali nuditi vso pomoč.

Ravnsko KPD ima mnogo več članov kot ostala društva. Ima tudi več aktivnih sekcij, le dramska ni pokazala na zunaj večjih uspehov, vendar opravlja v času navidezne omrtvelosti važno nalogo. Vzgaja namreč tehnični kader, ki je sposoben danes nadomestiti marsikaterega poklicnega tehničnega delavca gledališča.

Ker se bodo v kratkem času združile vse občine v Mežiški dolini, je bila dne 14. julija 1958 na pobudo ravenskega občinskega sveta Svobod sklicana iniciativna seja, na kateri so se združila vsa kulturnoprosvetna društva in Svobode. V odbor občinskega sveta Svobod so bili predlagani in sprejeti novi člani iz sledečih društev: Črna: Ivan Travnekar in Franja Srebot; Mežica: dr. Janko Platzer in Filip Potočnik; Helena: Karel Polajner; Žerjav: Pavla Mavrič in Rezka Pratinkec.

Sklep se je bil, da se pripravi do 10. oktobra 1958 »Kulturna revija« v občinskem merilu, ki bo zajela kulturnoprosvetno dejavnost vseh društev Mežiške doline. V ta namen so se prijavile že sledeče sekcije posameznih društev: iz Črne — dramska sekcija in moški pevski zbor; iz Žerjava, Mežice in Prevalj — dramska sekcija; z Raven — mladinski pevski zbor, godba na pihala, lutkovno gledališče in plesna skupina. V ta program naj bi bila zajeta tudi javna mladinska radijska oddaja kakor tudi tekmovanje posameznih dramskih sekcij. Najboljši bodo sodelovali na mariborskem kulturnem tednu.

Izobraževalni sosvet

V pomladanskem razdobju se je delo splošno izobraževalne sekcije odvijalo na raznih področjih kulturnoprosvetnega udejstvovanja. Zaradi lepega in toplega vremena ter pomladanskih del na polju in vrtovih ni bilo več zanimanja za predavanja in smo spričo tega opustili to obliko dela. Imeli smo v načrtu tudi dve medicinski predavanji, pa sta morali odpasti, ker sta bila predavatelja zadržana.

V okviru Planinskega društva je predaval o lepotah Slovenije univ. profesor dr. Ahčin iz Ljubljane. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano.

V sklop široke kulturne dejavnosti na Ravnah spada tudi dopisna ekonomska srednja šola, ki že drugo leto uspešno deluje. Tej se je letos pridružila še večerna gimnazija.

Končno spadajo v ta okvir tudi redna, zelo uspešna gostovanja SNG iz Maribora. Nabito dvorano je imela mariborska opera ob uprizoritvi Smetanove »Prodane neveste«. Žal pa je še čisto drugače za dramsko publiko. V mojstrski izvedbi smo gledali Krležovo močno delo »V agoniji« pri komaj treh, štirih zasedenih vrstah. Upajmo, da si bo v bodoče tudi dramska umetnost na Ravnah pridobila svoj krog častilcev. K temu bo gotovo pripomogla uvedba stalnih abonmajev v prihodnji sezoni. Ta lepi načrt je treba res iskreno pozdraviti.

Ravnska folklorna skupina je že renomiran ansambel. Ob mojstrskem vodstvu tov. Hedvige Jamškove so 8. junija s prodornim uspehom nastopili ravnski folkloristi na plesni plošči restavracije ob Velenjskem jezeru. V kratkem nameravajo nastopiti v Dobrni.

Knjižnica

V naši občini posluje več knjižnic. Največja po številu knjig in bralcev je ravnska. Tej sledijo ljudske knjižnice v Črni, Mežici in Prevaljah. Ostale knjižnice so manjše in se poslužujejo poleg lastnih knjig potujoče knjižnice.

Razen ravnski knjižnici so skoro vsem ljudskim knjižnicam potrebna navodila o pravilnem poslovanju. Knjižnice morajo biti urejene tako, kot to zahtevajo navodila o delu knjižničarja v ljudski knjižnici. Zato se naj knjižnice, ki se sedaj izpopolnjujejo, povežejo s knjižnico na Ravnah. Navodila najdete v brošuri: Bogo Pregelj — »Delo knjižničarja v ljudski knjižnici«. Naročite jo lahko pri »Prosvetnem servisu« v Ljubljani, Miklošičeva 7.

Najbolj delovne dramske družine imajo v Mežici, Žerjavu in Črni. Morda bi se tudi Ravenčani zgedovali po njih. Dramska družina iz Mežice je sodelovala na tekmovanju Svobod v Velenju z igro Pere Budaka: »Klobčič«. V priznanje je odšel režiser Mauhler Edi v Dubrovnik na enomesečni režiserski tečaj. V Mežici deluje tudi mladinski pevski zbor.

Žerjavčani so uprizorili »Vido Grandtovo« in veselo igro »Roksi«. Gostovali so v Mežici, Prevaljah, Lešah, Črni, Mozirju, Ljubnem in Heleni.

Črnjani so delavni, saj so postavili na oder Goldonijevega »Lažnjivca« in Cankarjevega »Martina Kačurja«. Gostovali so v Mežici. Zelo jim je uspela zabavna revija, saj so z njo osemkrat nastopili.

Dejavnost glasbenega sektorja

Glasbene šole na podeželju so mlade ustanove. Spričo družbene potrebe je oblast ustanavljala in odpirala NGŠ v tistih kulturno gospodarskih središčih, kjer so bili dani pogoji za delovanje glasbenega zavoda. Nižja glasbena šola na Ravnah je začela delovati 1. februarja 1951. Njen prvi voditelj in soustanovitelj je bil tov. Herman Jože. Za njim se je izmenjalo več ravnateljev, dokler ni 1. septembra 1957 prevzel ravnateljske posle Petrun Jože.

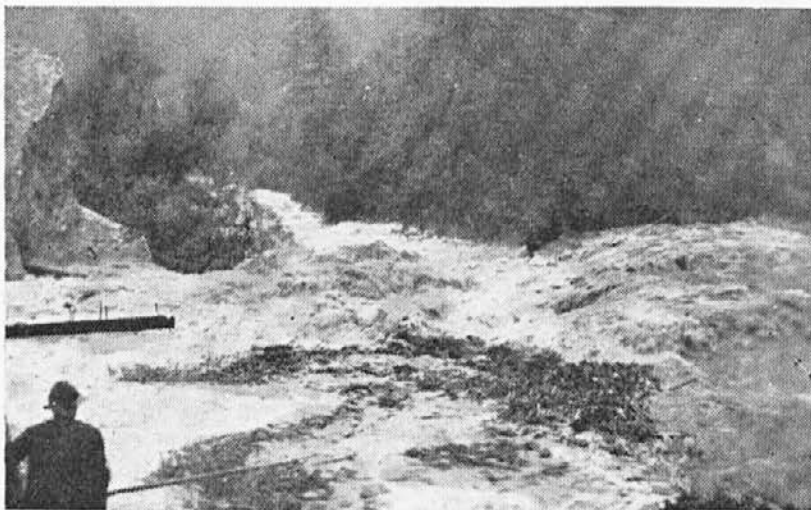
Po izjavah letošnjih inšpektorjev, ki so nadzirali delo na šoli, smo dobili priznanje.

Med letošnjim močno okrnjenim šolskim letom so delovali v našem kraju sledeči pevski zbori:

1. Moški gimnazijski oktet višješolcev,
2. Mešani zbor višješolcev,
3. Pionirski pevski zbor,
4. Mladinski moški pevski zbor industrijske šole.

Razen teh zborov, ki jih je strokovno šolal in vodil ravnatelj glasbene šole, je deloval pod vodstvom tov. Majde Pucljeve še ženski gimnazijski zbor višješolk.

Kvaliteta zborov se je stopnjevala od prireditve do prireditve. Uspehov smo bili veseli! Na žalost se ob koncu šolskega leta ves trud in delo pri oblikovanju takih šolskih zborov razblini. Četrtošolci in

Pri »votli peč«

Fotograf je šel ob poplavi leta 1933 tudi k »votli peč«. Obe ogromni skali sta pod vodo. Votlo peč namreč dolžimo za naraslo Mežo v trgu, kajti zastavlja jo za nekaj metrov. Toda če peč razstrelimo, bo Meža spet preveč drla in — ker smo skoro vse drevje ob strugi pobili — odnašala tako že skopi breg, dokler ne bo končno regulirana

osmošolci odhajajo, zadnji letnik industrijske šole se pripravlja na izpite, zbori pa pred očmi razpadajo ravno takrat, ko so dosegli najvišjo raven.

Za zdaj še ne deluje centralni pevski zbor Svobode v našem kraju. Dosedanje stanje bo mogoče popraviti, če bodo Ravenčani pravilno razumeli vsebino in namen anketne pole NGŠ v zvezi s ponovno poživitev pevskega zbora.

Šola vzgaja v svojem pihalnem trobilnem oddelku predvsem kader za godbi na pihala na Ravnah in v Prevaljah. Širokopotezna akcija, da zberemo čimveč sposobnih in ukaželnih učencev za imenovana oddelka, ni povsem uspela.

Mladinci niso dovolj tehtno premislili, ali bodo resnično zmogli poleg svojega poklicnega dela — šolanja — tudi zahteve in dolžnosti nasproti glasbeni šoli.

Ravne nimajo salonskega orkestra. Srce vsakega takega odkestra so godala, ki jih pri nas za sedaj še ni. Razvojna doba godalca je tri- do štirikrat daljša in mnogo zahtevnejša od razvojne dobe pihal in trobil.

Potruditi se moramo, da bomo zainteresirali čimveč vsestransko najbolj nadarjenih otrok v sedmem in osmem letu starosti, ki bi začeli z vadbo na goslih.

Godba. Poleg rednih vaj in sodelovanj pri različnih manifestacijah množičnih organizacij ter številnih pogrebih je imela godba še dva samostojna koncerta, in sicer ob proslavi prvega maja na trgu in koncert pred Domom železarjev v okviru proslave Tedna mladosti.

Naša godba se je udeležila tudi nastopa godb na pihala v Postojni, kjer je nastopilo 12 najboljših godb. Operni dirigent Rado Simoniti pravi, da se je kvaliteta godb neverjetno dvignila v zadnjih letih in to po zaslugi mladine, ki danes študira na glasbenih šolah in sodeluje v teh godbah. Kvaliteta amaterskih godb se je tako dvignila, da bodo mogli celo poklicni godbeniki paziti, da jih ne bodo prekosili amaterji.

Najboljše rezultate sta pokazali dve godbi — godba iz Trbovelj in godba z Raven. Za našo sta sledili godbi iz Hrastnika in Velenja. Te štiri godbe so se pri-

blizale prvemu mestu. Pri godbi z Raven preseneča izredna muzikalnost, žal ni sreče s pihalnimi skupinami, zato je prišlo do majhnih spodrseljavev. Dirigent Herman Jože je s svojim temperamentom in brezprimerno predanostjo, s katero se posveča delu, ogromno storil, da je bila le malenkostna razlika med trboveljsko in ravenško godbo. Tudi žirija se je pravzaprav težko odločila za prvo mesto, čeprav Trboveljčani po zvočnosti daleč prekašajo najboljše godbe po Jugoslaviji in morda po vsej srednji Evropi.

Glasbena šola

Težišče pouka je na pihalih in trobilih. Izbor je strog, to je: vsaj prav dober posluš, smisel za ritem, glasbeni spomin in odgovarjajoča telesna kondicija (pljuča, zobje).

Starejšim letnikom, ki iz malomarnosti niso polagali izpitov, se dovoli nadaljnje šolanje le po soglasni odobritvi ravnatelja in predavateljev šole.

Vsako javno nastopanje učencev brez dovoljenja vodstva šole je prepovedano. Prestopki se kaznujejo z ukorom in z izključitvijo po predhodnem vrnjenju instrumenta.

Sodelovanje v šolskem orkestru je obvezno.

Neopravičeno izostajanje — opravičila so načeloma predhodna — od praktičnega ali teoretičnega pouka se kaznuje z opominom, ukorom in izključitvijo.

Naprednejši učenci morejo po predhodnem sklepu ravnatelja in predavateljev sodelovati v skupnem sestavu godbe, kar pa jih ne razrešuje šolskih obveznosti. Načeloma so člani godbe le absolventi šole z vsemi zaključnimi izpiti.

Vsa tozadevna sporna vprašanja rešujejo ravnatelj in predavatelji, v primeru nesoglasnosti je pa merodajna rešitev šolskega odbora.

Starši učencev, za katere prispeva šolnino društvo ali imajo v uporabo društveni instrument, so moralno in materialno odgovorni za redno obiskovanje pouka svojega varovanca in vzorno vzdrževanje instrumenta, za kar se pisмено obvežejo. Vsako materialno škodo so dolžni

po predloženem jim računu, overjenem od vodstva šole, poravnati. Obvezno podpisujejo kontrolno knjižico in prisostvujejo roditeljskim sestankom.

Po izvršenem sprejemnem izpitu in vpisu se skliče roditeljski sestanek, katerega se naj brezpogojno udeleži eden od staršev oziroma njihov namestnik.

Za uspešno izpolnjevanje učnega načrta se honorarno nastavijo predmetni predavatelji, in sicer: za pihala 2—3, za trobila 4.

Tem se kot svetovalec in strokovno pomoč dodeli oseba z odgovarjajočo glasbeno izobrazbo.

Celoten pouk se vrši v prostorih ravenške gimnazije in učni sobi Glasbenega doma.

Klavir in violina se poučujeta v splošnem pod istimi pogoji kot ostali instrumenti. Pri vpisu novih učencev za klavir je poleg osnovnih pogojev (odličen posluš, občutek za ritem in glasbeni spomin) potrebna še zagotovitev lastnega oziroma razpolagajočega instrumenta za vadbo. Za te instrumente se vrši pouk na ravenški glasbeni šoli.

Gledališki svet

Vsa prosvetna društva v občini imajo dramske skupine. V letošnji sezoni so uspešno delovali: črnska, mežiška, žerjavska, jamniška, leška, lokoviška in kotuljska.

Ravenska dvorana je bila vedno zasedena, čeprav domači amaterji niso igrali. Na deskah Titovega doma se je zvrstila vrsta pomembnih prireditev.

Mariborsko gledališče je z gostovanjem pritegnilo občinstvo v taki meri, da misel na abonma, ki bo v jeseni postal resnica, ni prenaglena in se ni bati, da bi razpis ne naletel na zadosten odziv.

Ravenskemu društvu nalaga to posebne dolžnosti. Dvorano in oder bo treba urediti tako, da ne bo dela, s katerim bi Mariborčani ne mogli gostovati.

Sami bi z amaterskim delom nikakor ne mogli zasititi sezone. S tem bi prikrajšali občinstvo. Gostovanja poklicnih gledališč so postala nenadomestljiva, čeprav imajo tudi svoje senčne strani.

Eno izmed teh je zelo visoka vstopnina, kar občuti posebno mladina, ki je tako navezana zlasti na kino. Vpliv filma pa ne more v celoti odtehati vrednosti, ki bi jih mlademu človeku nudile kvalitetne gledališke predstave. Vprašanje se načelno ne da rešiti, prav pa bi bilo, da mu kljub temu posvetimo več pozornosti.

Druga slabost gostovanj pa je njih vpliv na naše amaterstvo. Marsikdo se ob misli na uprizoritve poklicnega gledališča zboji še kdaj kot igralec stopiti na oder ali kot režiser uresničiti svojo režisersko zamisel. Strah je delno razumljiv, a koristen ni. Amaterji se boje kritike, ki utegne biti kruta in včasih tudi nepremišljena. Amaterstvo je še zmerom potrebno in zaželeno, zato bo treba premagati strah. V krajih, kjer gostovanja poklicnega gledališča niso mogoča, je amaterstvo nujno potrebno.

Dvorano Titovega doma ob gostovanjih še vedno polnijo pretežno Ravne, a tudi med Ravenčani so še taki, ki jih gostovanja ne pritegnejo. Amaterstvo naj bi tvorilo most, po katerem bi lepote in

O naših krajevnih imenih

Kaj o tem piše nemški profesor

etične sile dramatskih del prodirale v še tako oddaljeno hribovsko bajto. Amaterji pa naj bi se učili in bogatili ob izkušnjah poklicnega gledališča ter tako manjšali razlike med njim in seboj. Pričakujemo, da bo na predstave gostov prihajalo vedno več igralcev in režiserjev iz okolice.

Ako bo količkaj mogoče, bomo jeseni oskrbeli poklicnega režiserja-igralca, ki bi na Ravnah vodil igro. Pritegnili bi tudi igralce in režiserje iz okolice. Tečaj naj bi s praktičnim delom dal amaterjem tudi potrebno teoretično znanje.

Posebno vprašanje predstavlja za naše gledališke družine izbira ustreznih del. Prosvetni servis je izdal Seznam iger, ki ga bomo poslali vsem gledališkim družinam. Tako se bodo lahko seznanile s kratko oznako in vsebino številnih iger, s številom oseb in prizorišč. Izbira bo tako znatno olajšana. Vse v seznamu navedene tekste lahko dobite v Izposojevalnici gledaliških iger. Varščina za posamezno delo znaša 200 din. Izposojevalnina pa se zaračuna za dobo enega meseca 50 din in za glasbeno spremljavo 100 din. Prepričani smo, da bo to na repertoar naših gledaliških družin koristno vplivalo.

Vsem ljubiteljem gledališča

Slovensko narodno gledališče v Mariboru bo v sezoni 1958/59 uprizorilo na Ravnah štiri dramske in štiri operne predstave, če se bo javilo zadovoljivo število abonmentov.

Dela bi črpali iz sledečega okvirnega repertoarja:

a) Dramska dela

Casona: **Drevesa umirajo stoje,**
 Puget: **Srečni dnevi,**
 Tennessee Williams: **Mačka na vroči pločevinasti strehi,**
 Maugham: **Zakonska matematika,**
 Fischer: **Prosti dan,**
 Plautus: **Vojščak bahač,**
 Cankar: **Hlapci,**
 Kreft: **Celjski grofje.**

b) Operna dela

Dvořak: **Vrag in Katra,**
 Verdi: **Traviata,**
 Puccini: **Tosca,**
 Leibermann: **Šola za žene,**
 Gotovac: **Ero z onega sveta,**
Baletni večer in operne arije.

Cena abonmaju:

I. vrsta:

4 operne predstave à 150 din	600 din
4 dramske predstave à 100 din	400 din
Skupaj	1000 din

II. vrsta:

4 operne predstave à 120 din	480 din
4 dramske predstave à 80 din	320 din
Skupaj	800 din

Vsak, ki si želi abonma, se lahko dnevno prijavi ali rezervira vstopnice pri tov. Čevniku ali vsako soboto do vključno 14. septembra pri gledališki blagajni v Titovem domu, pozneje ob vsaki predstavi. Abonenti lahko plačajo abonma v štirih obrokih.

V Študijski knjižnici je celovški »Archiv für vaterländische Geschichte und Topographie«. 50. in 51. zvezek sta izpolnjena z obširno razpravo univ. prof. dr. E. Kranzmayerja o koroških krajevnih imenih. Nekaj smo jih pobrali iz druge knjige, ki je izšla v igredi 1958 v Celovcu.

DOBJA VES — prvič imenovana v listinah leta 1106 »Eihdorf«

PECA — se imenuje tako po starodavnem ženskem imenu »Peca«, kakor so imenovali tudi »Pehtro« — pehtro-babo, Pehtro prebiva s svojo mrtvo vojsko v gorah (pozneje je pri nas to Kralj Matjaž)

PREVALJE — nagnjen svet (kjer se svet prevah)

DOBRIJE — razlaga takole: ali pride od »dober — gut« ali od »deber« — kar pomeni »globel ob vodi« ali pa »tesno vodno korito« — ali pa od »dobr« = »dob« = »hrast« (»dobr« namesto »dob«, kakor pravimo pri nas »hrib« za »hrib«)

DOBRAVA in DOBROVA — tam, kjer raste »dobr« = »dob«

VILLACH — BELJAK — iz keltskega »Biliakom«

FERLACH — iz slovenskega BOROVLJE

DOBRLA VES — iz osebnega imena Dobrila — DOBRILJA VES, nemški EBERNDORF bi se moral pravilno glagati DÖBERNDORF — nastal iz slovenskega osebnega imena Dobrina

JAVORNIK — Nemci so mu rekli »GAM-SENEG«: 1540. leta je bil Luka Gams lastnik »Prueschnighofa«, temu je cesar dovolil, da si zgradi graščino in jo po sebi imenuje

KLOBASNICA (Globasnica) — ker se voda tam kakor klobasa zvija sem in tja

CELOVEC — KLAGENFURT — v narečju »Ciljovec«, na Zilji pravijo »Cevljovec«, v Soški dolini »Cviljovec« — pride od »klagen« — cviliti« — so bile povodne žene (»Klagen« — »cvilje«), ki so strašile na brodišču (»Furt«) čez Glano, kjer se je na prehodišču čez vodo često kdo utopil

KOTLJE — leta 1461 napisano »Khotelach« — pravi, da je to naselje »v kotlu« (naši slavisti bodo vedeli še kaj povedati o »Hotuljcih«)

KOTMERA VES — Köttmannsdorf — iz slovenskega imena »Hotemer« = Hotimir

RÖMERQUELLE — pravi: »moderno ime za reklamo« (ime so skovali Nemci konec prejšnjega stoletja — domači ljudje še danes rabijo domače ime »na Kiséli vodi«, v ospredje je posilil prevod iz nemškega »Rämski vrec«, Prežihov Voranc je bil za »Hotuljsko slatino«)

LEIFLING — iz slovenskega »Ljubeliče«, to je vas nekoga, ki mu je ime Ljubela (zdaj Libeliče)

LEŠE — v listinah 1598 »z Lieschach« — tam, kjer je »leše«, leskovje

MEŽA — Miess — iz predsl. Mighia »die Harnerin« — leta 1154 »Mise«

PLIBERK — Bleiburg, slovensko narečno

»Plibrk«, v listini leta 1228 Pliburch — ali »graščina ob svinčeni gori« ali pa od stare nemške besede »bli(d)« = lju-bek in »Burg« — graščina

ZAGRADI — ZAGRAD — seveda »za gradom«, ki ga ljudsko izročilo ve na Temeljnovem vrhu

ŠELEMPELG — SCHÖLLENBERG — kjer so šelme sodili (s skovanko »Zelenbreg« si je norce storil Prežihov Voranc v Ljudski pravici v feljtonu ob prvih volitvah)

STROJNA — pravi, da je to narečna izgovorjava za »STRAJNA« in da prihaja ime od »strajati« = vztrajati in stradati, češ da je kraj tod tako réveren; v listinah 1430 »in der Stroyn«

VOLINJAK — VOLINJAH — Volinje (»kjer so voli« ali pa od osebnega imena »Volina«)

VELIKOVEC — narečno »Bolikovec« — slovenski »Bolikovec« iz osebnega imena Boliko, nemški »Völkermarkt« od osebnega imena Volko

RAVNE — nemški fevdalci so kraj krstili »STREITEBEN« = »ravnina, ki je tako lepa, da se je vredno zanjo tepsti«

GUŠTANJ — GUTENSTEIN — »nemško ime za graščino«, v listinah prvič 1267.

fs.

Prevaljska mladina prva

Posebna komisija Planinske zveze Slovenije je objavila:

»Mladinski odseki planinskih društev so v času tekmovanja opravili veliko delo na vzgoji mladih planincev in vložili mnogo truda za doseg čim boljših uspehov. Po vsestranski proučitvi dela in uspehov je komisija določila naslednji vrstni red:

1. Mladinski odsek PD Prevalje
2. MO PD Medvode
3. MO PD Kranj
4. MO PD Maribor
5. MO PD Javornik-Koroška Bela
6. MO PD Ruše
7. MO PD Jesenice

itd. itd.

27. MO PD Ljubljana-matica...«

Prevaljska mladina si je torej med sedemindvajsetimi mladinskimi planinskimi društvi Slovenije priborila prvo mesto.

Razdelitev nagrad je bila na svečanosti v Vratih pod Triglavom — najlepša je prišla v naš kraj.

Uspeha prevaljske mladine smo se vsi iskreno razveselili.

*

USPEH KOROŠKIH SLOVENCEV

Končno so naši rojaki v Avstriji dosegli velik uspeh za boljši narodnostni obstoj na Koroškem. Nehali so se namreč opravljati med seboj. Na ta način jim bo mnogo laže skupaj z naprednimi Avstrijci prenesti šikane sicer redkih pa zato toliko bolj zaostalih nazadnjakov, ki s primitivno miselnostjo negiranja narodnosti povzročajo poleg oslarij tudi težave in zbrke med ljudmi.

Glasilo novega slovenskega društva »Enotnost« je v tem smislu nastopilo zadosti svetlo in predvsem nazadnjakom povedalo, kar jim gre.

Metalurška industrijska šola

Poročilo za šolsko leto 1957-58

Šolsko leto 1957/58 je prvo v novi stavbi s sončnimi učilnicami in prostornimi delavnicami. Iz pretesnih prostorov sredi mehanične delavnice se je šola preselila v novo moderno stavbo, ki je zrasla ob Meži in je Ravnam nov okras ter spomenik žrtvam, spomenik naši ljudski skupnosti, ki z vso skrbjo snuje in dela za bodočnost mladega rodu. To je nov dar mladini, ki se naj v tej šoli izobrazi v kovače plemenitega jekla, v kovače novega življenja.

I. ŠOLSKI ODBOR

Florjančič Boris, šef sklopov obratov jeklarne — predsednik; Kert Jožef, obratovodja elektroobrata, predstavnik DRMIT; Uršnik Franc, delovodja orodjarne, predstavnik DS; Hribernik Tine, personalni referent Rudnika Mežica, predstavnik OLO; Fink Beno, strugar, predstavnik zbora volivcev volilne enote center; Gornik Franjo, strokovni učitelj, predstavnik zbora volivcev volilne enote Čečovje; Kuvec Ladislav, ravnatelj šole; Steharnik Peter, učitelj praktičnega pouka, predstavnik učiteljskega zbora; Škegro Tomislav, učenec III. letnika, predstavnik učencev.

II. PREDAVATELJSKI ZBOR

Kuvec Ladislav, ravnatelj šole
Golmajer Pavel, predmetni učitelj: te I.abc, II.abc, III.abc; hi I.abc
Gornik Franjo, strojni tehnik — strokovni učitelj: sr I.abc; tm I.abc; se II.abc
Janko Ivan, učitelj: us III.abc; zgp I.abc; rg I.abc
Rac Vladimir, metalurški tehnik — strokovni učitelj: rg II.bc, III.bc; mt II.b, III.b; mžj II.b, III.b; mpo II.b; m II.c, III.c; ee III.ab
Sušnik Anton, profesor slovenskega in srbohrvatskega jezika: sl I.abc, II.abc, III.abc
Erjavac Mirko, vodja učnih delavnic — učitelj praktičnega pouka
Ajtnik Jožef, učitelj praktičnega pouka kovačev: praktični pouk orodnih kovačev II.b, III.b
Berložnik Milan, učitelj praktičnega pouka strugarjev: praktični pouk strugarjev II.a, III.a
Blatnik Anton, učitelj praktičnega pouka strugarjev: praktični pouk strugarjev II.a, III.a
Hölzl Jožef, učitelj praktičnega pouka ključavničarjev: praktični pouk ključavničarjev II.a, III.a
Hudovernik Albin, učitelj praktičnega pouka kovačev: praktični pouk kovačev II.b, III.b
Košeljniki Ivan, učitelj praktičnega pouka ključavničarjev: praktični pouk ključavničarjev II.a, III.a
Krajnc Rudolf, učitelj praktičnega pouka modelnih mizarjev: praktični pouk modelnih mizarjev II.c, III.c
Kuzman Ivan, učitelj praktičnega pouka ključavničarjev: praktični pouk rezkalcev II.a, III.a
Pavič Emil, metalurški tehnik — učitelj praktičnega pouka: praktični pouk topilcev II.b, III.b
Pevac Alojz, učitelj praktičnega pouka ključavničarjev: praktični pouk ključavničarjev I.bc

Radivojevič Božo, učitelj praktičnega pouka ključavničarjev: praktični pouk ključavničarjev I.ac
Steharnik Peter, učitelj praktičnega pouka livarjev: praktični pouk livarjev II.c, III.c

Honorarni učitelji

Antlej Franc, absolvent strojne fakultete — konstrukter: rg II.a, III.a
Arnold Pavel, delovodja kalilnice: praktični pouk kalilcev II.b, III.b
Borštner ing. Jožef, inženir metalurgije — šef fizikalnega laboratorija: rg II.a do 26. XI. 1957
Cvetko Ivan, delovodja modelne mizarne — tehnolog: tol II.c, III.c; tml II.c
Gams ing. Leopold, inženir metalurgije — vodja priprave dela v jeklarni: k II.c, III.c
Gerdej Rudolf, delovodja valjarne: praktični pouk valjarjev II.b, III.b
Grzina Jožef, strojni tehnik — delovodja čistilnice: str. III.c
Košak Franc, metalurški tehnik — delovodja strojne kaluparnice: pv II.ac
Matic Jožef, metalurški tehnik — tehnolog strojne kaluparnice: pv III.abc
Močivnik Jožef, uslužbenec — referent mat. službe v jeklarni: pv II.b
Žnidar Janez, metalurški tehnik — prvi asistent livarne: sr. II.c, III.c

III. ADMINISTRATIVNO TEHNIČNO OSEBJE

Butkovič Anton, ocenjevalec izdelkov
Čevnik Franc, tehnični risar do 31. III. 1958
Dretnik Marica, blagajničarka
Košak Cilka, administratorica od 1. III. 1958
Marchiotti Viktor, skladiščnik

Uranjek Silva, administratorica do 28. II. 1958
Žnidar Ivica, računovodkinja

IV. POMOŽNO TEHNIČNO OSEBJE

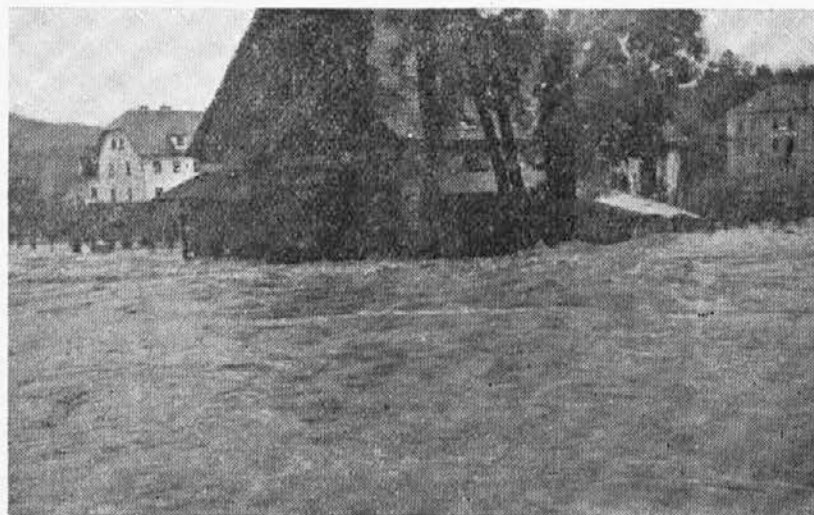
Keber Rozalija, snažilka
Kogler Ana, snažilka
Krevh Angela, snažilka
Paradiž Jožefa, snažilka
Uloga Beti, snažilka

V. USPEH UČENCEV

I.a razred: 29 učencev

Razrednik: Radivojevič Božo

1. Breznik Jožef: dober
2. Dihpol Ivan: dober
3. Dolinar Filip: dober
4. Drolnik Alojz: prav dober
5. Đura Andro: prav dober
6. Ferko Anton: dober
7. Glušič Vincenc: prav dober
8. Goričanec Branko: prav dober
9. Jesenek Jožef: prav dober
10. Keber Franc: prav dober
11. Kobolt Jožef: dober
12. Kovač Ivan: dober
13. Krznar Roman: dober
14. Labazan Ivan: dober
15. Matija Jožef: prav dober
16. Mikic Alojz: dober
17. Mlakar Ivan: prav dober
18. Močnik Leopold: prav dober
19. Ozvald Konrad: dober
20. Planinšec Karel: prav dober
21. Pudgar Avgust: dober
22. Pungartnik Ivan: dober
23. Svečko Anton: odličen
24. Šipek Peter: prav dober
25. Tompa Ladislav: dober
26. Vožlič Jožef: dober

Še enkrat septembrska poplava 1933

Tako pa je plavalo tam, kjer je sedaj nova zgradba Metalurške šole. Takratna Dervodelova hiša je čisto v vodah. Izruvalo in odneslo je tri ogromna drevesa ter grozilo hiši, pa je le prej splahnelo

Popravni izpit imajo:

1. Kumer Nikolaj: iz strokovnega risanja
2. Pogorevc Franc: iz tehnologije materiala
3. Wombek Alfred: iz strokovnega računstva in tehnologije materiala

I.b razred: 29 učencev

Razrednik: Pevec Alojz

1. Blatnik Rudolf: dober
2. Brodnik Karel: prav dober
3. Burja Anton: dober
4. Čebular Karel: prav dober
5. Čebulj Pavel: dober
6. Gostenčnik Oton: prav dober
7. Gradišnik Janez: dober
8. Havle Franc: zadosten
9. Ikovic Janko: dober
10. Jamnik Rajmund: dober
11. Kmetec Jožef: dober
12. Kumprej Alfonz: prav dober
13. Kunej Anton: zadosten
14. Lah Evald: dober
15. Libnik Jožef: dober
16. Lužnik Adolf: zadosten
17. Marin Ciril: prav dober
18. Piko Ivan: dober
19. Rebernik Helmut: dober
20. Rezar Jožef: dober
21. Rihar Albin: odličen
22. Škegro Zvonimir: prav dober
23. Štrajhar Ludvik: dober
24. Štern Alojz: dober
25. Šubic Pavel: dober
26. Urnaut Adolf: dober

Popravni izpit imajo:

1. Knez Jožef: iz tehnologije materiala in strokovnega računstva
2. Kosel Ivan: iz strokovnega računstva
3. Marič Friderik: iz strokovnega risanja

I.c razred: 30 učencev

Razrednik: Gornik Franjo

1. Angeli Mirko: dober
2. Arnold Ivan: dober
3. Bobek Albert: dober
4. Cesar Adolf: zadosten
5. Čuk Milan: dober
6. Fonda Anton: dober
7. Jalušič Ivan: dober
8. Juhart Otmar: dober
9. Kolbič Albert: dober
10. Kvas Oton: dober
11. Novak Anton: dober
12. Paradiž Pavel: dober
13. Proprat Feliks: dober
14. Rebernik Franc: zadosten
15. Rotovnik Anton: zadosten
16. Sabol Ivan: dober
17. Sadnek Oton: dober
18. Sekavčnik Adolf: dober
19. Skuk Silvester: dober
20. Slivnik Albin: prav dober
21. Smolar Edvard: prav dober
22. Turičnik Vinko: dober
23. Založnik Adolf: dober
24. Zavec Viljem: prav dober

Popravni izpit imajo:

1. Ferencek Franc: iz slovenskega jezika
2. Grebenc Oton: iz strokovnega računstva
3. Ivartnik Anton: iz strokovnega računstva in tehnologije obdelave
4. Novinšek Edvard: iz strokovnega računstva

Poleg glavnega novega naselja na Čečovju je po obronkih in ravninah ravenskega predela vse pisano delavskih hišic — svetlih domov fužinarjev. Te so na polici pod Kamnikom. Sedaj jih je tam že šest. Ker na občini še niso utegnili določiti naziva te nove ulice, so jo lastniki hišic kar sami poimenovali: »Trpinova« ulica. Z gradnjo so se res največ sami matrali

5. Rozman Matija: iz strokovnega računstva
6. Terglav Jožef: iz strokovnega računstva in tehnologije materiala

II.a razred: 33 učencev

Razrednik: Flis Franc

1. Bobek Štefan, rezkalec: dober
2. Bukovec Herman, strugar: dober
3. Čiček Alojz, strugar: dober
4. Dokl Ivan, rezkalec: dober
5. Gostečnik Anton, strugar: prav dober
6. Gradišek Ivan, strugar: prav dober
7. Grah Jožef, ključavničar: dober
8. Januška Milan, strugar: dober
9. Kangler Viktor, brusilec: dober
10. Krajnc Rudolf, strugar: prav dober
11. Krautberger Jožef, ključavničar: dober
12. Krauzer Karel, strugar: dober
13. Kristan Verner, strugar: dober
14. Kunc Ivan, ključavničar: dober
15. Lečnik Ivan, ključavničar: dober
16. Lesnik Mihael, ključavničar: prav dober
17. Lužnic Henrik, ključavničar: dober
18. Medvešek Henrik, ključavničar: prav dober
19. Mori Stanislav, strugar: prav dober
20. Oswald Klement, ključavničar: prav dober
21. Pandev Andrej, strugar: prav dober
22. Pavlič Franc, strugar: dober
23. Potočnik Karel, ključavničar, odličen
24. Pečnik Adolf, strugar: prav dober
25. Praznik Milan, strugar: dober
26. Prošt Franc, ključavničar: dober
27. Pungartnik Ivan, ključavničar: prav dober
28. Razgoršek Oton, ključavničar: dober
29. Sešelj Vladimir, strugar: dober
30. Strmčnik Alojz, ključavničar: dober
31. Vovk Štefan, strugar: dober

Popravni izpit imata:

1. Ajd Ivan, rezkalec: iz tehnologije materiala
2. Karner Marjan, brusilec: iz strojnih elementov

II.b razred: 33 učencev

Razrednik: Rac Vladimir

1. Bavče Ludvik, talilec: dober
2. Dobrovnik Franc, kalilec: prav dober
3. Gregor Štefan, talilec: dober
4. Hojnik Adolf, valjavec: dober
5. Kortnik Marjan, strojni kovač: prav dober
6. Kotnik Anton, talilec: dober
7. Krančan Ivan, talilec: dober
8. Kričej Franc, kalilec: dober
9. Kušej Mihael, valjavec: dober
10. Lopatni Dragotin, strojni kovač: dober
11. Lukman Ivan, kalilec: prav dober
12. Marguč Ivo, strojni kovač: dober
13. Mlačnik Bogomir, valjavec: zadosten
14. Mori Viljem, kalilec: dober
15. Nabernik Avgust, strojni kovač: dober
16. Novak Rajmund, strojni kovač: dober
17. Novšek Ivan, talilec: dober
18. Peruš Vladimir, valjavec: dober
19. Placet Hugo, kalilec: dober
20. Pozvek Jožef, kalilec: dober
21. Sagmajster Rihard, talilec: dober
22. Sirec Edmund, strojni kovač: dober
23. Tamše Franc, strojni kovač: prav dober
24. Tušek Avgust, valjavec: dober
25. Urnaut Adolf, talilec: dober
26. Zadravec Jožef, kalilec: dober
27. Zver Bernard, strojni kovač: prav dober
28. Žagar Franc, talilec: dober

Popravni izpit imajo:

1. Čulk Vinko, valjavec: iz strokovnega računstva in metalurške tehnologije
2. Kolman Jakob, talilec: iz strojnih elementov

3. Pepevnik Jožef, valjavec: iz strokovnega računstva in strokovnega risanja
4. Pušnik Bogomir, talilec: iz strokovnega risanja
5. Steblovnik Janez, valjavec: iz strokovnega računstva

II.c razred: 31 učencev

Razrednik: Sušnik Anton

1. Altbauer Branko, livar: dober
2. Bah Avguštin, livar: dober
3. Blaj Rafael, modelni mizar: dober
4. Čapelnik Andrej, livar: dober
5. Dvornik Kristijan, livar: dober
6. Glinik Franc, modelni mizar: dober
7. Grabner Jožef, modelni mizar: dober
8. Hafner Ivan, livar: dober
9. Haramija Đuro, livar: prav dober
10. Hovnik Anton, modelni mizar: dober
11. Ikoč Rafael, modelni mizar: prav dober
12. Knez Maks, livar: prav dober
13. Kosorčič Zvonko, livar: prav dober
14. Krevzelj Ferdinand, livar: prav dober
15. Kurtagič Sead, livar: dober
16. Lavre Edvard, livar: zadosten
17. Mandl Alojz, modelni mizar: prav dober
18. Medvešek Edvard, modelni mizar: dober
19. Naraločnik Janez, livar: dober
20. Peruš Franc, livar: prav dober
21. Sedelšak Franc, livar: dober
22. Šaranovič Rašid, livar: prav dober
23. Steharnik Emil, modelni mizar: prav dober
24. Terglav Franc, modelni mizar: dober
25. Urnaut Emil, livar: dober

Popravni izpit imajo:

1. Filipovič Ivo, livar: iz strokovnega računstva in tehnologije materiala
2. Geršak Vilibald, livar: iz strokovnega računstva in livarstva
3. Koren Ivan, livar: iz strokovnega računstva

4. Lekič Janko, livar: iz strojnih elementov
5. Ošlak Drago, livar: iz strokovnega računstva

Padel je:

1. Glasenčnik Alojz, livar

III.a razred: 35 učencev

Razrednik: Golmajer Pavel

1. Arnold Jože, ključavničar: prav dober
2. Deutschman Henrik, strugar: dober
3. Fabijan Hinko, brusilec: dober
4. Ferlež Ivan, rezkalec: dober
5. Gorenšek Emil, strugar: prav dober
6. Jedlovčnik Otmar, strugar: dober
7. Kolar Martin, strugar: dober
8. Kolšek Franc, strugar: dober
9. Krebs Mihael, rezkalec: dober
10. Kuhar Franc, rezkalec: dober
11. Markovič Mihael, strugar: dober
12. Marošek Ivan, strugar: prav dober
13. Moličnik Franc, ključavničar: dober
14. Naglič Vinko, ključavničar: dober
15. Paradiž Janez, ključavničar: prav dober
16. Perko Matija, ključavničar: dober
17. Pešl Maksimilijan, brusilec: odličen
18. Planinšič Stanislav, strugar: prav dober
19. Predikaka Milan, strugar: dober
20. Pušnik Ernest, ključavničar: prav dober
21. Rošker Štefan, strugar: dober
22. Rožej Jožef, rezkalec: dober
23. Rus Anton, ključavničar: dober
24. Samec Roman, rezkalec: dober
25. Sedelšak Jožef, ključavničar: prav dober
26. Siherle Jožef, ključavničar: prav dober
27. Sirk Maksimilijan, strugar: dober
28. Strmčnik Stanislav, strugar: dober
29. Škalič Štefan, ključavničar: dober
30. Štruc Janko, strugar: dober
31. Vravnik Peter, ključavničar: prav dober
32. Vrhovnik Ivan, strugar: prav dober

33. Zdovec Marjan, ključavničar, prav dober

Popravni izpit imata:

1. Počivalnik Ivan, strugar: iz strojeslovja
2. Vučko Jožef, ključavničar: iz strojeslovja

III.b razred: 24 učencev

Razrednik: Rac Vladimir

1. Bukovec Ivan, talilec: dober
2. Butolen Emil, talilec: prav dober
3. Čerkuč Zlatko, talilec: dober
4. Hrašan Alojz, valjavec: dober
5. Ivartnik Ivan, talilec: prav dober
6. Kokal Mihael, strojni kovač: prav dober
7. Kolar Franc, kalilec: prav dober
8. Krautberger Anđjelko, talilec: dober
9. Lasnik Alojz, kalilec: dober
10. Leskovšek Franc, talilec: prav dober
11. Parotat Horst, strojni kovač: dober
12. Pavlin Marko, kalilec: prav dober
13. Perovnik Anton, valjavec: dober
14. Polajžer Vid, talilec: prav dober
15. Polovšek Janez, talilec: prav dober
16. Potočnik Alojz, talilec: dober
17. Sikošek Jožef, valjavec: odličen
18. Sterkuš Janez, kalilec: dober
19. Sušec Avguštin, strojni kovač: prav dober
20. Štimnikar Franc, talilec: dober
21. Trafela Vinko, strojni kovač: odličen
22. Žavcer Alojz, valjavec: dober

Popravni izpit imata:

1. Jazbec Martin, strojni kovač: iz strokovnega računstva
2. Oblak Blaž, kalilec: iz strokovnega računstva

III.c razred: 17 učencev

Razrednik: Sušnik Anton

1. Čreslovnik Anton, modelni mizar: prav dober
2. Dokl Janez, livar: dober
3. Jeromel Frančišek, livar: dober
4. Kasper Horst, livar: prav dober
5. Korbar Alojz, livar: dober
6. Meršnik Franc, livar: dober
7. Mori Leopold, modelni mizar: odličen
8. Pavše Franc, livar: prav dober
9. Perovec Janez, livar: dober
10. Požarnik Adolf, livar: dober
11. Pušnik Maksimilijan, livar: dober
12. Ramšek Alojz, modelni mizar: prav dober
13. Sovinc Alojz, livar: dober
14. Škegro Tomislav, modelni mizar: odličen
15. Šteble Ivan, livar: dober
16. Steharnik Bogomir, modelni mizar: dober
17. Zagernik Stanislav, livar: dober

VI. ZAKLJUČNI IZPITI V JUNIJSKEM ROKU

Izpitni odbor: Kukec Ladislav, ravnatelj šole, predsednik izpitnega odbora in sokorektor za slovenski jezik; Erjavec Mirko, namestnik predsednika; Sušnik prof. Anton, izpraševalec za slovenski jezik; Antlejš Franc, izpraševalec za strokovno računstvo kovinarjev; Rac Vladimir, izpraševalec za strokovno računstvo metalurgov in modelnih mizarjev, za metalurgijo, za metalurško tehnologijo ter

Pri avtomobilskem »Brančurniku«. Napajalna postaja »Petrol« — svojstveni izraz in svojstvena pridobitev nekoč tako oddaljenega koroškega kraja

za metalurgijo železa in jekla; Flis Franc, izpraševalec za tehnologijo in strojeslovje, sokorektor za strokovno računstvo metalurgov in modelnih mizarjev; Gams ing. Leopold, izpraševalec za livarstvo; Cvetko Ivan, izpraševalec za tehnologijo lesne stroke; Gornik Franc, tajnik in zapisnikar izpitne komisije za kovinarje, sokorektor za strokovno računstvo kovinarjev; Janko Ivan, tajnik in zapisnikar izpitne komisije za metalurge.

Izpitni odbor je deloval v dveh izpitnih komisijah.

Izpit iz praktičnega dela so ocenjevale naslednje izpitne komisije:

1. talilce: Dobovišek ing. Milan, Velikonja ing. Marjan, Pavič Emil in Hafner Oto;
2. valjavce: Homovec Bogomir, Radušnik Anton, Gerdej Rudolf;
3. kalilce: Cimerman ing. Božo, Borštner ing. Jože, Arnold Pavel in Gradišek Ivan;
4. strojne kovače: Vrečič Kolman, Ajtnik Jože in Matvoz Štefan;
5. livarje — ročne oblikovalce: Gams ing. Leopold, Šteharnik Peter in Urnavt Maks;
6. modelne mizarje: Gradišnik Franc, Krajnc Rudolf in Kerbev Jože;
7. ključavničarje: Erjavec Mirko, Košeljniki Ivan in Hölbl Jožef;
8. brusilce: Erjavec Mirko, Kuzman Ivan, Vidmar Alojz;
9. rezkalce: Erjavec Mirko, Kuzman Ivan in Hölbl Jožef;
10. strugarje: Erjavec Mirko, Berložnik Milan in Blatnik Anton.

V junijskem roku je opravljalo zaključni izpit naslednjih 72 kandidatov:

1. Arnold Jožef, ključavničar: prav dober
2. Deutschman Henrik, strugar: dober
3. Fabijan Hinko, brusilec: zadosten
4. Ferlež Ivan, rezkalec: zadosten
5. Gorenšek Emil, strugar: popravni izpit iz rg
6. Jedlovčnik Otmar, strugar: popravni izpit iz rg
7. Kolar Martin, strugar: dober
8. Kolšek Franc, strugar: dober
9. Krebs Mihael, rezkalec: prav dober
10. Kuhar Franc, rezkalec: dober
11. Markovič Mihael, strugar: dober
12. Marošek Ivan, strugar: dober
13. Moličnik Franc, ključavničar: dober
14. Naglič Vinko, ključavničar: dober
15. Paradiž Janez, ključavničar: dober
16. Perko Matija, ključavničar: dober
17. Pešl Maksimilijan, brusilec: odličen
18. Planinšič Stanislav, strugar: dober
19. Predikaka Milan, strugar: prav dober
20. Pušnik Ernest, ključavničar: prav dober
21. Rošker Štefan, strugar: dober
22. Rožej Jožef, rezkalec: dober
23. Rus Anton, ključavničar: prav dober
24. Samec Roman, ključavničar: prav dober
25. Sedelšak Jožef, ključavničar: prav dober
26. Siharle Jožef, strugar: dober
27. Sirk Maksimilijan, strugar: dober
28. Strmčnik Stanislav, strugar: prav dober
29. Škalič Štefan, ključavničar: dober

30. Štruc Janko, strugar: dober
31. Vravnik Peter, ključavničar: prav dober
32. Vrhovnik Ivan, strugar: dober
33. Zdovec Marjan, ključavničar: prav dober
34. Bukovec Ivan, talilec: dober
35. Butolen Emil, talilec: dober
36. Čerkuč Zlatko, talilec: dober
37. Hrašnan Alojz, valjavec: zadosten
38. Ivartnik Ivan, talilec: dober
39. Kokalj Mihael, strojni kovač: dober
40. Kolar Franc, kalilec: prav dober
41. Krautberger Andjelko, talilec: dober
42. Lasnik Alojz, kalilec: prav dober
43. Leskošek Franc, talilec: dober
44. Parotat Horst, strojni kovač: dober
45. Pavlin Marko, kalilec: dober
46. Perovnik Anton, valjavec: dober
47. Polajžar Vid, talilec: dober
48. Polovšek Janez, talilec: dober
49. Potočnik Alojz, talilec: dober
50. Sikošek Jožef, valjavec: odličen
51. Sterkuš Janez, kalilec: dober
52. Sušec Avguštin, strojni kovač: dober
53. Štimnikar Franc, talilec: dober
54. Trafela Vincenc, strojni kovač: odličen
55. Žavcer Alojz, valjavec: popravni izpit iz rg
56. Čreslovnik Anton, modelni mizar: dober
57. Dokl Janez, livar: dober
58. Jeromel Franc, livar: popravni izpit iz rg
59. Kasper Horst, livar: dober
60. Korbar Alojz, livar: zadosten
61. Meršnik Franc, livar: dober
62. Mori Leopold, modelni mizar: prav dober
63. Pavše Franc, livar: prav dober
64. Perovec Janez, livar: zadosten
65. Požarnik Adolf, livar: popravni izpit iz sl
66. Pušnik Maksimilijan, livar: dober
67. Ramšak Alojz, modelni mizar: prav dober

68. Sovinc Alojz, livar: dober
69. Škegro Tomislav, modelni mizar: prav dober
70. Šteble Ivan, livar: dober
71. Šteharnik Bogomir, modelni mizar: dober
72. Zagernik Stanislav, livar: dober

POPRAVNI IZPITI

V junijskem roku so opravili:

- III.a: Počivalnik Ivan, Vučko Jožef
III.b: Jazbec Martin, Oblak Blaž

V jesenskem roku so opravili:

- I.a: Kumer Nikolaj, Pogorelec Franc
I.b: Knez Jožef, Kosel Ivan
I.c: Ferencek Franc, Grebenc Oto, Novinšek Edvard, Rozman Matija, Terlav Jožef
II.a: Ajd Ivan, Karner Marjan
II.b: Kolman Jakob, Pušnik Bogomir, Steblovnik Janez
II.c: Koren Ivan, Lekič Janko, Oblak Drago

Popravnega izpita niso opravili:

- I.a: Wombek Alfred
I.b: Marič Friderik
I.c: Ivartnik Anton
II.b: Čulk Vinko, Pepevnik Jožef, Steblovnik Janez
II.c: Filipovič Ivo, Geršak Vilibald

Zaključne izpite v jesenskem roku so opravili:

1. Popravne zaključne izpite: Gorenšek Emil, Jedlovčnik Otmar, Jeromelj Frančišek, Požarnik Adolf, Žavcar Alojz
2. Zaključni izpit: Jazbec Martin (zadosten), Oblak Blaž (dober), Počivalnik Ivan (zadosten), Vučko Jožef (zadosten)

Izdaja: upravni odbor Zelezarne Ravne — Urejuje uredniški odbor — Tiska: Mariborska tiskarna v Mariboru — Odgovorni urednik: Avgust Kuhar

KOTULJSKA SLATINA SPET ZDRAVI

Ena najlepših zdraviliških postojank na Slovenskem — Rimski vrelec, dobesedni vrelec miru in zdravja pod Uršljo goro zopet služi namenu. Delovna skupnost »Uljanik« z Adrije ga je odkrila in osvojila za počitniški dom. Letošnji obisk je bil že okoli 700 gostov. Ureditev, skrbstvo in odnos v domu so tako lepi, da res zadovoljijo in lahko služijo za šolo gostinstva

Janko Stana:

SPLAVAR GAŠPER

(Dalje in konec)

Dve nedelji se je vzdržal, tretjo pa je dvignil prvih deset kron s pretvezo, da mora kupiti to in ono. Potem je nekaj dni prihajal k Funtu samo še po denar, dokler ni dvignil zadnje krone. Gašper je medtem dobro jedel in pil, pili in jedli so tudi mnogi drugi na njegov račun. Ko je zapravil zadje beliče, se je vrnil k Funtu in čakal nove pomladi in novega zaslužka. Funtova mati ga ni več nagovarjala, da bi denar pri njej spravljala.

Nekega leta smo mladi fantini na dan Velike gospojnice pohajali ob Dravi. Poleg brodnika Renerja je bilo nakladališče za splave. In prav Gašperjevo skupino smo dobili pri pripravljanju splava. Splav je bil pravzaprav že gotov, pripravljali so se že na odplav. Tedaj pa pravi Tonč, ki je bil z nami: »Ali upaš vprašati Gašperja, kdaj je device Marije dan?« »Seveda upam!« sem odvrnil, »zakaj pa ne?« Toda Lojz, ki je stal poleg mene, mi je nujno odsvetoval, naj tega tukaj v bližini splavarjev nikar ne sprašujem in predlagal, da se pomaknemo nekoliko dalje dol ob Dravi ter zakličemo to vprašanje splavarjem šele, ko bodo že splovili in bodo s splavom že na sredini reke. Lojz je še pristavil, da imata Minč in Korenina revolverje s seboj ter zaradi tega svetoval previdnost. Poudaril je, da je to največja žalitev za splavarje. Kasneje sem zvedel, da je to res, velja pa le, če vprašaš to splavarje ob nedeljah in praznikih, če takrat delajo. Druge dneve splavarjev to vprašanje ne moti in mu ne zamerijo.

Gnala nas je radovednost, kaj bo iz tega. Pomaknili smo se dalje ob Dravi kaka dva kilometra, kjer smo čakali za grmovjem. Ni nam bilo treba dolgo čakati, ko se pojavi splav sredi reke pod vodstvom Gašperja. Stal je na sredini splava in kakor general opozoval okolico.

Nismo si koj bili edini, kdo bo prevzel to junaško delo in zalučal nagajivko, kajti vsi smo se bali posledic, ki bi znale iz tega nastati. Končno sem se ojunatil jaz in zavpil na vse grlo, da sem prepil šumenje reke: »Gašper, povej nam, kdaj je device Marije dan?«

»Ko bo hudič tebe po peklu trgal,« nam je Gašper z vso močjo srdito odvrnil ter pridjal še vrsto groženj in kletvic. Ko je medtem na splavu nekaj počilo, kakor bi kdo z nečim ustrelil, smo jo urno ucvrli proti domu.

Vsa stvar pa me je le nekoliko skrbela in čim bolj se je bližala zima in z njo vrnitev splavarjev v vas, tem bolj sem razmišljaj, kako bi se pri ponovnem srečanju z Gašperjem izmazal, da ne bi bilo resnejših posledic. Srečanju z njim, ko bo zopet na vasi, pa se ni bilo mogoče izogniti. S prihodom Gašperja se je najino srečanje lahko vsak dan primerilo; vsako izmikanje bi bilo nesmiselno, kajti prej ali slej me bo nekje dobil. Začelo me je seveda precej skrbeti.

In res nekega dne, kmalu po njegovi vrnitvi, sva se srečala. Šel sem skozi vas proti domu. Nasproti mi prihaja Gašper; Gašper tak kot ga je poznala vas, vsa dežela doli do Beograda, kamor je prevažal les iz dežele Koroške, kot so ga poznale vse bližnje in daljne gostilne, kjer je sam in v družbi zapravljaj svoj težko zaslužen denar... Potne srage so mi stopile na čelo. Pogledal sem na levo in desno, če bi se mogoče našel kak izhod, kamor bi jo pobil in se tako izognil neizbežnemu obračunu, ki je visel nad menoj. Toda časa za to je bilo vedno manj, Gašper je neizbežno prihajal vedno bliže. Upanje, da je na vso zadevo mogoče pozabil ali pa sploh ne ve, da sem bil prav jaz tisti grešnik, ki sem ga

opozarjal na »devico Marije« dan, je bilo zmotno, Gašper si je zapomnil vse.

»Poba,« mi reče, ko je stal tik ob meni, »če bi tvoj oče ne bil dober človek, ki mi da večkrat mošta ali žganja, kadar nimam denarja, bi te sedaj sakramensko premlatil. Zapomni pa si nekaj: ti ne veš, da imamo splavarji samo štiri do pet mesecev v letu možnost zaslužka, to je samo v poletnih mesecih, pozimi pa nič. Zaradi tega moramo delati v tem kratkem času tudi ob nedeljah in praznikih in še tem bolj, ker nam dostikrat nagaja deževno vreme. In če prileti kdaj taka izzivalka na mene, je zlepa ne požrem, verjemi mi to. Ti si danes izjema, da veš, pa le zaradi očeta.«

Takšnega konca nisem pričakoval. Odahnil sem si in jo brez vsake besede ves poparjen pobral domov.

Ojunatil sem se in očetu povedal celo zgodbo z Gašperjem. Prosil sem ga, naj dovoli, da mu dam liter mošta in pol litra žganja, da na ta način spravim nerodno zadevo s sveta. Oče je na to pristal in s tem sem prišel z Gašperjem v dobro prijateljstvo. Zelo se je navdušil nad darilom in me pohvalil, da sem priden poba. S pripombo, da naj bom v bodoče dober z delavci, ker so veliki reveži, je bila ta nesrečna zadeva končana.

Če je nanesa priložnost, je Gašper rad pripovedoval o svojih doživljajih kot splavar kakor tudi o doživljajih drugih splavarjev. O čem drugem zlepa ni govoril, kaj podrobnega o sebi pa nikdar ni omenil nikomur.

Spominjam se še dveh prigod, ki nam jih je pripovedoval o medvedih v slavonskih šumah. Splavarji so se včasih, ko še ni bilo železnic, peš vračali iz daljnih južnih krajev.

»Ko smo potovali peš skozi šumo po Slavoniji, smo bili večkrat primorani tam prenočiti. Vedeli smo, da so v teh šumah medvedje kaj gost pojav. Poznali pa smo seveda tudi običaje teh medvedov in smo se temu primerno ravnali. Če naleti medved v gozdu na spečega človeka, ga ne napade prej, dokler ne ugotovi, ali speči oziroma počivajoči človek ni daljši od njega, šele potem ga napade. Zaradi tega smo pred odhodom k počitku škornje vedno le na pol sezuli in se na ta način napravili umetno nekoliko daljše. Biti smo morali previdni, ker vendar nismo mogli naprej vedeti, kakšen medved bi se utegnil pojaviti. Tako smo neke noči prenočevali v taki divjini. Vlegli smo se z na pol sezutimi škornji. Moji tovariši so kmalu zaspali, jaz pa te noči nisem mogel zatisniti očesa; nekak čuden strah me je obhajal. In res, okrog polnoči zaslišim hlastanje okrog, ki prihaja vedno bliže. Končno se nekaj kosmatega vleže poleg mene. Drevenel sem od strahu, ker sem vedel, da me je prišel medved merit, in gorje, če ne bom zadosti dolg! Zadrževal sem dih, da bi izgledal kakor mrtvak in na ta način odgnal medveda, če bi mera ne bila prava, to se pravi, če bi bil krajši ko on. Medved mrtvega človeka ne napada. Medved je nekaj časa ležal poleg mene in gledal okrog sebe, kar naenkrat godrnjaje vstane. Mislil sem že, da je po meni. Zdaj zdaj me bo pograbil. Toda ne, medved se je lepo vlegel k splavarju, ki je ležal meni najbliže. Prav dobro sem videl, kako je primerjal dolžino in ker

Igralci »Miklove Zale« v Guštanju leta 1924. Slika z uprizoritve na Petračevem vrtu

Za posledicami poškodb, ki sta jih utrpela ob nesrečah pri delu, sta umrla sodelavca naših fužin,

FRANCI JEŽ
topilec pri električni peči, in

IVAN KOTNIK
valjavec-pomočnik

Oba sta bila sinova te dežele, mlada in pridna železarja. Tudi slovo je pokazalo, kako ju je vse rado imelo in sočustvovalo z njuno usodo.

Ohranili jima bomo tovariški spomin, svojcem pa iskreno sočustvovanje!

Vinko Čibron:

DVA NASLOVA

Listam po drobni beležki, ki sem jo odkril ob brskanju po predalu, kamor naj bi bil pred približno letom dni beležil svoje vtise s potovanja v Essen (Zahodna Nemčija). V nepopisanih straneh pa samevata le dva naslova. Spomin se dotakne tistega koščka preteklosti in oživi. Torej so tudi nepopisane strani našega časa — spomini.

Zbrali smo se v Ljubljani. Šestdeset »fantov od fare« (kakor se je izrazil debeli mojster iz Ljubljane) se je gnetlo v rezervirani vagon vlaka, ki nas je popeljal na razstavo varilne tehnike v Essen. Nekateri so hiteli zasesti sedeže, pač v prepričanju: bolje drži, nego lovi ga! In res: vagon je imel premalo sedežev. »Vraga, sedežev premalo, pot in noč pa tako dolgi,« smo nejevoljno pomislili. V upanju smo rinili naprej med tujce. Prisiljeni smo bili izvajati neljube premike in končno smo se usidrali na trdih klopek. Kovčke (ki so imeli za Nemce, kot se je pozneje izkazalo, zelo vablivo vsebino: našo slivovko in cigarete) smo namestili v prtljažnike. Ob zavesti, da hitimo novim doživetjem nasproti, smo kmalu pozabili na trdo podlago.

Ob oknu je sedela tujka, gospa srednjih let. Spoštovali smo jo in molčali po nemško, ona pa po slovensko. Naš pogovor se je vrtel o raznih aktualnostih in zapažanjih; kajpak tudi o tem, koliko kdo od nas obvlada nemščino. Zunaj je že noč razpela svoja krila, ko smo prestopili mejo. Polagoma se nas je polasčala dremavica. Vodstvo v Ljubljani nam je razdelilo nekakšne »komate«, te smo privezali na prtljažnike, se z rokami in glavo naslonili in v tem položaju spali, kdor je pač mogel. Ponoči pa smo hodili na ekskurzije v sosednje oddelke, da smo se bolj udobno namestili in se vsaj za nekaj ur »po dolgim« odahnili. Sprevednikov skoraj nismo videli, kar pa nas ni motilo. Molčeča gospa je hranila na mizici ob oknu škatlo naše tovarne »Kraš«. Lahno udarjanje na tračnice je bilo zvesto spremstvo našega kombiniranega spanja.

Jutro smo zagledali na Solnograškem. Tu je bil tudi mejni pregled. Kratka formalnost in že je bilo končano. Vlak je potegnil, ko so prileteli cariniki hvalili našo slivovko svojim kolegom. »Bo že držalo,« sem si mislil. Oni so bili zadovoljni, mi pa tudi. Ko smo zajtrkovali, je naša sopotnica odprla škatlo »Kraš«. Lahko si je predstavljati, da smo nekoliko debelo gledali, ko je mesto peciva zagledala jutranjo svetlobo — jugoslovanska želva. »Glej, glej,« nam je preblisnila misel še nekoliko zaspano zavest: »jugoslovanska želva se seli na Nemško!« — Gospa je potovala z Jadrana. Škoda, kmalu je izstopila in z njo tudi želva v škatli »Kraš«.

Na postaji v Münchenu je bilo kaj živahno. Vstopali so novi potniki. V naš oddelek smo dobili prikupnega možica. Imel je gladko počesane sive lase. Njegove kretnje so bile mehke in fine. Imel je spremljevalko, v roki pa je nosil zavitek. Ni še bil čisto med nami, pa je že pričel

razgovor. Odložil je zavitek na mizico in narahlo odgrnil papir in pokazala se je večja želva, privezana na vrstico. Vstopila je torej tudi nova želva. Veselo smo se spogledali. Novodošli nam je pripovedoval, da se je prejšnji dan vrnil z Jadrana in da še daleč potuje. Povedal nam je, da ima želve rad. Privezal jo je sicer na kratko vrstico, doma v vrtu pa da bo imela več metrov prostosti.

Bili smo torej priča, kako jugoslovanske želve potujejo v Nemčijo. Vrvež v vlaku je naraščal. Nekdo od naših se je za trenutek odstranil iz oddelka. Medtem vpraša krepak možki po prostoru, neznanec mu odgovori: »Se je prostor.« Zdaj se je vrnil oni in dejstvo je bilo, da prostora ni bilo več. Ob vhodu v oddelek je pisalo: nekadilci. Tihi sporazum je spremenil v: kadilci. Velikan ni vedel, kako bi se »izkašljaj« in je pričel vpiti nad našimi kot pravi pruski oficir, naj ugasnejo cigarete. Oni pa niso prav razumeli, kaj hoče. Vmešal se je prijazni možic in prepil se je stopnjeval. Bolj ko je velikan vpil, bolj je možic miril. Slišal sem ga, ko je dejal velikanu: »Ali vas ni sram, da sramotite nemški narod pred tujci!« — Delovalo je kot slana: velikan se je umaknil in pustil ženo na hodniku. Stisnili smo se in jo povabili, naj prisede. Bila je zadovoljna, njenega glasnega soproga nismo več videli. Zdaj je bil oddelek prenapolnjen, podoben škatli sardin. Pogovor je živahno tekkel. Izmenjali smo mišljenja. Dobil sem bolj jasne predstave o tamkajšnjem življenju. Marsikaj smo vprašali. Ponudili smo cigarete in slivovko in tako ustvarili res prijateljsko vzdušje. Vsestranska ugotovitev je bila, da je pač življenje tako urejeno, da na koncu meseca zmanjka denarja.

Vlak je vozil hitro. Želva je dvignila glavo in odpirala usta. Zrak je bil suh in zaželela si je svežine. Nekaj listov solate iz jedilnega voza jo je zopet zadovoljilo. V mestih nismo opazili ruševin; vse je bilo obnovljeno in urejeno. Na prostranih poljih smo gledali motoriziranega kmeta, pa tudi takega z dolgim bičem. Ocenil sem, da so Nemci skromni in varčni. Na vrtovih sem pogosto videl moške, ki so se ukvarjali z vrtnarstvom. Naš simpatični možic nam je pojasnjeval, da je pač tako ženam dosti laže. Približali smo se reki Ren. Tu je bilo vrvenja! Parniki, vlačilci so se vrstili, pogosto oglašanje siren je postajalo že kar neprijetno za nevajena ušesa. Videli smo vinograde in nekaj utrdb, ki so podobne našim gradovom. Možic nam je tolmačil, da je bilo to namenjeno proti Francozom. Tu pa se je možic, ki nam je bil tako všeč, poslovil s stiskom roke rekoč: »Na svidenje na Jadranu!« Medtem se je tudi naš cilj močno približal. Še malo in konec je bilo gneče.

Na postaji so nas pričakovali in nas spremili v hotel. Pot do hotela je vodila skozi kolono vozil, ki so vrvela kot mravlje. Potrpežljivost je tu prišla dobro do izraza. Policajev nisem opazil, vse se je v redu odvijalo, Nemci so disciplinirani. Iz hotela,

je ugotovil, da je tudi ta daljši od njega, se je godrnjaje spravil k tretjemu. Končno smo bili zmerjeni vsi, pet nas je bilo, in medved je odšantal v šumo. Bili smo vsi daljši od njega, kar nas je rešilo smrti. Jasno, da nisem mogel vso noč zatisniti očesa. Ko se je pričelo svitati, sem zbudil tovariše in jim povedal, v kakšni nevarnosti smo bili ponoči. Spočetka so se mi smejali, češ da sem pač sanjal o medvedu, toda ko so opazili medvedje sledove okrog prenočišča, so utihnili in z menoj vred takoj ubrali pot pod noge, da se čimprej odstranimo iz domačije medvedov.«

»Nekoč sva hodila skozi šumo samo dva, jaz in Korenina,« nadaljuje Gašper. »Šlo je na noč. Odložila sva vrvi in drugo orodje ter se pripravljala na nočenje; bila sva zelo utrujena. Naenkrat se pojavi pred nama ogromen medved. Da sva se oba do smrti prestrašila, si vsak lahko misli. Vendar opazim, kakor da bi medved ne imel zlih namenov, tudi se mi je čudno zdelo, zakaj je hodil samo po treh nogah. Nepričakovano se medved obrne naravnost proti meni ter visoko dvigne in moli desno prednjo tacio. Ojunačil sem se in pogledal, kaj je na njej. Pri tem sem zapazil, da mu tiči v taci velik črn trn. Medved je gotovo želel, da mu ga izpulim. S strahom sem prijel za tacio in izvlekel trn, kar ni bilo težko, ker je bila rana že vsa gnojna. Medved se je po operaciji takoj spustil na vse štiri in odlo-mastil v šumo. V zavesti usluge, ki sva jo napravila medvedu, sva se mirno vlegla, upravičeno sva pričakovala, da naju bo za protiuslugo pustil na miru. Imela sva res mir. Zjutraj, ko sva vstala, je ležal pred vsakim velik sat medu. Tudi hvaležni medvedje so na svetu.«

Že davno te krije črna zemlja, naj ti bo lahka. Pijanec si bil, toda poštena duša. Nosil si s seboj tegobo, ki ti je razjedala življenje. Nam malim fantinom si napovedoval boljše bodočnost slovenskega naroda in delovnega ljudstva. Ker sam tega nisi dočakal, naj ti bo to skromen spomin.

*

IZPIT

Profesor: Kako se imenuje morje med Azijo in Ameriko?

Dijak (molči).

Profesor: Da, prav dobro — Tihi ocean!

Koroški železarji,

TAKO NE BI BILO TREBA!**1. Število nesreč lani in letos:**

	1957	1958
januarja	15 + 4	14 + 2
februarja	14 + 1	19 + 4
marca	14 + 1	16
aprila	16 + 4	20 + 1
maja	14 + 4	14
junija	16 + 2	18
julija	17 + 2	19 + 3
avgusta	14 + 2	18

Skupaj 120 + 22 = 142 138 + 10 = 148

+ pomeni nezgode izven tovarne

2. Izpad dnin zaradi nesreč:

	1957	1958
januarja	389	327
februarja	291	433
marca	416	421
aprila	481	566
maja	486	365
junija	467	353
julija	499	500
avgusta	440	445
Skupaj	3469	3410

V letošnjih osmih mesecih smo imeli torej več nesreč pri delu kakor lani v istem času. In, kakor vemo, vmes hude nesreče.

Pri izgubi dnin smo nekako na istem kot lani, a spet kar naprej narašča predvsem tudi ta izguba.

Železarji, s pazljivostjo in z vsestranskim sodelovanjem vedno več fužinarjev smo zbili nezgodnostni element tako daleč, da smo bili med železarnami najboljši. Ali naj letos to zapacamo, da se bodo zopet vsi obregali ob nas, predvsem pa bomo sami trpeli nesrečo in škodo zopet po nemogoči meri.

Od vas je največ odvisno, da ne bo tako.

kjer smo se nastanili, so nekateri kar utonili v morju luči, da si ogledajo mesto.

Uredili smo program, obiskali predavanja in razstavne prostore. Tudi naslednji dan je bil podoben prvemu. V mestu se kmalu znajdeš in spoznaš glavne vozle. Hotel sem videti vse zanimivosti. Mnogo sem vpraševal in vedno sem prejel točen odgovor. Tretji dan pa sem ugotovil praznino dveh ur v mojem dnevnem programu. »Ah, jaz imam vendar dva naslova,« sem se spomnil in že sem bil v centru mesta in čakal na tramvaj. Mencal sem, nisem se mogel takoj odločiti: za Nemca ali za rojaka. Za prvega sem vedel, da ima avto, televizijo in ne vem kaj še vse. Kaj sem hotel od njega?! — Da mu izročim pozdrave tretjega? In drugi naslov? Tudi tega nisem poznal. Vedel sem le za željo njegove matere in da mi je rojak. Želja matere, ki ima ob misli na sina solze v očeh, mi je dala misliti. Tako rada bi zvedela kaj o svojem sinu. On je sedaj rudar črnega premoga, če še živi. Njegova sestra mi je naročila, da naj ga nekoliko za ušesa, vzela je namreč posojilo, nato je

pobegnil, sedaj pa plačuje in vrača ona. No, v tujini naj bi vlekel koga za ušesa, nekoliko sitna zadeva...

Tramvaji so prihajali in odhajali, še sem čakal. V žepu sem imel nekaj mark in voznja bi me veljala desetino tega premoženja. Vedno me je zanimalo življenje malih ljudi — sicer pa je naš čas — doba malih ljudi. Odločil sem se za rojaka.

V tramvaju sem vprašal sopotnika, če mu je znan kraj mojega naslova. Po naključju je stanoval tam blizu. Povedal mi je, da jih je tam več — naših. Moje predstave pa so bile drugačne. Menil sem, da stanuje privatno in da ga bom težko našel. Tako pa sem bil prepričan, da nekoga sigurno najdem. S sopotnikom sva se poslovila na kraju asfaltirane ceste. Pokazal mi je z roko v smeri polja in pokopališča. Tam sem zagledal dve stavbi, ena je bila zidana, druga pa lesena. Povezani sta bili s hodnikom. Pot do nje ni bila tlakovana. Dosegel sem stavbi in videl nekaj ljudi. Že sem stopil na hodnik in se kmalu znašel v leseni stavbi, v sobi, ki je predstavljala jedilnico. Desno pri vhodu sem zapazil vratarja. Skozi okno sem opazil zaboje, steklenice, pecivo in podobno, torej — kantina. Priletel Nemeč je odprl okno. Vprašal sem ga po rudarju Tonetu. Dal mi je napotilo za sobo št. 21. Tam sem trkal in trkal pa nič odziva, šele na nasprotni strani sem ujel: »Ja.« V sobi so bile tri postelje. Na dveh sta ležala dva fanta. Ko sem povedal, da iščem Toneta, za katerega imam pismo, sta mi odvrnila, da je na »šihu«. Preprečila sta moj namen, da bi odšel, ter me povabila, naj sedem. Tam ni bilo pravega reda: postelje so bile različne, omare zasile. V rokah so stale prazne steklenice naših eksportnih vin. Naš pogovor je postal zanimiv. Pred dvema letoma sta bežala. Po jalovem čakanju v Avstriji sta dobila možnost zaposlitve v Nemčiji. Podpisala sta obvezo, da bosta dve leti kopala premog. Postala sta rudarja in ostala v Evropi. Povedala sta mi tudi, da Nemci v rovih ne delajo. V njihovih obrvih sem opazil prah premoga, ki se je lepil kot črna smola. Viktor je odprl omaro in mi pokazal, da je tisto, kar tam visi, pripravil v dveh letih. Nekaj je že viselo tam, toda dosti ne. Seveda je treba upoštevati, da s seboj ni prinesel nič. Pogovor je tekkel in se razvijal. Medtem je dospel Tone. Po kratkem uvodu je odhitel v mesto, da nekaj nakupi za nečaka. Viktor je snel z zida večjo, v barvah izdelano fotografijo. Na sliki sta on in ona. Prosil me je, da ponesem to sliko domov in jo izročim njej s prošnjo, da mu ostane zvesta. Čez nekaj let se bo vrnil s prihranki. Majavi Ivan me je prosil, če bi ponesel nekaj za brata. »Seveda bom,« sem mu zagotovil. Tudi v zvezi z ljubeznijo so mi zaupali, da je tam to le kratko srečanje, tujim dečvam da ni zaupati. In še to, da policija dobro pozna Jugoslovane — ti namreč preveč pijejo. Policaji so zadovoljni, če od »fajhtnih« zvedo naslov, da ga zapeljejo domov. V tem bivališču so po večini Slovenci. Viktorja zanima, kdaj mislimo graditi novo valjarno. Ob večernih urah poslušajo Radio Ljubljana. Njihov sprejemnik je majhen in ves rdeč. O JUGOVINI sta me tudi vprašala. Nisem razumel, kaj hočeta; pojasnila sta mi, da

je to kratica za našo državo. Razložil sem jim, da je sedaj tudi pri nas marsikaj drugače. Naši državljani da imajo motorna kolesa in številni mopedi brnijo po deželi. Skoraj niso verjeli; predstavljajo si, da to pri nas nikoli ne bo izvedljivo. Vprašal sem jih, kako se jim dopade na tujem. Dobil sem odgovor: »Najlepša je Slovenija!« Taka je ugotovitev, če si izven nje. Povedala sta mi tudi, da krepko kupujejo priboljške. Kadar so vinjeni, pojo po dvorišču: »Nur Kartoffeln«. Plačo prejemo trikrat na mesec.

Tonetu sem pustil naslov, da me naslednji dan obiše v hotelu. Ko so me spremljali na dvorišče, so nas obkrožili še drugi stanovalci te kolonije. Njihova imena so domača, njihove misli pa usmerjene domov. Le nekaj jih je bilo, ki so gledali mrko predse. Pričelo se je že mračiti. Ob zidu sem zagledal več motornih koles. Pogovor sem zasukal tako, če bi bilo mogoče, da me kateri od njih popelje do hotela. Več fantov je bilo pripravljenih. Nekateri so se napotili do motornih koles, toda vrnili so se z ugotovitvijo, da ni bencina. Jutri prejmejo plačo in tako bodo tanki spet polni. Le vztrajnemu Franju je uspelo nabrati tri marke. To je zadostovalo za nekaj litrov bencina in za svoj povratek. In zdaj sem naenkrat, v svoje največje presenečenje, zagledal Mirka. Nekdaj sva skupaj delala. Potem je postal študent in se oženil. Kmalu sem ugotovil, na kak način je tu. Prišel je na prakso, izračunal, če vzdrži tu pri rudarjih štiri mesece, bo imel motorno kolo. Moje misli so dolgo spremljale naše študente, ki tako tehtajo življenje.

Franjo je pognal motor in srečno sva prispela do prve črpalne postaje in nato do hotela. Tisti večer smo s tovariši dolgo izmenjavali misli o naših rojakih-rudarjih. Njihove pravice so le pogojne — nevarnosti pa stalne.

Naslednje jutro sta se pred hotelom že zgodaj pojavila fanta-rudarja: Tone in Viktor izpod Blatnikovega klanca. Dogovorili smo se za ponovno srečanje v koloniji. Naročila sta, naj prinesem naš tobak in »kačje sline«.

Vroč dan je bil. Sonce je sijalo, vendar tiste prave toplote nisem občutil, še vedno sem z mislimi obkrožal rojake-rudarje. Pogled je stikal po horizontu, lovil obrise dimnikov, iz katerih se je valilo temno in dušče. Še nekoliko potepanja in nato sem se še enkrat napotil v predavalnico. Zdej je predaval strokovnjak iz Anglije, potem Nemeč iz Vzhodne Nemčije. Vsak se je zelo potrudil. Varjenje je v atomski dobi zelo pomembno. Verjamem. Če bi se svet dal zavariti, da ne bi bilo tistih razpok...

Pozno popoldne sem z dvema tovarišema zopet obiskal rudarsko kolonijo. Naš tobak in »kačje sline« smo vzeli s seboj. Videli smo, kako domača reč v tujini še veliko bolj diši. Pili smo pivo. Pogovor je bil bolj sproščen od včerajšnjega. Potožili so nam, kako je v začetku hudo. Gostilne in alkohol so jim zatočišče. Ženske so se jim spuščale na krila, misleč, da one lahko preženejo mrak. Marsikateri ne obvlada tujega jezika. Domotožje tudi ne pozna jezika. To je, kar tlači, če še tako zalivaš — ne splava. Nekateri pijejo, če le imajo denar. Drugi zopet blazno kvartajo, tretji

Tako smo žrebali
za križanko

iščejo zabave. Le malo jih je, ki mislijo preudarno. V jami pa je hudič: vročina in prah črnega premoga. Pri delu so oblečeni v minimalke in pet litrov kave popijejo na en »šiht«. Tuja delovna sila dela — nemške tone premoga zahtevajo svoje.

Jutri se vračamo v domovino. Nekaj spominov iz mesta vrača nemški državi moje oziroma njene marke.

Bili smo zbrani na postaji. Tudi Viktor je bil že tam. Še enkrat mi je naročil pozdrave. Toneta ni bilo — bil je v jami. Maksa tudi ni bilo, bil je pijan in darila za brata v mehanični delavnici ni prinesel. Še en stisk širokih dlani, ki so dale čutiti odtiske in še enkrat sem se zazrl v gube na koži, kjer se je kot črna nit zajedal premogovni prah.

Zareče oči lokomotive so predirale temno noč, kolesa so udarjala: domov, domov... Potapljal sem se v vtisih. Moji tovariši so razpravljali, starejši so menili, da je pač črn kruh v domovini boljši od belega v tujini. Vsiljevale so se mi predstave in primerjave z našim novim Velenjem. Obrisi kolonije rudarjev med poljem in pokopališčem so se izmikali mojim očem in bledele.

Na moji mizi leži časopis. Poslikan in popisan je križem kražem. Slika na njem prikazuje rudarja, ki prihaja iz rova. Besedilo pa je tako: nemški rudarji so kopali in kopali, proizvodnja je rasla; iz bogatih premogovnikov v Porurju so dvigali milijone ton premoga. Potrebe pa so bile vedno večje. Veljalo je le eno geslo: več premoga! — Nadure, nedeljsko delo, nove investicije, nič ni moglo kriti potrošnje. Industrija je kupovala premog celo v

Izid žrebanja nagradne križanke

Dne 24. junija je bilo žrebanje doših rešitev zadnjič objavljene križanke. Žrebanje so vršili tovariši Janez Žnidar in Oto Hafner, oba člana upravnega odbora sindikalne podružnice Zelezarne Ravne, ter izmed reševalcev Alojz Fink.

Vseh rešitev je prispelo 15. Izmed teh je žreb odločil tri nagrade po 1000 din naslednjim reševalcem:

Mirku Kristanu,
Otki Mravljakovi,
Mari Plevnikovi.

Pravilna rešitev križanke se glasi:

Vodoravno: 4. ček, 5. solo, 9. nov, 12. TV, 13. Ignac Brodnik, 14. OTK, 15. os, 16. ingoti, 20. Rdeči križ, 21. vzmeti, 24. vdori, 25. levar, 26. (E)LMA, 27. HTZ, 30. PGD (prostovoljno gasilsko društvo), 33. up, 34. alumini, 35. tisk, 36. litina, 37. ŽARilnica, 38. JUNior, 39. OPus, 40. jeklar,

Ameriki. To je trajalo od konca vojne do včeraj. Skoraj čez noč se je zlata doba končala. Danes leži v Porurju osem milijonov ton neprodanega premoga. V Essenu, Gelsenkirchenu, Bochumu je 20.000 rudarjev brez dela. Odšli so, kot pišejo nemški časniki, da bi se bolje in lepše slišalo, na neplačan dopust.

Rudar na sliki mi hoče nekaj povedati. Govori mi to, kar sem videl. Malo je Nemcev rudarjev, največ so to le oni iz vseh vetrov. V mojo beležko pa bi lahko pripisal še mnogo naslovov.

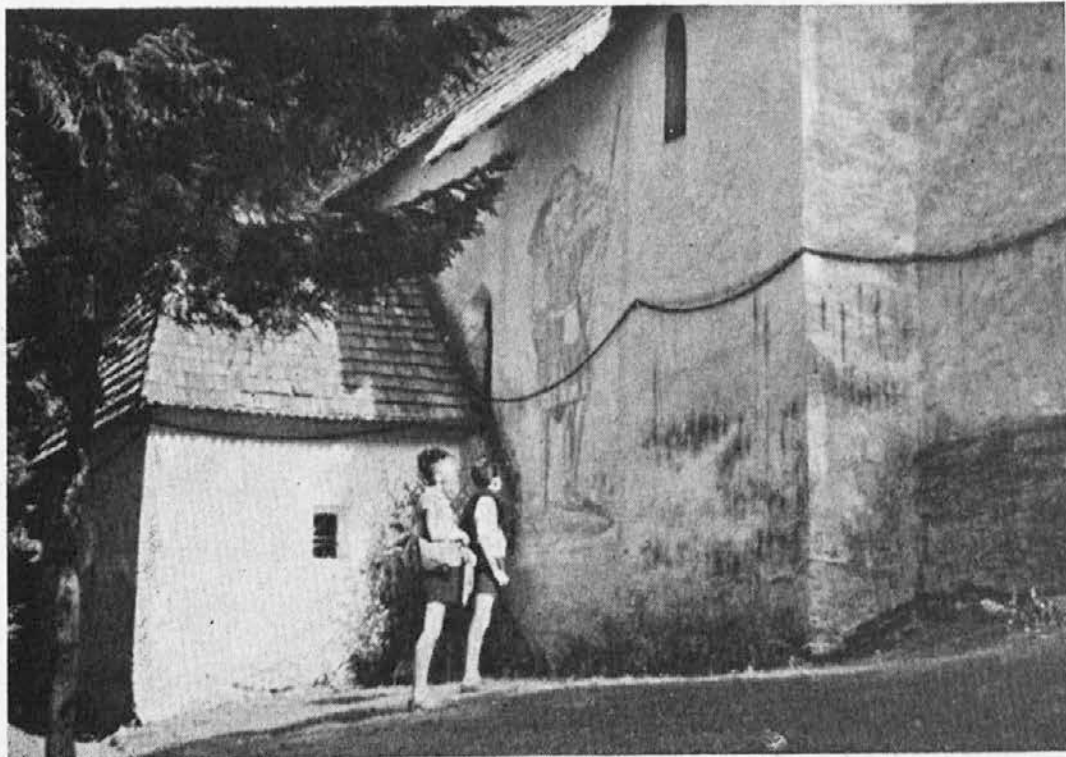
43. če, 44. at, 45. DD, 46. ruda, 47. NRF, 49. kri, 50. ne, 51. ad, 52. vlije, 53. molibden, 54. VV, 56. il, 57. Zupan Ivan, 58. muc, 59. jeklarna, 60. NF, 61. opa, 62. OCR, 63. glavi, 64. uk, 65. nož, 68. osi, 71. ŽR, 73. ime, 74. Žnider, 75. IO, 76. udr, 79. prid, 80. AMD (avto-moto društvo), 81. note, 83. ji, 84. osa, 85. frače, 87. atol, 88. asa, 90. MIŠ, 91. vage, 92. LRS, 93. Pivka.

Navpično: 1. Mahorčič, 2. Kert Jože, 3. Klančnik, 7. litij, 8. obod, 9. NK, 10. OO, 11., 5. in 6. VSEM SODELAVCEM ČESTITA K PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI FUŽINAR, 14. okvare, 17. GV, 18. topilnica, 19. IRidij, 20. repač, 21. valjar, 22. ZR, 23. mlin, 25. LUŽilnica, 28. ti, 29. ZT, 31. gnarji, 32. dar, 35. tuti, 41. ERVard, 42. kalupni, 45. dnina, 48. Fe (železo), 49. kol, 53. MK, 54. vagoni, 55. vrl, 58. mokro, 59. JR, 66. OM, 67. Žerjav, 69. sidra, 70. Ida, 74. žraš (šarž), 76. utop, 77. deli, 78. tisk, 79. psi, 82. OTS (sto), 84. OM (molibden), 85. FV (Favai), 86. AG, 89. AA.

Med reševalci je komisija našla tudi rešitev našega bivšega sodelavca Viljema Frajzmana, ki je sedaj v JLA v Zagrebu. Objavljamo njegove pozdrave, piše nam takole:

Spoštovano uredništvo!

Čeravno se nahajam na odsluženju kadrovskega roka, vendar zmiraj rad slišim kakšno besedo iz naših fužin. Tako tudi rad preberem vsako številko

Zakristija na levi je poznejši prizidek (glej okno!), toda verigo so razpeli tudi okrog njega, medtem ko se je stara morala skriti za zid

ČUDODELNA VERIGA

Gotovo ste jo že videli, to svojih šestdeset metrov dolgo verigo, pač najdaljšo v Mežiški dolini in še čez. Razpeta je okrog cerkvice sv. Lenarta na Platu (zaščiten kot kulturni spomenik), kakor da bi morala držati zidovje skupaj. Pripovedka (gl. Möderndorfer, Turki v Mežici) govori o grofu, ki da se je v smrtni stiski pred Turki zaobljubil sv. Lenartu, zavet-

niku in rešitelju ujetnikov, da mu bo postavil na Slatu cerkev in okoli nje razpel zlato verigo, če bo rešen. Vse se je tako zgodilo. Konj je čudežno preskočil dolino in menda njegove so podkve, ki jih še danes lahko vidite pribite na cerkvenih vratih. Na levi steni ladje pa visi kratka veriga z okovjem za roke in noge, pač tudi znamenje, da je grof srečno ušel suženjstvu.

Le zlate verige okoli cerkve danes ni več; gotovo zaradi varnosti so jo pozneje shranili baje na sodnji v Pliberku, obesili pa navadno železno, ki je zdaj že vsa rjava.

Še tega ne gre zamolčati: tudi ta rjava veriga je prevzela od zlate čudodelno moč, da za vedno prežene zobobol, če pri prvem romanju ugrizneš vanjo. Zdi se pa, da ljudje na to preveč pozabljajo.

Nimamo pa samo pri nas tako imenitne verige. Takšne prepasane Lenartove cerkve najdemo tudi drugod po Slovenskem, potem pa v avstrijski Koroški, na južnem Tirolskem in Bavarskem. Toda le manjši del Lenartovih cerkva je imel verige, pa še teh je za Jožefa II. pred dobrim poldrugim stoletjem precej šlo za staro železo. Več teh cerkva je ljudska domišljija prepletla s podobnimi pripovedkami, kot je naša.

Z zanimivim pojavom opasnih cerkva so se že dosti ukvarjali tuji znanstveniki, v zadnjem času tudi avstrijski narodopisni strokovnjak L. Kretzenbacher, po čigar zanimivi razpravi (za našo cerkev pa ima napačen podatek, češ da ni opasana) povzemamo nekatere zaključke:

Pasanje verskih objektov je verjetno že poganskega izvora in je bilo prevzeto tudi v krščanstvo. Znano je pasanje cerkva z voščenimi svečami ali platnom pri Srbih in Makedoncih kot prošnja za rodovitnost,

a tudi slovenske ljudske pesmi govore o cerkvi, ki je »z rumeno svečo opasana« itd. Prav tako je pasanje z verigo soroden običaj, omejen pa je le na Lenartove cerkve (in še to samo nekatere) in znan šele od konca 15. stoletja dalje. Takrat so namreč po srednji Evropi pustošili Turki, ljudje pa so se v stiski spet bolj začeli zatekati po pomoč k »rešitelju ujetnikov« sv. Lenartu in prenesli stari običaj pasanja verskih objektov na njegove cerkve, uporabljajoč pri tem verige. Marsikaj pa je seveda še vedno zavito v temo.

Priznanje Rdečega križa

Okrajni odbor Rdečega križa Maribor je poslal skupnosti Železarne Ravne pismo naslednje vsebine:

»... Dovolite, da Vas seznanimo o napredku krvodajalske akcije na Ravnah in v Prevaljah, ki ga zaznamujemo v letu 1958 napram letu 1957 s sledečim uspehom:

	odzvalo	odklonjeni	oddalo
leta 1957	445	64	381
leta 1958	514	62	452

Z ozirom na izkazani napredek smatra Okrajni odbor Rdečega križa v Mariboru s svojo Komisijo za prostovoljno krvodajalstvo za svojo dolžnost, da se delavstvu Vaše tovarne, ki se je odzvalo klicu in prošnji organizacije Rdečega križa v takem številu, da je akcija napredovala, ter oddalo kri za zdravljenje bolnikov po bolnišnicah, klinikah in zdraviliščih, najiskreneje zahvalimo. Zahvalimo se tov. direktorju, sekretarju, obratovodjem, zboru delovodij in mojstrov kakor še posebej predsedniku sindikalne organizacije za vso pomoč, ki smo je bili deležni za dosego izkazane napredka.

Udeležba je bila častna tako za Vašo tovarno kakor tudi za celotno prebivalstvo občine Ravne na Koroškem. Zahvalimo se tudi Delavskemu svetu in upravnemu odboru za vse ugodnosti, ki so jih bili deležni krvodajalci ob tej priliki.

Izredno nas veseli, da je naša akcija postala že tako tradicionalna s polnim razumevanjem, kar pomeni, da je miselnost kulturnega napredka že globoko prodrla v vse delavske vrste. Če pomislimo, koliko gorja, socialne bede, trpljenja, žalosti in pretakanja solza je preprečila marsikateremu bolniku in družini Vaša darovana kapljica krvi, pa ima vsak krvodajalec za svoje plemenito dejanje poleg zahvale tudi vso moralno zadoščenje, prijetno zavest in vse notranje zadovoljstvo.

Prosimo, da o vsebini te zahvale obvestite vse Vaše sodelavce — naše zveste krvodajalce.

Vse za zdravje in blaginjo skupnosti!

Tajnik: Dr. Srečko Koren
Predsednik: Dr. Maks Pohar

PS: O tem obveščamo tudi ravnateljstvo ravenske gimnazije, kateremu se prav tako zahvalimo za pomoč in agitacijo, kakor vsemu profesorskemu zboru, ki se je v tako lepem številu odzval našemu klicu in daroval kri.

»Fužinarja«, ki mi prinese novosti iz domačega kraja. Tako sem se tudi udeležil ugankarskega natečaja ter Vam pošiljam rešitev križanke. Lepe pozdrave Vam, tovariš urednik, in vsem fužinarjem naše prelepe koroške dežele!

Viljem Frajzman

Tov. Frajzman!

Vaša rešitev križanke je pravilna, toda, žal, Vam žreb ni bil naklonjen. Izredno pa nas veseli, da ste se tudi Vi oglasili in da tako aktivno zasledujete naše delo in utripanje koroških fužin. V imenu kolektiva se Vam zahvaljujemo za pozdrave ter Vam iskreno želimo vse dobro v naši JLA. Oglasite se še kaj. Lep pozdrav naših fužinarjev!

Uredništvo

Tov. Mateju Šumahu.

Poslali ste uredništvu predlog oziroma osnutek nove križanke »INGOT«. Ne moremo pa stvari objaviti prej, dokler ne popravite nekih napak oziroma neskladnosti. Vaša ideja je dobra, zato ne vrzite »puške v koruzo«. Priporočamo, da se tozadevno posvetujete s tov. Ivanom Globočnikom. Vseeno hvala za Vaše sodelovanje.

Uredništvo

DRUŠTVO BOLNIKOV

Organizacija sladkornobolnih Korošcev

Da, tudi v našem kraju se bodo zbrali »sladkorni« v svojem društvu, ki bo ob varstvu zdravnikov še po svoje bdelo nad to bolezensko usodo.

Vsekakor je bila sladkorna bolezen do pred nekaj desetletji pošvedrana zadeva in z raznimi obremenilnimi spremembi večje jamstvo zmartranege žvotarjenja in konca kot pa jetika. Zahvaljujoč medicinski znanosti sta obe boleznici sedaj že kar lažje obravnave.

Prednost, zato pa toliko bolj slaba stran sladkorne boleznici pa je, da so zdravljenje oziroma delazmožnost oziroma življenje odvisni manj od zdravila in največ od bolnika samega. In ta odvisnost ni kako obdobja, da bi se ji nasmejal, temveč vezana na vsako minuto dejanja in nehanja prizadetega človeka. Vse je pri tem pravzaprav obremenilo, od hrane, ko ne smeš skoro ničesar dobrega pojediti kakor bi rad, pa do vsega drugega — celo zdravljenje-ohranjevanje je obremenilno, ker se moraš dnevno in sam zbadati z iglo, če hočeš živeti. Jesti pravzaprav ne smeš ničesar takega, kar je dobro in poceni in kar pri nas največ jedo. Krompirja, ki je po 12 din kilogram, ne smeš, smeš pa zato meso, ki je po 300 din kilogram. Ne smeš tudi ne fižola, ki je vsaj po 50 din, a smeš vse sire, ki so po 400 din kilogram. Na noben način ne smeš kruha oziroma ničesar od moke, ki stane do 80 din kilogram, smeš pa ribe, ki jih ni ali pa so vsaj nekajkrat dražje itd. Samo kar je drago! Kaj to pomeni, vsak doume. In na drugi strani, ko ne uživaš te pametne hrane, da moreš živeti in delati, ti spet spodnaša organizem, ker pač tega manjka. Spet hiraš. Da lahko zaužiješ kak drobec poštene in poceni hrane, moraš pomagati prebavnim organom z injekcijami insulina itd. Kakor bi igral violino na četrtinko tona — in še zavozliš.

Da ne bi kar naprej stali v ambulantah in po bolnišnicah ter bremenili zdravstva z napakami, predvsem pa da bi bili delazmožni in vključ v lepote in dobrote življenja, kar današnje zdravstvena znanost tem bolnikom polno omo-

goča, je potrebna absolutna zdravstvena izobrazba in disciplina prizadetih.

To je namen društva in še kaj.

»Ljudska pravica« je dne 17. avgusta zapisala o »sladkorni« naslednje:

Pred kratkim je bil v nemškem Düsseldorfu kongres diabetikov. Nemški listi so objavili statistike, da ima v Zahodni Nemčiji na vsakih sto ljudi po eden sladkorno bolezen, vendar dosega ti ljudje predvsem po zaslugi modernih medicinskih pripomočkov visoko starost, dolgo pa ohranijo tudi delovno sposobnost. Kongres v Düsseldorfu je znova pokazal — pravi dopisnik nekega frankfurtskega lista — da je medicinski problem sladkorne boleznici (diabetes) v glavnem že rešen. Pod nenehnim zdravniškim nadzorstvom in z insulinskimi injekcijami ali s tabletami, ki uravnavajo pomanjkanje hormonov, ter seveda s primerno hrano in z zadostnim gibanjem lahko sladkorni bolnik živi skoraj povsem normalno in v visoki starosti ohrani sposobnost za delo. Medicinska znanost je na najboljši poti, da bo pri sladkornih bolnikih preprečila tudi kasnejše posledice, ki se kažejo na očeh, ledvicah, v krčnih žilah na nogah in podobno. Profesor Bürger iz Leipziga je povedal, da na njegovi kliniki že dvajset let zdravijo brez amputacij motnje v krvnih žilah na nogah.

Na kongresu so poročali tudi o uspešnosti tablet namesto injekcij. Ta praksa se je pred dobrima dvema letoma uveljavila v Nemčiji, zdaj pa je razširjena že po vsem svetu. Vendar novi uspehi ne smejo

zavesti sladkornih bolnikov, da bi postali malomarni glede diete. Zanimivo je, da prejemajo v Nemčiji sladkorni bolniki 30 mark mesečno kot dodatek za dražjo dieto, zdaj pa so ugotovili, da ta dodatek ne zadostuje in bi ga bilo treba zvišati.

Iz prakse so zdravniki pripovedovali, da so sladkorni bolniki pri delu zelo zelo prizadevni in na delovnih mestih celo bolj zanesljivi kot njihovi zdravi vrstniki.

Nizozemski udeleženci kongresa so pristigli z zanimivim podatkom, da so bile v njihovi deželi med 77.000 prometnimi nezgodami le štiri take, ki so jih povzročili ljudje s sladkorno boleznijo. Nizozemci so zatrjevali, da so lahko sladkorni bolniki za vzor drugim v mnogih vprašanih dela in življenja.

SPREMEMBA

Na takem kongresu v Parizu so nedavno razstavili tudi maketo mesta prihodnosti.

Ta model mesta je bil brez ulic. V sredi mesta so bili cvetlični vrtovi, gozdiči, potok z bazenom, igrišča in stadion. V severnem delu so bile naznačene industrijske zgradbe.

V mestu po modelu naj bi stanovalo 50.000 ljudi v dvajsetnadstropnih hišah, visokih 70 metrov, širokih 25 metrov in dolgih 4 kilometre. Na vsakih 200 metrov bi bile okrogle restavracije za 500 ljudi, kamor bi stanovalci hodili na hrano. V pravokotnih delih zgradb naj bi bile pisarne, trgovine, delavnice in razni kulturni prostori itd.

Vsako uredništvo ima poleg sotrudnikov tudi svojstvene dopisnike, ki vse sorte in kar naprej kaj pišejo.

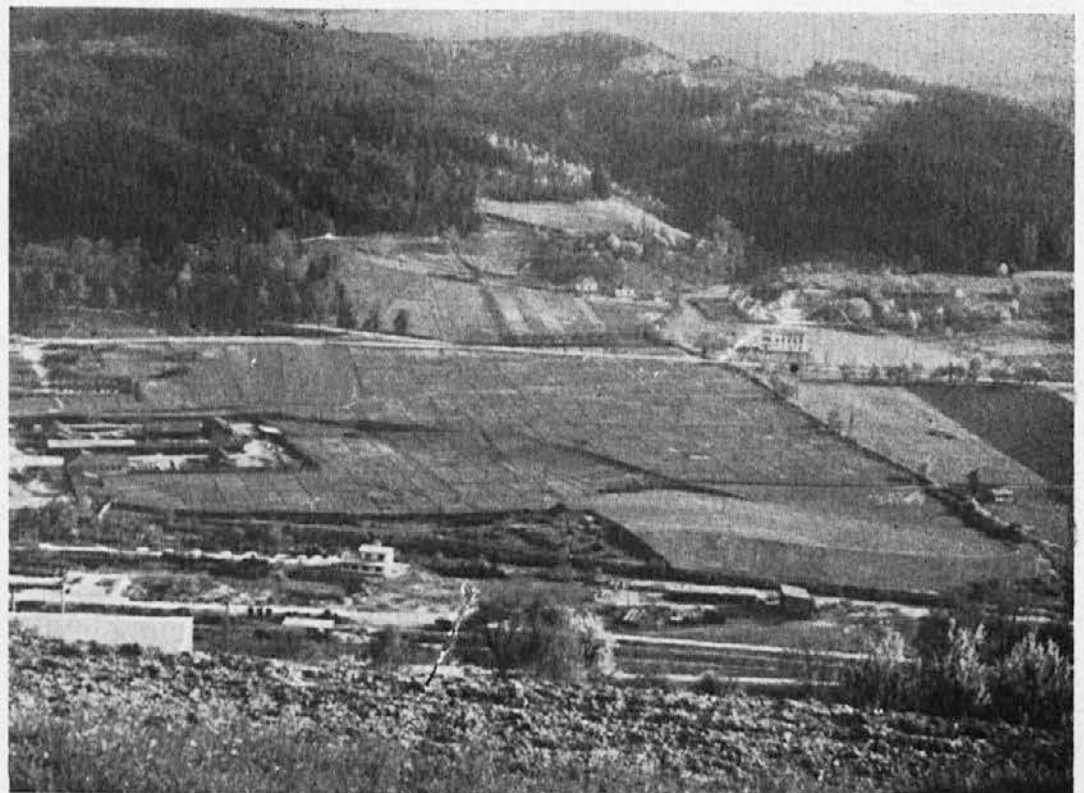
Tako je neki tak čudak vztrajno in kolikor mogoče neumno dopisoval tudi nekemu našemu uredništvu pred tridesetimi leti. Najkrajše pismo je imelo vsaj 88 strani. No, in neko izmed teh pisanj je predlagalo skoraj čisto take načrte stanovanjske glomasti, kot je gornji popis. Tisto pismo je prizadeti namreč pisal že iz umobolnice. Škoda, danes bi bil nagrajen.

KOTLJAM

Pod goro samevaš, vas rojstna domača, kjer srečne preživel mladostne sem dni; čeprav se vsak dan ni delila pogača, najdražja na svetu boš vedno mi ti.

Prijazna in nežna v naravni lepoti; studenci šumeči iz sanj te bude, v logih zelenih le eno mir moti, to pesem je pevk, ki v njih žvrgolè.

Ko zopet te gledam, obujam spomine, ponosen na tebe, moj rojstni sem kraj. Zelena pobočja in Uršlje planine, ti zame resnični si zemeljski raj.

To pa radi skrijemo, ko za prostorom vpijemo. Toda, kaj?! Tik za tovarno proti Prevaljam je ta zaplata in posamezni objekti že pronicajo v to področje fižolovih rant. Tu bo šlo naprej, ker drugače ne more biti. Desno od prečnega potočka pa je že zajem vode za stari vodovod in do novega ni misliti na kako gradbeno koriščenje tega terena. Sicer bi tam za cesto že davno uredili pokopališče, tako pa smo raje začeli s hišicami — pet jih je že, vsaj petdeset jih še bo

Moja in Tone sta poslala uredništvu več pesmic domačemu kraju. Zapela sta Kotljam, Brdinjam, Uršlji gori. Objavljamo začetek prve. Gotovo ni več daleč čas, ko bodo vajini stihii objavljeni v za to bolj primernih revijah, kot pa je naš tesni in počasni »Fužinar«.

V naslednjem besedilo propagandnega letaka za našo vodo (glej prejšnjo številko »Fužinarja« str. 41).

Tolstovrška slatina

Četrť ure od Guštanja na Koroškem je pod Tolstim vrhom vrelec kisle vode ali slatine. Znan je kot izborna zdravilna voda že od nekdanj in ljudje si pripovedujejo o njem razne pravljice o »božjih deklicah« (vilah), ki so tukaj zajemale vodo in širom sveta zdravile ljudi ž njo; o neki veliki kači, ki je bila baje kraljica kač, ki je ležala zvita ob vrelcu ter je le dobrim ljudem puščala zajemati vode, a če je prišel k vrelcu hudoben človek, je kača zažvižgala, da se je čulo skoz skale in črez bregre in takoj je prilezlo vse polno kač, ki so branile vrelec, da se mu ni mogel hudoben človek niti približati. In še več drugih sličnih pravljic je znanih o vrelcu Tolstovrške slatine. Te pravljice jasno spričujejo, da so ljudje že od nekdanj visoko čislali Tolstovrško slatino radi njene izborne zdravilne moči.

Vrelec daje le malo vode — na minuto le po 2 do 3 litre — a voda je ogljenčeve kisline, polna alkalično-muriatična slatina, to je: vsebuje zelo mnogo zdravilnih rudninskih snovi in je mnogo boljša, kakor pa slatine iz vrelcev, ki dajejo sicer mnogo vode, a so slabe, rudninskih snovi prazne kisle vode. — Že dalj časa se prodajajo pod naslovom »naravna slatina« kisle vode, katerim se pa umetno — podobno kakor pri izdelovanju sodavice — prida ogljikova kislina. Kaj pomaga, če kislina voda, ki jo vliješ v kozarec samo ali k vinu močno zašumi, to je umetnim potom primešana ogljikova kislina izpuhti, ko pa ostane potem le slaba, rudninskih snovi prazna voda. Tolstovrška slatina pa izvira neposredno iz skale in se steklenice polnijo kar iz skalnega vrelca. Vsakdo se lahko na mestu studenca prepriča, da se Tolstovrška slatina na noben umeten način ne izdeluje, temveč da je čist skalni vrelec in zasluži Tolstovrška slatina kot resnično naravna kislina voda prednost pred vsemi drugimi kislimi vodami, kojih mnoge so umetnim potom napravljene, ki sicer močno šumijo (monsirajo) a so slabe, rudninskih snovi prazne vode.

Gospod prof. Mittereger je konstatiral v tisoč delih Tolstovrške slatine sledeče:

Kalijev sulfat	4.30 mgr
„ klorid	67.10 „
natrijev klorid	432.— „
„ karbonat	795.— „
magnezijev „	98.70 „
kalcinus „	237.50 „
železni „	0.37 „
glina	7.75 „
kremenčeva kislina	0.90 „
svota stalnih sestavin	1651.72 mgr
prosta ogljikova kislina	1785.32 „
volumni odstotki	90.6 %
temperatura vrelca 10° C.	

Tolstovrška slatina vsebuje torej kot glavne sestavine: **natriumklorid, natron, magnezijo in apno v sestavinah z ogljikovo kislino.**

Tolstovrška slatina je uvedena dosedaj v Dunajskem Novem mestu, Celovcu, Beljaku, Zgornjem Koroškem in Zgornjem Štajerskem. Radi njene izborne zdravilne moči jo rabijo tudi po bolnišnicah in klinikah (v Beljaku in dr.). Odlikovana je bila Tolstovrška slatina na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na zdravstveni razstavi na Dunaju 1899. Imenitni zdravniki strokovnjaki so izrekli laskava priznanja, da ima Tolstovrška slatina izborna zdravilna moč, ker vsebuje velike množine zdravilnih rudninskih snovi. Izmed mnogih priznanj navedemo le eno.

Cesarski svetnik, med. dr. Franc Wikulill, ki je Tolstovrško slatino leta in leta preizkušaval, piše o njej sledeče: »Učinek: Tolstovrška slatina **pospešuje prebavljanje, tek, odvajanje vode in blata in ojačuje vdihavanje in izdihavanje** ter se naj uporablja a) kot namizna pijača in b) kot zdravilo.

a) Kot namizna pijača

Prijetni kislino-rezki okus, hladna svežost in čistost studenca, biserno čista ogljikova kislina omogočuje Tolstovrško slatino kot okusno namizno pijačo. Trajajoče, osvežujoče vplivanje je pa ležeče tudi na tem, da se ogljikova kislina delčasno razvija in tako **zabranjuje pri daljšem ohranjenju, kakor tudi pri večkratnem porabljenju, ko je steklenica odprta, tako zvano prestanost in neprijeten okus. Posebno porabljiva je pa Tolstovrška slatina za primes vinu, ker dobi vino zaradi velik vsebine natrona, ki se zveže z vinsko**

Ivan Močnik,
predsednik sindikata železarne

Devet let v kraju in devet let prvi funkcionar sindikalnega dela — ali pri železarni ali pri občinski skupnosti — je dokument zaupanja in največje priznanje njegovemu delu in odnosu. Njegov intervju je vselej kratek: od kraja je bilo pač teže, sedaj le že laže in bo vedno bolje, kajti to je socialistični smoter

KONČNO TUDI ŽELEZNIŠKA POSTAJA

O potrebi zgraditve nove železniške postaje na Ravnah smo že ponovno pisali ter objavili tudi imenitne dopovedovalne slike.

Danes smo zadovoljni, ko moremo povedati, da se na tem že dela ter da ob sedanjem zanimanju za stvar do realizacije ne bo več daleč. O tem je bil govor tudi že v narodni skupščini (prednesel narodni poslanec Gregor Klančnik) in so napravljene potrebne predstavke na vse merodajne forume, predvsem pa je polno razumevanje pri direkciji Jugoslovanskih železnic, kjer so potemtakem predvidena tudi že sredstva.

Vse zaostalosti seveda ni mogoče popraviti naenkrat oziroma povsod slediti napredku takoj za petami, a razmere so sedaj le pritirale zadevo tako daleč, da je prišla v ospredje, medtem pa so se našle tudi možnosti.

Če bo torej vse prav in če ne bomo prepočasi in preveč kopali, bodo tisoči potnikov drugo leto ob tem času tudi na našem kolodvoru vsaj že pod streho in za vetrom.

IGRA

V Podjuni v času, ko je žito zrelo, nekoč niso plesali... Ne, ples ni bil prepovedan, ampak tedaj plesali niso.

Kdor je videl te dobrave, ko zorè, kdor je bil s Poljanci in doživel hudo uro nad tem klasjem, ne bo nikdar rekel, da je tu odvisnost pred ljubeznijo.

Prelep je bil ta odnos, da bi mogel ostati trajen.

kislino, posebno dober in prijeten okus in tudi ne pobarva vina tako kakor druge slatine. Zaradi tega se komaj dobi slatina, ki bi bila tako izvrstna namizna pijača, kot je Tolstovrška.

Za daljšo uporabo se Tolstovrška slatina posebno v sledečih primerih priporoča:

1. Kjer imajo slabo pitno vodo.
2. Pri različnih epidemijah, kakor n. pr. pri vročinskih in pa pri kolerskih.
3. Pri mrzličnih boleznih, kjer se žeja poviša, ker je rezki okus Tolstovrške slatine bolj razsvežljiv kot tudi dobra pitna voda.
4. Kot pijača pri opulentnih kosilih za vse, ki so navajeni na različne praške za prebavljanje, ker je učinek Tolstovrške slatine ugodnejši kot vseh teh praškov.
5. Med okrevanjem po različnih boleznih.
6. Za napravo limonade in za mešanje drugih sadnih sokov.

b) Uporaba Tolstovrške slatine kot zdravilo

1. Učinek Tolstovrške slatine obstoji največ na tem, ker vsebuje veliko množino proste in na pol vezane ogljikove kisline, natrijevega karbonata in natrijevega klorida in v mali množini tudi kalijevega sulfata. Ta učinek se pokaže v prvi vrsti pri sluznicah v požiralniku, grlu in pljučni mreži v tem, ko katere te sluznice zelo olajša na ta način, da odstrani neprijetno suhobo v požiralniku in da se razpuste sluze ter se omogočuje lahko izmetavanje. To pa velja posebno tudi za začasni požiralni katar strastnih kadilcev, zaradi česar se jim ne more Tolstovrška slatina nikdar dovolj priporočati.

2. Učinek na prebavljanju: Želodčni krči se po prosti ogljikovi kislini Tolstovrške slatine pomirijo, nepotrebne kisline v želodcu se nevtralizirajo, s čimer se odpravi zgago, dispepsije, želodčni in črevesni katari in uredi odvajanje.

3. Učinek na vodoodvajanje: Protin in kamenotvarjanje se zaradi pomnoženega odvajanja vode odstrani.

4. Pa tudi mnoge akutne mrzlice (vročinske) bolezni kot: legar, davica, škrlatica, ošpice itd., se po rabi Tolstovrške slatine ozdravijo, kajti v njej se nahajajoče ogljikovo kisle alkalije vplivajo ugodno na sluznice pri dihanju in prebavljanju.

* * *

Taka je sodba zdravniškega strokovnjaka, cesarskega svetnika med. dr. Frana Wikulilla o Tolstovrški slatini. Dr. Wikulill pa je, kakor že rečeno, Tolstovrško slatino leta in leta preizkušaval ter njegova sodba ni preneglena, temveč izvira iz večletnih skušenj in temeljitih študij. Lahko bi navedli še obilo priznanj, ki jih je dobila Tolstovrška slatina.

Opozarjamo pa že sedaj, da izdamo meseca januarja 1911 brošuro, ki bo tudi ilustrovaná, v kateri bomo bolj obširno poročali o Tolstovrški slatini. V brošuri bo tudi par povesti in poučnih razprav, koledar za leto 1911 in vojni red. Ta ilustrovaná brošura bo zelo zanimiva in jo dobi vsakdo zastonj, kdor jo naroči pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj na Koroškem.

Tolstovrška slatina, ta izborna namizna in zdravilna kislá voda, je prešla v slovenske roke. — Slovenci, podpirajte to slovensko podjetje s tem, da zahtevate povsod le Tolstovrško slatino.

Tolstovrška slatina je edina slovenska kislá voda; Tolstovrška slatina je mnogo boljša kakor pa navadne kisle vode, ki sicer močno šume (mosirajo), ker jim je umetno pridana ogljikova kislina, a so v resnici le slabe, mineralnih snovi prazne vode; Tolstovrška slatina pa je resnično naravna kislá voda, ki vsebuje zelo mnogo zdravilnih rudnin-skih snovi.

Naroča se Tolstovrška slatina pri

oskrbništvu Tolstovrške slatine
pošta: Guštanj na Koroškem.

Vinko Möderndorfer

V Celju je umrl koroški rojak iz Dolj v Ziljski dolini znani socialni in pedagoški pisatelj, upokojeni šolski nadzornik Vinko Möderndorfer, ki je pred tridesetimi leti učiteljeval in revolucionaril v Mežiški dolini. Vsi starejši krajanji se še spominjajo borb mežiških rudarjev iz njegovega časa.

Napisal je celo vrsto pedagoških razprav in zbirki narodnega blaga: Boj za napredek mežiških rudarjev, Narodne pripovedke iz Mežiške doline, Koroške uganke in popevke, Narodno blago koroških Slovencev, Koroške narodne pripovedke, Slovenska vas na Dolenjskem, Sodobna šola, Slovenska začetnica, Verovanja, uvere in običaji na Slovenskem, Mojca Pokrajculja, Sedem let pri beli kači. Njegovo zadnje delo v rokopisu: Ljudska medicina, je odkupila Akademija znanosti.

Vsa ta dela, njegova mladostna revolucionarna doba v našem kraju in predvsem šola v Mežici — takrat ena najlepših na Slovenskem — so lep spomenik vedno nemirnemu, marljivemu Ziljanu.

POPRAVEK

Ko smo nedavno objavili, katera izmed raven-skih deklet je prva dosegla akademski naslov in poklic, smo se usekali. Pred dr. Berto Ringovo je postala zdravnik dr. Silva Kotnik, hčerka Rajka Kotnika, le da je prvoimenovana absolventka tudi že ravenske gimnazije, medtem ko je dr. Kotnikova srednjo šolo končala drugod.

*

HUDE URE

Letošnje poletje, ki se je po naši deželi tako prelepo razcvetelo in za največ pridelkov tudi bogato dozorelo, je bilo v več krajih leto neurij. Z nalivi so bučali strahotni viharji, ki so povzročili znatno škodo tudi po naši državi. V Sremu je podrla celó tovarniški dimnik, na Reki je zapodilo z žerjavne proge žerjav, mnogokje so frčale po zraku strehe, drevesa — in poročila so bila o vetrovnih pramnih, ki so lizali zemljo. Vmes pa nalivi.

V sosednji Avstriji so na Koroškem ter na Zgornjem in Nižjem Avstrijskem doživeli zaporedoma prave katastrofe. Škoda zaradi neurij gre v sto milijone šilingov. Na območju Millstattskega do Osojskega jezera je vihar podrl več deset tisoč metrov lesa. Bilo je več smrtnih žrtev, šle so hiše, ceste, polja...

Pa v Indiji, Argentini, na Japonskem. Spet so se oglasile svaritve, češ da morajo neizmerne diference, povzročene po atomskih eksplozijah vseeno vplivati tudi na vremenski element. Iz izkušenj vemo, da pok ob nevihti nekaj le napravi. Možnar na Brinjevi gori in zvonjenje to potrjuje. Po Franciji, Italiji in tudi v naših Brdih so cele baterije raket, ki udarjajo v grozeče oblake in menda večkrat dosežejo, da padajo namesto sicer neogibne toče kar banane. To je torej dobro, kaj pa je pri poku v tem oziru slabo, še ne vemo.

RESNICE SE NE BOJMO

Tako enostransko obdolžujemo in trdimo: premalo šol, premalo mesnic, premalo stanovanj... ne da bi pomislili in rekli tudi objektivno: pač prehitro preveč ljudi... Resnice se ne bojmo, laže bo z njo.

OPROSTITUTE

Oprostite, ni še jasno, katera in koliko dreves bomo podrli v naslednjem letu po naseljih na Ravnah, zato ne moremo poročati nič natančnega. Gotovo je le, da bomo podirali, ker je to taka naša strast in ne gre, da se ne bi utešili.

Smučarski parlament na Ravnah

V dneh 16. in 17. novembra 1958 bo na Ravnah skupščina Smučarske zveze Jugoslavije.

Organizatorje tega lepega in koristnega športa v našem kraju prisrčno pozdravljamo.

Svetovni kongres delovnega varstva

Od 19. do 24. maja 1958 je bil v Bruslju v Belgiji II. svetovni kongres za delovno varstvo, ki so se ga udeležila zastopstva vseh dežel sveta. Združilo jih je plemenito poslanstvo, kajti skrbstvo za varno delo je eno najvišjih prizadevanj človeštva, človeštva, ki na tem področju zavrača vse, kar loči, in se združuje v skupnih nevarnostih, trpljenju, potrebah in delu.

Ob pozornosti Zavoda za proučevanje varnosti pri delu LRS se je kongresa udeležilo tudi več varnostnih tehnikov naprednih slovenskih podjetij. Iz našega kraja je kongresu prisostvoval varnostni tehnik Rudnika Mežice.

Zaprosili smo za take podatke in jih bomo kdaj objavili, da bomo še bližje razumeli potrebo tega skrbstva po delovnih skupnostih.

DOMAČE PIVO

»Koroški vestnik« je oni dan objavil recept, kako skuhamo doma 15 litrov »odličnega« piva, in sicer:

Za 15 litrov piva potrebujemo 15 litrov vode (no, že vemo, pri čem smo!), četrt kilograma Kneipa ali četrt kilograma koruze v zrnju, četrt kilograma sladkorja in 1,5 kilograma hmelja ter 5 dkg kvasa.

Vse razen kvasa kuhamo eno uro tako, da komaj zaznavno vre (torej kar pri naši elektriki). Pivo nato ohladimo, ohlajenemu dodamo kvas in vse skupaj pustimo čez noč. Zjutraj pivo precedimo in nalijemo v steklenice — ne do vrha — ter zamašimo. Zamaške prej prevremo.

To je vse. Včasih se nam zdi, da izdelujejo posamezniki na ta način tudi vino in mošt.

NESREČE NA CESTAH

Prometne nesreče kar naraščajo. Lani na primer je bilo v državi nad 8000 takih primerov poškodb, od tega 738 smrtnih.

Tako pri nas, ko promet še ni preveč gost; v še bolj motoriziranih deželah je ta reč še hujša. V Ameriki vse vojske od njenega obstoja niso pobrale toliko ljudi, kot so jih uničile prometne nesreče. Številka je milijonska.

Pri tem uničevanju nastaja vprašanje, če se ljudje niso morda nekoliko zaleteli. Vsakemu bitju na svetu je dana neka prirodna hitrost premikanja (ptice, ribe, antilope, polži itd.), da je vse v redu in prav. Človek pa je to zadevo strahovito obrnil in verjetno pretiral, če tako rečemo. Leta sem in tje v brzini, ki ni njegova, ni naravna. In nazadnje: hiti tudi, ko ni treba, ko ga tam, kamor hiti, niti nihče ne potrebuje oziroma vsaj tako hitro nihče ne želi. Zakaž se torej toliko peha in izpo-

stavlja? Za zdravnike bi to še kar razumeli in želeli ter za take pomoči (gasilci itd.), ko ima nekdo od hitrosti prihoda stvarno korist, toda hitijo tudi in predvsem še tisti, ki nimajo kam s časom ne prej, ko so začeli hiteti, ne potem, ko so prihiteli kamor koli, oziroma ki bi jih zelo lahko pogrešali i tu i tam vsaj še desetkrat tako dolgo.

Ne moreš se ubraniti vtisa, da je toliko nesreč na cestah prav v tem prekoračenju naravne hitrosti človeka — vsaj največkrat po nepotrebnem. Kakor da bi si nastavili nekaj za uničevanje. Morda pa je tudi to naravna potreba.

To je taka negativistična misel ob strahotnem naraščanju prometnih nesreč, kajti napredka zato ni treba ustaviti, vključiti je le pamet.

SUMLJIVO

»Če boste nehali piti, boste tudi v ženinih očeh drugi človek.«

»Hm, tovariš doktor, kdo bo pa prvi?«

SPREMEMBA

»No, punčka, kako se kaj počutiš v zakonu, se je mož kaj spremenil?«

»Nekoliko da, prej mi je venomer govoril, kaj se dogaja v njegovem srcu, sedaj pa mi toži le o jetrih.«

PRAV ZATO

»Dovoli, prijatelj, da ti iskreno čestitam. Vem, da si boš današnji dan ohranil v spominu kot najsrečnejši svojega življenja.«

»Za en dan si se zmotil — šele jutri se poročim.«

»No, prav zato!«

JUMPAJDI...

Kitajcev je sedaj že okoli 650 milijonov. Vsako uro jih je 1500 več na svetu. Potemtakem jih bo že čez štirideset let nad eno milijardo. Ko so se taki ekonomisti in socialni forumi Nove Kitajske nedavno resno lotili vprašanja treznejšega razmnoževanja in je bila ta akcija že splošna in vsestransko podprta, jih je nenadoma zadela strela. Politični vrh si je premislil in zagrmel: Kitajci, kar naprej! Čim več nas mora biti, da si bomo pridobili prvenstvo na svetu! Rektorja pekinške univerze, ki je stal v najboljši veri tej akciji znanstveno ob strani, so izključili iz vrst socializmu zvestih znanstvenikov. Neka književnica prvega reda, odlikovana in predsednica književniškega združenja, je menda za podoben greh sedaj pometaćica v hiši tega združenja itd. Dnevni časopisi so o tem podrobneje poročali.

Indija ima sedaj 387 milijonov prebivalcev. Tudi tu gre cela reč v redu naprej in jih je dnevno 24.000 več na svetu.

Tokio — glavno mesto Japonske — ima trenutno sedem in pol milijona prebivalcev. v enem letu se je eno na drugo pomnožilo za tri sto tisoč prebivalcev itd.

Iz revije »Priroda — človek in zdravje« št. 5-6/58 posnemamo:

Če se bo prebivalstvo še nadalje tako množilo, bo na koncu našega stoletja na Zemlji za 1200 milijonov več ljudi, in če bi se prebivalci našega Planeta nadalje množili samo z 1% prirastka (stvarno se množijo za več), bi jih bilo leta 3000 že okoli 95.000 milijard namesto današnjih okroglo 2 in pol milijardi.

Čeprav mi te gneče na svetu ne bomo doživeli, se nam vendarle zdi razumljivo, zakaj se voditelji največjih narodov — Kitajcev, Indijcev, Japoncev in drugih v Aziji — že danes tako zelo ubadajo z vprašanjem regulacije porodov (Kitajci čisto po novem nič več, temveč so spet dali petelinom prosto pot — opomba prepisovalca).

»VODA ČERNA BITI — SMERT...«

Študijska knjižnica na Ravnah je pridobila 150 let staro knjigo ljudskega zdravstva iz Podjune. V okoli 200 strani obsegajoči knjigi (rokopis) je vsaj sto ugotavljanj boleznih na vodo. Ena izmed teh je naslovna.

Če bo le prostora, bomo iz zanimive knjige, ki jo je naši ustanovi odstopil J. Pratnekar iz Mežice, še kaj povzeli.

ZDRAVNIK PRI VIZITI

»Vaša bolezen je potemtakem ugotovljena in se ni bati. Zanima me le še, kaj bo pokazala obdukcija...«

LOVSKA

A: Franc mi je pravil, da je ustrelil šest zajcev.

B: Meni pa je rekel, da jih je ustrelil dvajnajst.

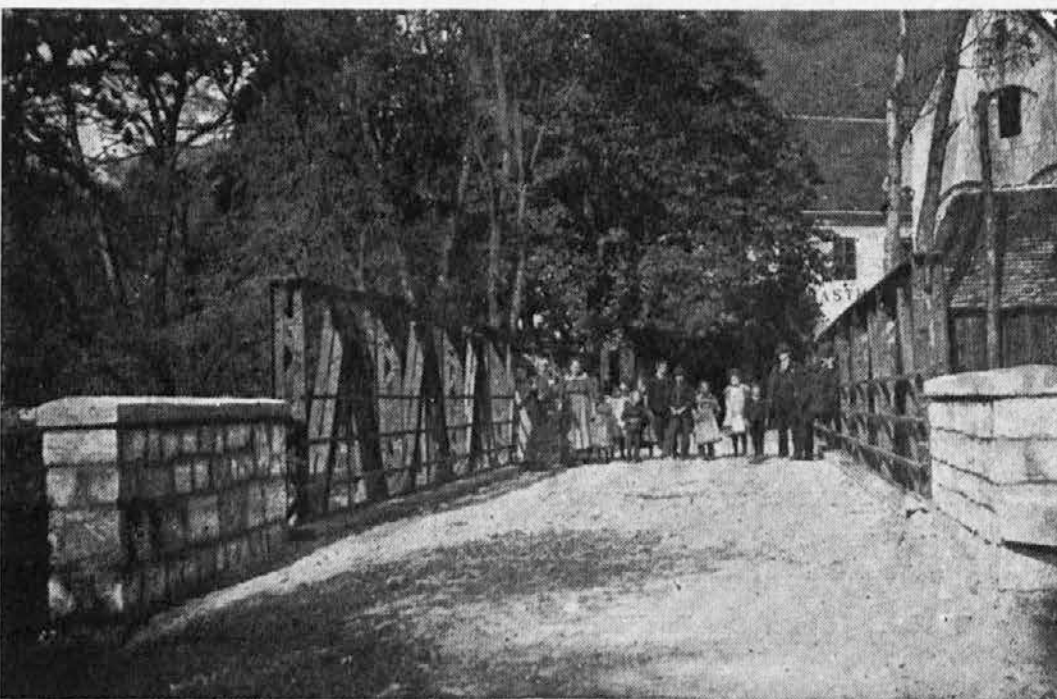
A: No, potem pač misli, da si ti za polovico bolj neumen kot jaz.

NAPREDEK

Ali vaša hči kaj napreduje v violini? Seveda, profesor pravi, da vedno za tri takte prehiteva.

SLIKE — Poleg že označenih so dali slike za to številko največ Fr. Kamnik, Maks Dolinšek, Anton Hojnik in Ivan Ocep. Spomin na poplavo in Kotlje so posnetki ing. Jožeta Petrača, Lenarska kapela pa prof. St. Kotnika.

Redakcija te številke zaključena dne 25. septembra 1958.

Jagrov most leta 1913. Nekaj več železa in predvsem zelenja je bilo potemtakem tedaj ob sedanjem kinu